

MINDS IN CYPRUS Νέα φορολογικά κίνητρα για επαναπατρισμό ταλέντων

Βελτιωμένο νομοσχέδιο για τον επαναπατρισμό ταλέντων, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Minds in Cyprus», αναμένεται ότι θα συζητηθεί στην επόμενη συνεδρία της επιτροπής Οικονομικών της Βουλής. Το νομοσχέδιο τροποποιήθηκε εκ νέου και συμπεριλαμβάνει πρόσθετα φορολογικά κίνητρα για τους επαναπατρισθέντες. Μέχρι στιγμής 500 ενδιαφερόμενοι έχουν εγγραφεί στην πλατφόρμα και βολιδοσκοπούν τις θέσεις εργασίας. **Σελ. 5**

Με Nurofen,
ο πονοκέφαλος **δεν**
θα χαλάσει
τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ.
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Η ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΟ ΣΑΣ.

ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ Τέλος οι εισαγωγές ρωσικού αερίου

Την πλήρη απαγόρευση των εισαγωγών ρωσικού αερίου και πετρελαίου από 1ης Ιανουαρίου 2028 αποφάσισαν οι υπουργοί Ενέργειας της Ε.Ε. Μια απόφαση που προκαλεί ανησυχία για τις τιμές της ενέργειας. **Σελ. 13**

ΜΝΗΜΕΣ ΚΡΑΧ OCTOBERPHOBIA: ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ

Σελ. 11

ΕΛΛΑΔΑ «ΧΡΥΣΗ ΒΙΖΑ», ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ

Σελ. 20

Νέες φωτιές άναψε το πλαίσιο της κυβέρνησης για την ΑΤΑ

Θολά σημεία διακρίνουν εργοδότες και συνδικαλιστές στα έξι σημεία που κατατέθηκαν

Μετά την αρχική ψυχρή υποδοχή του κυβερνητικού πλαισίου διαπραγμάτευσης για την ΑΤΑ, εργοδότες και συνδικαλιστικές οργανώσεις κάνουν ένα προσωρινό διάλειμμα στον διάλογο, προκειμένου να μελετήσουν το περιεχόμενό του και να επισημάνουν σημεία που απαιτούν διευκρινίσεις. Το διάλειμμα αυτό συμπίπτει

με την προγραμματισμένη απουσία του υπουργού Εργασίας. Αν και το πλαίσιο που κατατέθηκε από τους υπουργούς Οικονομικών και Εργασίας χρειάζεται περαιτέρω επεξεργασία, περιλαμβάνει και θετικά στοιχεία που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε συγκλίσεις, αναφέρεται από το συνδικαλιστικό μέτωπο. Οι εργοδότες

εμφανίζονται απογοητευμένοι από τις εξελίξεις και ζητούν χρόνο προκειμένου να τεστάρουν τις ασφαλιστικές δικλίδες που προτείνονται ως αντιστάθμισμα για την καταβολή της ΑΤΑ, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και μπορούν να προστατέψουν την οικονομία και την ανταγωνιστι-

κότητα των επιχειρήσεων. Το άλλο ζήτημα της ΑΤΑ, πέραν από το γεγονός ότι προκαλεί αναστάτωση και αναμοχλεύει συγκρούσεις μεταξύ εργοδοτών και συνδικαλιστών, αποτελεί τροχοπέδη για την επίλυση άλλων κρίσιμων εργασιακών θεμάτων όπως η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού. **Σελ. 4**

Τα luxury brands συναντούν έναν απροσδόκτο ανταγωνιστή στην προσπάθειά τους να κερδίσουν ξανά τους καταναλωτές: τα ίδια τα προϊόντα που έχουν πουλήσει ακριβά. Τα προϊόντα από δεύτερο χέρι είναι πλέον ο βασικός ανταγωνιστής των μεγάλων οίκων μόδας. Αυτή τη στιγμή, η ζήτηση για τα μεταχειρισμένα είδη πολυτελείας είναι ισχυρότερη από ό,τι για τα νέα. Η RealReal, που είναι η μεγαλύτερη πλατφόρμα μεταπώλησης τέτοιων προϊόντων, είδε τις πωλήσεις της να αυξάνονται κατά 10% τους τελευταίους 18 μήνες. Η μετοχή της έχει εκτιναχθεί πάνω από 200% σε ένα χρόνο. Στη Fashionphile, μια άλλη μεγάλη πλατφόρμα όπου πωλούνται πολυτελή είδη από δεύτερο χέρι, οι πωλήσεις σημειώνουν αύξηση 10% από τις αρχές του έτους. **Σελ. 10**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Η Ευρώπη δεν αποτελεί εμπορική απειλή

Η Ευρώπη δεν απειλεί την εμπορική σταθερότητα του πλανήτη αφού τα όποια πλεονεκτήματα διατηρούσε πλέον εξαφανίζονται. Το μήνυμα αυτό θα πρέπει με κάθε τρόπο να μεταβιβαστεί στην αμερικανική κυβέρνηση, η οποία μετά από ογδόντα και πλέον χρόνια «βλέπει» τους συμμάχους της με καχυποψία.

Ευρώζωνη και Κίνα είναι οι δυο οικονομίες που «παράγουν» το 50% του παγκόσμιου εμπορικού πλεονάσματος. Στον αντίποδα, η οικονομία των ΗΠΑ καταγράφει το 75% του παγκόσμιου εμπορικού ελλείμματος. Τι κρύβεται, όμως, πίσω από τις στατιστικές και πώς οι νέες εμπορικές συμφωνίες Τραμπ επηρεάζουν να αλλάζουν τον κόσμο;

Η Ευρωζώνη, παρόλο που κατατάσσεται στις τρεις σημαντικότερες οικονομίες του πλανήτη, δεν υπήρξε ποτέ δύναμη εμπορικής αποσταθεροποίησης. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε πως τα μεγαλύτερα εμπορικά πλεονάσματα της Ευρωζώνης πραγματοποιούνται με χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, τις εκτός ευρώ ανατολικές ευρωπαϊκές χώρες και οικονομίες όπως η Αυστραλία, ο Καναδάς το Χονγκ Κονγκ, το Μεξικό, η Βραζιλία, η Τουρκία και η Νότιος Κορέα.

Όσον αφορά στην Κίνα, η Ευρωζώνη παρουσιάζει έλλειμμα ύψους 150 δις. ευρώ ενισχυμένο για φέτος κατά 10%. Όσον αφορά στις ΗΠΑ, η εμπορική σχέση παραμένει ισορροπημένη αφού το πλεόνασμα στα προϊόντα αντισταθμίζεται από έλλειμμα στις υπηρεσίες. Αναλύοντας καλύτερα τους αριθμούς θα δούμε ότι το 30% του ευρωπαϊκού πλεονάσματος προ-

κύπτει από εξαγωγές που πραγματοποιούν στις ΗΠΑ ευρωπαϊκά «παράκληδα» αμερικανικών πολυεθνικών.

Αξίζει να σημειωθεί μάλιστα πως αν αυτές οι επιχειρήσεις απομονωθούν «ευθύνονται» για το 90% στο έλλειμμα υπηρεσιών. Η δυναμική στη σχέση ΗΠΑ - Ε.Ε. αποτυπώνεται και μέσα από τη διαχρονική ανάλυση των δεδομένων, αφού το πλεόνασμα του 4% το 2018 έχει περιοριστεί στο 2% φέτος.

Δεν ισχύουν όμως τα ίδια για την Κίνα, η οποία απειλεί ευθέως τις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα και προς απόδειξη των εμπορικών προβλημάτων της αμερικανικής οικονομίας, το πλεόνασμα του 2018 που ήταν σχεδόν στο μηδέν (0,2% του ΑΕΠ) εκτοξεύθηκε φέτος στο 3,7%. Προβλήματα που εδώ και χρόνια συσσωρεύει η αμερικανική οι-

κονομία, με αποτέλεσμα το έλλειμμα του 2018 να έχει τριπλασιαστεί και από 2% να ανέρχεται φέτος στο 6%.

Σε αντίθεση με άλλες οικονομίες, η ανταγωνιστικότητα και άρα η εμπορική ανωτερότητα της Ευρωζώνης υποχωρεί. Είναι συνεπώς αχρείαστες οι πολιτικές που επιχειρούν να επιβάλουν μια κατάσταση που ο χρόνος εξομαλύνει και εν τέλει θα στερεοποιηθεί.

Η πανδημία του 2020-2021 άφησε αρνητικό αποτύπωμα στην Ευρωζώνη ακυρώνοντας τα δύο συγκριτικά πλεονεκτήματα πάνω στα οποία οικοδομήθηκε η εξαγωγική υπεροχή. Πρώτον, διακόπηκε η παγκόσμια ζήτηση για εισαγόμενα προϊόντα λόγω αύξησης των ισοτιμιών και δεύτερον, μπήκε τέλος στη δημοσιονομική πειθαρχία που εφάρμοσε η Ευρωζώνη

τη δεκαετία 2009-2019. Μέσα από την πανδημία η Ευρώπη «βγήκε» λαβωμένη, αφού ήταν 32% ακριβότερη από την Κίνα ως αποτέλεσμα του πληθωρισμού και της ανατίμησης του ευρώ. Όσον αφορά στη δημοσιονομική πειθαρχία, τα δεδομένα διαφοροποιούνται από τη στάση της Γερμανίας, η οποία βρίσκεται σε πυρετό επενδύσεων για αμυντικά συστήματα και υποδομές. Αναμένεται λοιπόν πως τα επόμενα χρόνια, το μέσο έλλειμμα στην Ευρωζώνη θα κυμανθεί στο 3% του ΑΕΠ.

Όσα πιο πάνω αναλύονται, αποδεικνύουν ότι η Ευρώπη ακολουθεί διορθωτική πορεία όσον αφορά τον ρόλο της στο παγκόσμιο εμπόριο. Και αυτή η πορεία σίγουρα δεν απειλεί τις ΗΠΑ, κάτι που συμβαίνει στην περίπτωση της Κίνας.

eurobank.cy

Είμαστε όλοι πρωτοπόροι.

Γιατί οι καθημερινές μας επιλογές, μας πηγαίνουν όλους μπροστά.

Να ακούμε τις γειτονιές

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

«**Το Κέντρο** Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ παρουσιάζει τη δράση “Ο Σινεμάς”, ανασύροντας στη μνήμη την ιστορία του κινηματογράφου Ταξίμ – μετέπειτα Απόλλων – ο οποίος καταστράφηκε από πυρκαγιά τον Μάιο του 2024. Μέσα από ένα ηχητικό ντοκιμαντέρ, μουσική και μαγειρική, η δράση ενεργοποιεί τον ίδιο τον χώρο του σινεμά, ανασυνθέτοντας τις αφηγήσεις των κατοίκων και τις συλλογικές μνήμες μιας γειτονιάς που μεταβάλλεται». Αυτό αναφέρει το δελτίο Τύπου για το έργο που επιμελείται η Έλενα Αγαθοκλέους και είναι με χαρά που το διαβάζω, διότι όταν πέρυσι τέτοιες μέρες την είχα συναντήσει για να μου μιλήσει για το φεστιβάλ «Η Γειτονιά του Ζίνε Βόλος» είχα εντυπωσιαστεί με την επιθυμία της να δώσει φωνή σε μία παραμελημένη γειτονιά της Λεμεσού. Τότε η Έλενα μου είχε πει πως με τον Μίτο κάνουν community based project, αναπτύσσουν διάφορες μεθοδολογίες και εν τέλει δημιουργούν πολυφωνικές πλατφόρμες.

Με τη δράση «Ο Σινεμάς» η Έλενα Αγαθοκλέους με την ομάδα της θέλει να επιχειρήσει κάτι παρόμοιο και αυτό στη δική μου αντίληψη είναι πολύ σημαντικό. Μου αρέσει που ο Μίτος επιμένει, δεν παραδίδει τα όπλα και με την ομάδα του επιμένει να δίνει τον λόγο στο παρελθόν, στο παρόν και στο μέλλον, που μετατρέπει τα άψυχα δομικά υλικά σε ζώντες οργανισμούς, που έχουν και αυτά μια ιστορία να διηγηθούν. Διότι οι πόλεις δεν χρειάζονται μόνο γυαλιστερές προσόψεις και εξ ύψους εξευγενισμό, χρειάζονται χώρο για να απλώσουν την ιστορία τους, έχουν ανάγκη από χέρια και στόματα να ομολογήσουν πως έχουν πίστη σε αυτές, και πως όλα είναι δυνατά να συμβούν και πως όλοι μπορούν να συμβιώσουν, όταν έχει συμφωνηθεί πως είναι προς όφελός τους να μπορούν να απολαμβάνουν τον τόπο και τον χώρο.

Είμαι σίγουρος πως αυτό το μακρόπνοο πλάνο του Μίτου και της Έλενας Αγαθοκλέους θα έχει συνέχεια, και θα πρέπει να αγκαλιαστεί από τη δημοτική αρχή της Λεμεσού, με τον πιο πρόσφορο τρόπο. Οι πόλεις και η παραμικρή γωνιά τους έχουν ανάγκη το φως του πολιτισμού, εκείνου του πολιτισμού όμως που δεν είναι προνόμιο των λίγων, αλλά των πολλών. Και στην περυσινή κουβέντα μας μου είχε πει η Έλενα για τη γειτονιά του Σινέ Βόλος: «Το σημαντικό είναι να συναντηθεί η γειτονιά, και αυτός είναι ο στόχος του Φεστιβάλ, στον πυρήνα του». Ελπίζω και φέτος να τα καταφέρουν, να συναντηθούν τη γειτονιά, να δηλώσουν το ισχυρό «παρών» τους και να αποδείξουν πως ο πολιτισμός ξεκινάει από τον άνθρωπο, και που ερήμην του είναι απλώς «καλλιτεχνική δράση», όπως τόσες και τόσες που μοιάζουν φούσκα ή εφήμερο ψυχάγωνικό event.

Δεν τρέφω αυταπάτες πως όλα θα αλλάξουν μέσα από δράσεις όπως το «Σινέ Βόλος» ή ο «Σινεμάς», αλλά ελπίζω πως η επιμονή κάποιων μπορεί να μετακινήσει κάποιες βεβαιότητες, κοινικές, κοινωνικές, παραδοσιακές, σε κάτι πιο συμπεριληπτικό, που δεν θα έχει υπάρξει ακαριαία, αλλά που θα είναι ένας σπόρος ή αν θέλετε μια σκυτάλη που και άλλοι θα έθελον να πάρουν στα χέρια τους και να την πάνε παρακάτω. Ελπίζω στη δύναμη της επιμονής, και στο ότι ο πολιτισμός μπορεί να κάνει τη διαφορά.

Πληροφορίες: Ο Σινεμάς, στο πλαίσιο του φεστιβάλ Art Explora. 28 Οκτωβρίου 2025. 10:00-12:00 ηχητικός περίπατος (κατάλληλος για ηλικίες 12+) και 16:30-18:30 θεματικές δράσεις (κατάλληλες για ηλικίες 10+).

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

4η Μπιενάλε Λάρνακας: Μια ποικιλόμορφη δόση τέχνης και πολιτισμού

Αγγίζοντας θέματα φιλοσοφίας, δικαιοδικής συλλογικότητας, αφιερώματα σε εμβληματικούς Κύπριους καλλιτέχνες, εκπαιδευτικά παιχνίδια για παιδιά και συμμετοχικές παραστάσεις, η εβδομάδα αυτή προσφέρει μια ποικιλόμορφη δόση τέχνης και πολιτισμού.

Και τη νέα εβδομάδα έχουν προγραμματιστεί παράλληλες εκδηλώσεις, που περιλαμβάνουν τέσσερις παραστάσεις, δύο εργαστήρια, μία βιωματική δραστηριότητα και καλεί το κοινό να λάβει μέρος με δικές του δημιουργίες.

σα από σωματική έκφραση και προβολή κειμένων (στα αγγλικά στις 23 Οκτωβρίου και στα ελληνικά στις 24 Οκτωβρίου), δημιουργώντας ένα οπτικό και συναισθηματικό τοπίο όπου οι θεατές καλούνται να διαμορφώσουν τη δική τους ερμηνεία. Το κείμενο, βασισμένο στην προσωπική ιστορία της Rydvald, παρουσιάζεται από την οπτική του παιδιού, με απλή γλώσσα και γλωσσικές αποχρώσεις που διατηρούν την αυθεντικότητα του εσωτερικού του κόσμου. 23 & 24 Οκτωβρίου, 20:30-21:30, Μεσαιωνικό Κάστρο Λάρνακας, €20+, στα αγγλικά & ελληνικά | www.biennalelarnaca.com/the-sighlence-of-sky

The Art of Together
Το δημιουργικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά ηλικίας 6 έως 11 ετών συνεχίζεται αυτό το Σάββατο στο Πάρκο Σαλίνα/ Youth Makerspace Larnaka, με τη Θεοδώρα Ανδρέου να ενθαρρύνει τα παιδιά μέσα από το παιχνίδι, τη φαντασία και τη συλ-

λογική δημιουργία. Στη συνάντηση αυτή, τα παιδιά θα δημιουργήσουν έναν φανταστικό χαρακτήρα που ζει ή επισκέπτεται μια φωλιά από γραμμές και σύρματα. Με τη χρήση ενός συλό 3D και δημιουργικές δραστηριότητες, θα εξερευνήσουν έννοιες όπως η ταυτότητα, το ανήκειν και η σύνδεση προσωπικών ιστοριών με το συλλογικό. Τα επόμενα εργαστήρια θα πραγματοποιούνται κάθε Σάββατο πρωί σε διάφορα σημεία της Λάρνακας και θα ολοκληρωθούν με μια συλλογική εικαστική εγκατάσταση στη Δημοτική Αγορά Λάρνακας. 25 Οκτωβρίου, 09:00–11:00, Πάρκο Σαλίνα, Youth Makerspace Larnaka, αγγλικά & ελληνικά, δωρεάν | www.biennalelarnaca.com/series/the-art-of-together

Weaving Unity
Το Weaving Unity είναι ένα διήμερο δι-κοινοτικό καλλιτεχνικό γεγονός που φέρνει κοντά Έλληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους μέσα από ένα συμβολικό εργαστήρι ύφανσης και μια ανοικτή καλλιτεχνική γιορτή. Στόχος είναι να επανεξετάσει την Πράσινη Γραμμή που χωρίζει την Κύπρο, μετατρέποντάς τη σε μια κλωστή δημιουργίας και συνύπαρξης. Το Σάββατο 25 Οκτωβρίου, συμμετέχοντες από τις δύο κοινότητες θα λάβουν μέρος σε εργαστήριο ύφανσης με την εικαστικό Ιριγένεια Παπαγεωργίου και τον εμπειρική Κωνσταντίνο Χαρίλαου, δημιουργώντας ένα συλλογικό έργο από ανακυκλωμένα και προσωπικά υφάσματα υφασμένα πάνω σε μεταλλική κατασκευή. Την Κυριακή 26 Οκτωβρίου, το έργο θα παρουσιαστεί σε μια ζωντανή γιορτή με

εμφανίσεις από πολλούς καλλιτέχνες - Tahini Molasses, Alejjos, Vanesha, Νικόλα Λοΐζου, μουσική Ney από τον Βασίλη Φιλίππου, καθώς και οπτικές παρεμβάσεις από τους Cyprus Surreal και Charizart. Επίσης θα γίνει η πρώτη προβολή βίντεο-mapping και στις δύο όψεις ιστορικού δημόσιου κτηρίου στη Λάρνακα. Το τελικό έργο θα εκτεθεί δημόσια στην Πλατεία Ζουκούρι στο πλαίσιο της επίσημης έκθεσης της Μπιενάλε. 25 & 26 Οκτωβρίου, 10:00–17:00/18:00–23:00, Πολυχώρος Δημιουργικότητας και Πολιτισμού, Λάρνακα, €15, στα αγγλικά | www.biennalelarnaca.com/series/weaving-unity

Tracing Stass
Ο περιπατητικός περίπατος Tracing Stass αποτελεί φόρο τιμής στον εμβληματικό και διεθνώς αναγνωρισμένο Κύπριο καλλιτέχνη και εκπαιδευτικό Στας Παρσκό, ο οποίος γεννήθηκε στην Αναφωτία δυτικά της Λάρνακας. Οι καλλιτέχνες Αιμίλιος Κουτσουφτίδης και Simon Pruciak περπατούν στα χνάρια του, μέσα από τα τοπία που ενέπνευσαν το έργο του. Η δράση θα μεταδοθεί ζωντανά από την Αναφωτία και θα προβληθεί στη Λάρνακα, δίνοντας στο κοινό τη δυνατότητα να την παρακολουθήσει σε πραγματικό χρόνο. Κάθε στάση θα περιλαμβάνει προ-ηχογραφημένες αναμνήσεις από φίλους, συγγενείς, συναδέλφους και επαγγελματίες της τέχνης. Η δράση ολοκληρώνεται όταν οι καλλιτέχνες συναντούν μια βιντεο-εγκατάσταση με σύνηνη συνέντευξη του Στας. Μέσα από αυτή τη διαδραστική δράση, δημιουργείται ένα αλληγορικό ‘παράθυρο’ που συνδέει τη μνήμη, τα έργα και το χωριό του καλλιτέχνη. 25 Οκτωβρίου, 15:00–15:50, Youth Makerspace Larnaka, δωρεάν, στα αγγλικά | www.biennalelarnaca.com/series/tracing-stass

Ικνυλάτ(ρ)ης
Η συμμετοχική παράσταση Ικνυλάτ(ρ)ης από την ομάδα Ex-Piercing Arts μεταμορφώνει τον υπόγειο χώρο στάθμευσης ενός από ανέγερσης ξενοδοχείου σε τόπο αναζήτησης, συγκρούσεων και αποκάλυψης. Η παράσταση συνθέτει ένα διαδραστικό ταξίδι μέσα από την τριάδα κίνησης, λόγου και χώρου, όπου η εμπειρία προσκαλεί τον θεατή να λάβει μέρος στην δράση και να πάρει αποφάσεις. 25 Οκτωβρίου και 1, 2, 8 και 9 Νοεμβρίου, 19:00–20:00, πρώην Larnaka College (υπόγειο), ελληνικά με αγγλικούς υπότιτλους, €20 | www.biennalelarnaca.com/series/icnillatris

Για περισσότερες πληροφορίες www.biennalelarnaca.com

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

PREMIERE 2

Οι συναυλίες PREMIERE 2 φέρνουν μαζί δύο διεθνώς αναγνωρισμένους καλλιτέχνες, τον Κύπριο πιανίστα Μαρτίνο Τιρίμο, φημισμένο για το βάθος των ερμηνειών του, την θαυμαστή του δεξιοτεχνία και την εκτενή του διοκρογραφία, και τον μάστορα Παναγιώτη Παπαδόπουλο, του οποίου οι ερμηνείες ξεχωρίζουν για τον συνδυασμό ρυθμικής ακρίβειας και ευαισθησίας στις λεπταίσθητες εκφραστικές αποχρώσεις. Η Εισαγωγή από την όπερα Così fan tutte του Mozart ακτινοβολεί πνευματώδη διάθεση και κομψότητα, ξεκινώντας με ενέργεια το πρόγραμμα. Το συμφωνικό Mikalojus Konstantinas Čiurlionis του ποίημα Στο βάθος θα παρουσιαστεί στο πλαίσιο του εορτασμού 150 χρόνων από τη γέννησή του. Το έργο δημιουργεί μια μυστηριακή, ονειρική ατμόσφαιρα, με μπρεσιονιστικές υφές, βαθύ λυρισμό και έντονο εθνικό χαρακτήρα. Ο Johannes Brahms ξεκινάει να συνθέτει το Κοντσέρτο του για πιάνο αρ. 1 σε Ρε ελάσσονα σε ηλικία μόλις 21 ετών, ολοκληρώνοντάς το πέντε χρόνια αργότερα. Πρόκειται για ένα μνημώδες, έντονα δραματικό και στοχαστικό έργο εντυπωσιακών συμφωνικών διαστάσεων. Λευκωσία: Πέμπτη 23 Οκτωβρίου, Θέατρο Παλλάς, Πύλη Πάρου και Λάρνακα: Παρασκευή 24 Οκτωβρίου, Δημοτικό Θέατρο Γ. Λυκούργος, ώρα έναρξης συναυλιών 8:30 μ.μ.

«Δείπνο Ηλιθίων»

Στο Θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» συνεχίζονται οι παραστάσεις της γαλλικής κωμωδίας του Φρανσίσ Βεμπέρ, «Δείπνο Ηλιθίων», σε σκηνοθεσία Παναγιώτη Λάρκου. Το έργο έκανε πρεμιέρα το 1993, μετράει τρεις δεκαετίες συνεχόμενης επιτυχίας, με

παράλληλη μεταφορά στο σινεμά και χιλιάδες θεατές σε όλο τον κόσμο, έρχεται αυτή τη σεζόν, για περιορισμένο αριθμό παραστάσεων στο Θέατρο «Διόνυσος». Ο Παναγιώτης Λάρκου, σκηνοθετεί τις περιπέτειες του εκδότη Πιέρ Μπρουνό και των φίλων του, που οργανώνουν εβδομαδιαίως ένα δείπνο, στο οποίο ο καθένας φέρνει μαζί του έναν κλίθιο προσκεκλημένο, για να γελάσουν εις βάρος του. Αυτός που στο τέλος της βδομάδας έχει τον μεγαλύτερο κλίθιο είναι και ο νικητής. Όταν όμως ανοίγει η πόρτα και εμφανίζεται ο Φρανσουά Πινιόν, το μόνο που μπορεί να ακολουθήσει είναι η απόλυτη καταστροφή. Παίζουν οι: Παναγιώτης Κυριάκου, Μαρία Μασόνου, Χρήστος Γιάγκου, Άγγελος Χατζημπακά, Αντρέας Βούλγαρης, Αθηνά Σάββα, Παναγιώτης Λάρκου. Παραστάσεις: Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και Κυριακή στις 6:30 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 22818999.

«People, Places & Things» του Ντάνκαν Μακμίλαν

Το πολυμυζήτιμο έργο του Ντάνκαν Μακμίλαν People, Places & Things, παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Κύπρο από τη ΣΕΖΟΝ Γυναίκες, σε σκηνοθεσία Εβίτας Ιωάννου, σε συμπαραγωγή με την Orpen Arts. Μια δυναμική ομάδα ηθοποιών ζωντανεύει ένα έργο που, με ειλικρίνεια και χιούμορ, αποτυπώνει τις αντιφάσεις και τις ανατροπές της σύγχρονης ζωής, θέτοντας ερωτήματα όπως το τι σημαίνει να χάνεις τον έλεγχο της ζωής σου; Πόσο δύσκολο είναι να παραδεχτείς ότι έχεις πρόβλημα; Και τι συμβαίνει όταν η «αλήθεια» αποδεικνύεται ρευστή; Παίζουν οι ηθοποιοί: Έλενα Καλλινίκου, Νέδη Αντωνιάδη, Αντρέας Κούτσουμης, Δημήτρης

Οι συναυλίες PREMIERE 2 φέρνουν μαζί δύο διεθνώς αναγνωρισμένους καλλιτέχνες, τον Κύπριο πιανίστα Μαρτίνο Τιρίμο και τον μάστορα Παναγιώτη Παπαδόπουλο.

Αντωνίου, Βασίλης Βασιλάκης, Μυρσίνη Χριστοδούλου, Αλέξη Αλέξη, Αντρέας Πασιός, Μπέλιντα Παπαβασιλείου. Πρεμιέρα: Κυριακή 19 Οκτωβρίου, ώρα 6:00 μ.μ. Παραστάσεις: 20, 21, 23, 24, 27, 28, 30, 31 Οκτωβρίου, 3 και 4 Νοεμβρίου, ώρα 8:00 και 2 Νοεμβρίου, ώρα 6:00 μ.μ. Πάνω Σκηνή Σατιρικού Θεάτρου, Βλαδίμηρου Καυκαριδίου 11-15, Αλγαντζιά. Πληροφορίες: 22254657/99047021.

Στο Θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» συνεχίζονται οι παραστάσεις της γαλλικής κωμωδίας του Φρανσίσ Βεμπέρ, «Δείπνο Ηλιθίων», σε σκηνοθεσία Παναγιώτη Λάρκου.

«Ο Σινεμάς» από τον ΜΙΤΟ

Το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ παρουσιάζει τη δράση «Ο Σινεμάς», ανασύροντας στη μνήμη την ιστορία του κινηματογράφου Ταξίμ – μετέπειτα Απόλλων. Μέσα από ένα ηχητικό ντοκιμαντέρ, μουσική και μαγειρική, η δράση ενεργοποιεί τον ίδιο τον χώρο του σινεμά, ανασυνθέτοντας τις αφηγήσεις των κατοίκων και τις συλλογικές μνήμες μιας γειτονιάς

που μεταβάλλεται. Σε επιμέλεια της Έλενας Αγαθοκλέους, το έργο λειτουργεί ως τελετουργικό αποκαρτετισμού και ταυτόχρονα ως πράξη κατανόησης και κριτικής: διερευνά κατά πόσο οι κοινωνικές αφηγήσεις και η συλλογική μνήμη μπορούν να μετατραπούν σε ενεργό εργαλείο επαναπροσδιορισμού της πόλης και των ιστοριών της. Το πρωί της ίδιας μέρας θα πραγματοποιηθεί ο ηχητικός περίπατος

«Stories from Limassol’s Mahalla», με αφηγήσεις για την κοινωνική ζωή της περιοχής πριν το 1974, σε δημιουργία του ΜΙΤΟΣ στο πλαίσιο του προγράμματος VAHA, σε συνεργασία με το Famagusta New Museum και το Famagusta Walled City Association (MASDER). 10:00-12:00 ηχητικός περίπατος (κατάλληλος για ηλικίες 12+) και 16:30-18:30 διαθεματικές δράσεις (κατάλληλες για ηλικίες 10+). Πληροφορίες: 96597733 ή reservation@artexplora.org

«Πορτρέτα σε Μετάβαση»

Η έκθεση «Πορτρέτα σε Μετάβαση» του Κίκου Λανίτη, που παρουσιάζεται στην Γκαλερί Γκλόρια, διερευνά τις ραγδαίες αλλαγές της εποχής μας μέσα από το ανθρώπινο πρόσωπο. Στη σύγχρονη κοινωνία, ταυτότητες, συνήθειες και πρότυπα μεταβάλλονται με τέτοιες ταχύτητες ώστε οι γενιές δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν και να κατανοήσουν η μία την άλλη. Οι παλαιότερες γενιές, συνθησμένες σε πιο χειρωνακτικές μορφές εργασίας και σχέσεων, βρίσκονται συχνά μπροστά σε έναν κόσμο που τους φαίνεται ακατανόητος: νέες επαγγελματικές ταυτότητες, κρυπτονομίσματα, influencers, αλλαγές στις ανθρώπινες σχέσεις. Μέσα από αυτή την ενόπλη πορτρέτων, ο Κίκος Λανίτης αποτυπώνει τη δική του καλλιτεχνική αντίδραση στην αστάθεια και τις μεταβάσεις της εποχής. Η έκθεση «Πορτρέτα σε Μετάβαση» αποτελεί μια εικαστική κραυγή απέναντι στον ρυθμό των αλλαγών που αλλάζουν όχι μόνο τον κόσμο μας, αλλά και τα ίδια μας τα πρόσωπα. Διάρκεια έως 10 Νοεμβρίου. Γκαλερί Γκλόρια, Ζήνωνος Σαζού 3, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22762605.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελούς: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπτόλου 2 & Λεωφ. Λυκαβηπού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

ECONOMIST
IMPACT

21st Annual Cyprus Summit

Bridging continents for security,
business and energy

November 3rd and 4th 2025 | Hilton Nicosia

#EconCyprusSummit

Can we rebuild trust for peace, prosperity and progress?

Nikos Christodoulides
President
Republic of Cyprus

Mike Pompeo
70th US Secretary of State
Executive chairman
Impact Investments

Armen Sarkissian
Former president
and prime minister
Armenia

Amre Moussa
Former minister
of foreign affairs of Egypt
Former secretary-general
League of Arab States

Tzipi Livni
Former minister
of foreign affairs
Government of Israel

Sameh Shoukry
Former minister
of foreign affairs
Government of Egypt

Dimitris Avramopoulos
Former European commissioner
for migration, home affairs
and citizenship
Former minister of foreign affairs
Government of Greece

Harris Georgiades
Chairman
Parliamentary committee
on foreign affairs
Chairman, Clerides Institute
Former finance minister
Republic of Cyprus

Tasos Chatzivasileiou
MP, Hellenic Parliament
Former deputy minister
of foreign affairs
Government of Greece

Constantinos Filis
Director
Institute of Global Affairs
Associate professor
American College of Greece

www.hazliseconomist.com | www.21stcyprussummit.economist.com

Economist Impact Events for Greece, Cyprus, Malta and southeast Europe @Economist_Impact_SEUR
 Economist Impact SE Europe Events Economist Impact SE Europe Events economistimpact_seurope

Platinum sponsors

Gold sponsor

Premium energy sponsor

Silver sponsors

Bronze sponsor

Το πλαίσιο έξι σημείων που ετοίμασε η κυβέρνηση χαρακτηρίζεται από θολά σημεία, λένε οι συνδικαλιστές. Ως εκ τούτου, παρά τα θετικά στοιχεία, δεν ικανοποιούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις για συμφωνία.

Ερχονται ανήσυχες μέρες για την ΑΤΑ

Την Παρασκευή αναμένονται εξελίξεις – Καμία ένδειξη ευελιξίας από την πλευρά των εργοδοτών

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Μετά την πρώτη «κρυάδα» που εισέπραξαν από το κυβερνητικό πλαίσιο για την ΑΤΑ, οι δύο πλευρές κάνουν ένα μικρό διάλειμμα από τον διάλογο. Το διάλειμμα αυτό τους επιτρέπει να επεξεργαστούν το περιεχόμενο της πρότασης και να αναδείξουν τα σημεία που χρήζουν διευκρινίσεων, την ώρα που ο υπουργός Εργασίας απουσιάζει σε προγραμματισμένο ταξίδι μέχρι την Παρασκευή.

Το πλαίσιο που θα αποτελέσει τη βάση για τη μεσολαβητική πρόταση που θα καταθέσουν οι υπουργοί Οικονομικών και Εργασίας το αμέσως επόμενο διάστημα,

που θέτουν ενώπιον των δυο υπουργών οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, αρμόδιες πηγές μας αναφέρουν ότι το ανανεωμένο πλαίσιο που προτάθηκε από τους δυο υπουργούς περιέχει ορισμένα καλά στοιχεία τα οποία μπορούν να δημιουργήσουν συγκλίσεις μεταξύ των δυο πλευρών.

Το άλυτο ακόμα ζήτημα της ΑΤΑ εκτός από το γεγονός ότι προκαλεί αναστάτωση και αναμοχλεύει συγκρούσεις μεταξύ εργοδοτών και συνδικαλιστών, κρατά πίσω διάφορα σημαντικά εργασιακά ζητήματα τα οποία πρέπει να ρυθμιστούν.

Το πλαίσιο

Όπως έγινε γνωστό το πλαίσιο έξι σημείων το οποίο επεξεργάστηκε η κυβέρνηση περιλαμβάνει τον τρόπο και τον χρονικό ορίζοντα σύμφωνα με τον οποίο η ΑΤΑ θα παραχωρηθεί σταδιακά από το 66,7% στο 100%. Ειδικότερα, σύμφωνα με το πλαίσιο προνοείται ότι μέχρι την 1η Ιανουαρίου του 2026 η ΑΤΑ για όσους τη λαμβάνουν, θα αυξηθεί στο 80% και ακολούθως, από την 1η Ιουλίου 2026 το ποσοστό θα φθάσει το 90% για να αποδοθεί στο 100% από την 1η Ιουλίου του 2027.

Παράλληλα, το πλαίσιο προνοεί όπως με πληθωρισμό άνω του 4% δεν θα υπολογίζεται ΑΤΑ, διασυνδέοντας την παραχώρησή της με τον ρυθμό ανάπτυξης και το ποσοστό του πληθωρισμού και παρέχοντας ασφαλιστικές δικλίδες για τα δημοσιονομικά, κάτι που ήταν και προαπαιτούμενο των εργοδοτικών οργανώσεων. Οι προϋποθέσεις που τίθενται για την παραχώρηση της ΑΤΑ ει-

ναι να παραχωρείται εφόσον η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ κατά το προηγούμενο έτος είναι θετική, να παραχωρείται μία φορά τον χρόνο και στην περίπτωση που υπάρχει αρνητικός πληθωρισμός, η ΑΤΑ θα είναι μηδενική και θα συμψηφίζεται με τυχόν θετικό ρυθμό του ετήσιου χρόνου. Το πλαίσιο διαπραγματεύσης προβλέπει ακόμα την ενσωμάτωση της ΑΤΑ στον κατώτατο μισθό με αναθεώρηση κάθε δύο χρόνια, όπου θα λαμβάνεται υπόψη σωρευτικά η ΑΤΑ που αποδόθηκε στο ενδιαμέσο. Σημειώνεται επίσης ότι θα γίνεται παραχώρηση κινήτρων για σταδιακή υιοθέτηση της ΑΤΑ από εργοδότες με επιστροφή 50% της παραχωρηθείσας ΑΤΑ σε ετήσια βάση.

Οι συνδικαλιστές παρουσιάζονται ιδιαίτερα επιφυλακτικοί σε σχέση με το γεγονός ότι η κυβέρνηση επέλεξε την κατάθεση ανανεωμένου πλαισίου, ενώ ανέμεναν ότι θα τους κατέθετε συγκεκριμένη πρόταση για το ζήτημα της ΑΤΑ. Όπως αναφέρουν αρμόδιες πηγές δεν πρόκειται για επίσημη πρόταση αλλά για ένα γενικό πλαίσιο χωρίς ουσιαστικές δεσμεύσεις. Εξάλλου, όπως αναφέρουν, η κυβέρνηση γνωρίζει πολύ καλά τι πρόκειται και τι δεν πρόκειται να δεχτεί η πλευρά των συνδικαλιστών και τα όρια που έχουν θέσει σε σχέση με συγκεκριμένα ζητήματα.

Μείζον ζήτημα για τους συνδικαλιστές αποτελεί το γεγονός ότι από το ανανεωμένο πλαίσιο απουσιάζουν κρίσιμα σημεία όπως η ενσωμάτωση της ΑΤΑ στις συλλογικές συμβάσεις.

Ως εκ τούτου, παρά τα θετικά στοιχεία, δεν ικανοποιούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις για συμφωνία και ζητούνται διευκρινίσεις και επικαιροποίηση του πλαισίου με βάση τις θέσεις που είναι ήδη γνωστές στην κυβέρνηση.

Υπενθυμίζεται ότι το συνδικαλιστικό κίνημα επιζητά συμφωνία για την ΑΤΑ αποδιδοντάς την στη φιλοσοφία της και στο 100% και ταυτόχρονα θέτει και το πλαίσιο της ΑΤΑ για όλους τους εργαζόμενους.

Από το εργοδοτικό στρατόπεδο η βοήθος γενική διευθύντρια της ΟΕΒ, Λένα Παναγιώτου, μιλώντας στη ραδιοφωνική εκπομπή ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΙΔΗΣΕΩΝ στον ΣΠΟΡ FM 95,0, ανέφερε ότι υπάρχουν παρά πολλά αντιφατικά σημεία στο πλαίσιο. Η κα Παναγιώτου επισήμανε ότι η ΟΕΒ, πέραν από το ότι θα ζητήσει από την κυβέρνηση να διασαφηνίσει τα θολά σημεία, σχεδιάζει να αποστείλει ξανά τις θέσεις των εργοδοτών επί των βασικών πυλώνων αυτού του ζητήματος, έτσι ώστε να είναι ξεκάθαρο το πλαίσιο που τίθεται για να συνεχιστεί αυτή η συζήτηση και αυτή η διαπραγμάτευση.

Ο γενικός γραμματέας του ΚΕΒΕ, Φίλοκυπρος Ρουσούνιδης, τονίζει στην «Κ» την ανάγκη όπως πραγματοποιηθούν ασκήσεις επί χάρτου με πραγματικά δεδομένα, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο οι ασφαλιστικές δικλίδες για την οικονομία που προτείνονται ως αντιστάθμισμα για την καταβολή της ΑΤΑ είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και μπορούν να προστατέψουν την οικονομία και την

ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Υπενθυμίζεται ότι οι εργοδότες ζητούν επιτακτικά τη συμπερίληψη των ασφαλιστικών δικλίδων για τα δημόσια οικονομικά της χώρας, καθώς και πρόβλεψη για ανάληψη του εργοδοτικού κόστους από την κυβέρνηση.

Ανοικτά θέματα

Το ζήτημα της ΑΤΑ παραμένει για ακόμη μια φορά στο προσκήνιο, προκαλώντας αναστάτωση και επαναφέροντας στην επιφάνεια τις χρόνιες συγκρούσεις μεταξύ εργοδοτικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών φορέων. Παρά τις κατά καιρούς προσπάθειες για εξεύρεση κοινά αποδεκτής λύσης, οι διαπραγματεύσεις φαίνεται να οδηγούνται σε αδιέξοδο, με αποτέλεσμα να διαιωνίζεται ένα κλίμα αβεβαιότητας στην αγορά εργασίας.

Ταυτόχρονα, το συνεχιζόμενο αδιέξοδο ενέχει και πρακτικές συνέπειες καθώς κρατά σε στασιμότητα μια σειρά από κρίσιμα εργασιακά ζητήματα που απαιτούν ρύθμιση. Θέματα όπως η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού, η αναπροσαρμογή του εθνικού κατώτατου μισθού, η ευελιξία της αγοράς εργασίας, η κάλυψη των εργαζομένων από συλλογικές συμβάσεις, η έλλειψη εργατικού δυναμικού και εισαγωγή εξωτερικού προσωπικού, η αναβάθμιση των μηχανισμών επίλυσης εργατικών διαφορών και η ενίσχυση της παραγωγικότητας παραμένουν σε δεύτερη μοίρα, καθώς το επίκεντρο της δημόσιας συζήτησης μονοπωλείται από την ΑΤΑ.

Καίει την τσέπη των καταναλωτών και το φρετινό κόστος των ρύπων

Πόσα εκτιμήθηκε ότι χρεωθήκαμε έως τώρα για το 2025 – Υπολογίστηκε και μια αισθητή άνοδος των περικοπών ΑΠΕ

Με ένα θεόρατο κόστος ρύπων πρόκειται να επιβαρυνθούν και φέτος οι καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο. Ο λογαριασμός για το 2025 έχει σπάσει το φράγμα των 200 εκατομμυρίων ευρώ και αυξάνεται με γοργό ρυθμό, καθώς η τιμή του μετρικού τόνου του διοξειδίου του άνθρακα σήμερα είναι ακριβότερη σε σχέση με πέρυσι.

Από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις 18 Οκτωβρίου του τρέχοντος έτους, το συνολικό κόστος εκτιμήθηκε στα €203.825.400 καθώς στο ίδιο χρονικό διάστημα, οι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής στην ελεύθερη Κύπρο απελευθέρωσαν στην ατμόσφαιρα 2.547.818 μετρικούς τόνους ισοδύναμου διοξειδίου του άνθρακα.

Η συγκεκριμένη ρύπανση κατέταξε την Κυπριακή Δημοκρατία –δυστυχώς–

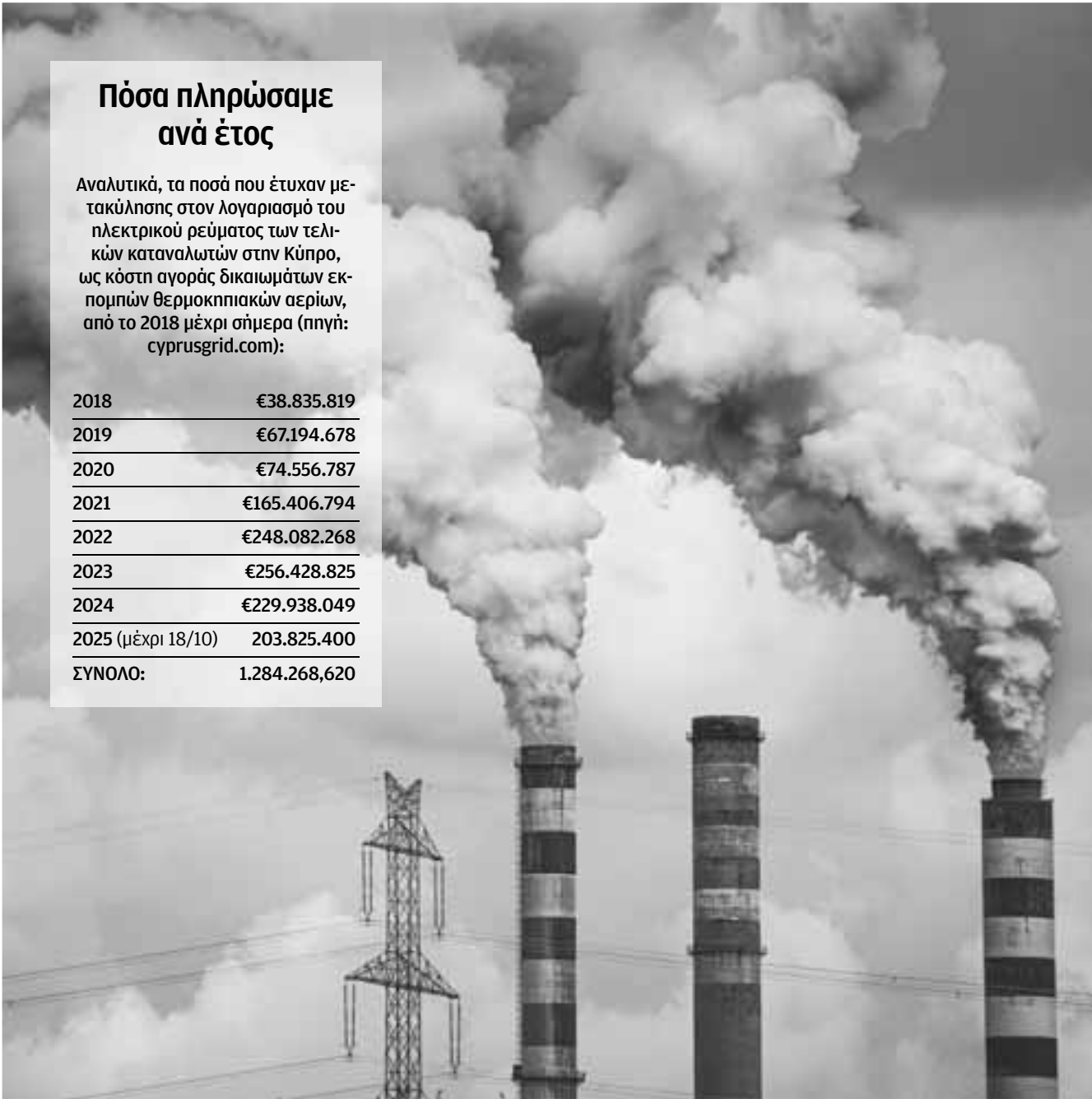
Από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις 18 Οκτωβρίου του 2025, το κόστος για τους ρύπους στην ηλεκτροπαραγωγή εκτιμήθηκε στα €203.825.400.

ως μία από τις καλύτερες πελάτισσες του ευρωπαϊκού χρηματιστηρίου θερμοκηπιακών αερίων.

Φέτος, η τιμή του μετρικού τόνου του διοξειδίου του άνθρακα κυμάνθηκε από τα 61 έως τα 84 ευρώ περίπου, ενώ σήμερα βρίσκεται μια ανάσα από τα 80 ευρώ. Σχεδόν 10 ευρώ υψηλότερη σε σχέση με το τέλος του 2024. Πέρυσι, οι εκπομπές tCO₂eq καταμετρήθηκαν στα 3.284.829 και είχαν συνολικό ετήσιο κόστος €229.938.049, το οποίο επωμίστηκαν οι τελικοί καταναλωτές.

Τρίτη σε αύξηση ρύπων

Σύμφωνα με τη Eurostat, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2025, η Κύπρος κατέγραψε αλματώδη άνοδο 8,3% στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε σχέση με το

Η Κύπρος κατατάσσεται λόγω ρύπων ως μία από τις καλύτερες πελάτισσες του ευρωπαϊκού χρηματιστηρίου θερμοκηπιακών αερίων.

Πόσα πληρώσαμε ανά έτος

Αναλυτικά, τα ποσά που έτυχαν μετακύλησης στον λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος των τελικών καταναλωτών στην Κύπρο, ως κόστος αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων, από το 2018 μέχρι σήμερα (πηγή: cyprusgrid.com):

2018	€38.835.819
2019	€67.194.678
2020	€74.556.787
2021	€165.406.794
2022	€248.082.268
2023	€256.428.825
2024	€229.938.049
2025 (μέχρι 18/10)	203.825.400
ΣΥΝΟΛΟ:	1.284.268.620

αντίστοιχο περσινό χρονικό διάστημα. Επρόκειτο για την τρίτη υψηλότερη αύξηση ρύπων ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πίσω από τη Βουλγαρία και την Τσεχία.

Σε σχέση με την Ευρώπη

Η συγκεκριμένη επιβάρυνση είναι αλυσοδεμένη με το ακριβό κόστος ηλεκτροπαραγωγής και κρατάνε διαχρονικά τη λιανική τιμή του ρεύματος σε απαράδεκτα υψηλά για το μέγεθος της χώρας επίπεδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνουν κάθε μήνα οι Ευρωπαίοι Ρυθμιστές Ενέργειας, οι πολίτες στην Κύπρο επιβαρύνονται με το υψηλότερο κόστος ενέργειας, με διαφορά από όλα ανεξαιρέτα τα ευρωπαϊκά κράτη.

Επίσης, σήμερα, η τιμή για τους οικιακούς καταναλωτές, με τη μεθοδολογία που λαμβάνει υπόψη την παράμετρο της αγοραστικής δύναμης της κάθε χώρας, κατατάσσει το ρεύμα που πληρώνουμε ως το έκτο ακριβότερο στην ήπειρο, σύμφωνα με την ίδια πηγή ενημέρωσης, για τα δεδομένα Σεπτεμβρίου 2025.

Ανοδικά οι περικοπές ΑΠΕ

Το βασικό πρόβλημα είναι η συνεχιζόμενη εξάρτηση από τα ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, το πετρέλαιο και το μαζούτ. Ο πρώτος λόγος είναι πως οι σχεδιασμοί για την έλευση φυσικού αερίου έχουν αποτύχει παταγωδώς. Εξίσου σημαντικό αίτιο είναι και η αδυναμία μεγαλύτερης αξιοποίησης των παραγόμενων μεγαβατώραν από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Πρόβλημα συνδεδεμένο με τους τεχνικούς περιορισμούς μονάδων της ΑΗΚ, ιδιαίτερα όταν προκύπτουν βλάβες, καθώς και με ζητήματα που σχετίζονται με το δίκτυο.

Επιπλέον, στην απουσία συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας, καταγράφεται ραγδαία αύξηση στις μέσες περικοπές των ΑΠΕ, που για το 2025 εκτιμάται ότι θα εκτιναχθούν στο 43%. Πέρυσι, υπολογίστηκε ότι χάθηκαν γύρω στις 167 χιλιάδες παραγόμενες μεγαβατώραρες, που αντιστοιχούσαν σε ποσοστό μέσης περικοπής 29%, της συνολικής παραγωγής ΑΠΕ.

Δεύτερος γύρος για το Minds in Cyprus στη Βουλή

Το νομοσχέδιο τροποποιήθηκε εκ νέου και συμπεριλαμβάνει πρόσθετα κίνητρα για τους επαναπατρισθέντες

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Βελτιωμένο ως προς τα φορολογικά κίνητρα κατατέθηκε στη Βουλή το φορολογικό νομοσχέδιο στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Minds in Cyprus». Το νέο αναθεωρημένο νομοσχέδιο για τον επαναπατρισμό ταλέντου, που προωθεί η κυβέρνηση στο πλαίσιο της στρατηγικής για προσέλκυση επαγγελματιών υψηλής ειδίκευσης και επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, θα τεθεί μάλλον στην επόμενη συνεδρία της επιτροπής Οικονομικών για εξέταση.

Στο μεταξύ, ολοένα και αυξάνεται η κινητικότητα και το ενδιαφέρον για την πλατφόρμα «Minds in Cyprus» από Κύπριους που βολιδοσκοπούν τις θέσεις εργασίας που έχουν δημοσιευτεί. Συγκεκριμένα, όπως πληροφορούμαστε, 500 Κύπριοι που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό επέδειξαν μέχρι σήμερα ενδιαφέρον για τις θέσεις εργασίας που δημοσιεύονται στη σχετική ιστοσελίδα. Οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν ότι οι Κύπριοι που έχουν επιδείξει ενδιαφέρον για τις θέσεις εργασίας στην ιστοσελίδα www.mindsincyprus.com, η οποία τέθηκε σε

ποιήσει τους βουλευτές και τους εμπλεκόμενους, με αποτέλεσμα η συζήτηση να παγώσει.

Οι τροποποιήσεις

Οι βασικές αλλαγές που έχουν ενσωματωθεί στο αναθεωρημένο πλαίσιο περιλαμβάνουν την ένταξη αυτοτελώς εργαζομένων, την επέκταση του πλαισίου ώστε να καλύπτει όχι μόνο μισθούς αλλά και αυτοτελώς εργαζόμενους. Την ίδια ώρα εισάγεται εισοδηματικό όριο €30.000, το οποίο πρέπει να ξεπερνά το εισόδημα του αιτητή κατά τον πρώτο χρόνο άσκησης εργοδότησης ή επιχειρήσης στη Δημοκρατία. Το νέο νομοσχέδιο ενδυναμώνει τον στόχο του επαναπατρισμού Κυπρίων, προβλέποντας ότι ο αιτητής πρέπει να έχει υπάρξει κάτοικος Κύπρου σε οποιοδήποτε έτος πριν από τα επτά συνεχή έτη απουσίας του από τη Δημοκρατία. Προστέθηκε επιλογή ώστε το πλαίσιο να εφαρμόζεται είτε σε άτομα που εργάστηκαν στο εξωτερικό για περίοδο τουλάχιστον 84 μηνών (7 έτη) χωρίς τίτλο σπουδών ή να εργάστηκαν τουλάχιστον 36 μήνες εκτός της Δημοκρατίας με τίτλο σπουδών (αναγνωρισμένο ως προς την ισοτιμία από ΚΥΣΑΤΣ).

Μέχρι σήμερα, 500 Κύπριοι που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό εγγράφηκαν στην πλατφόρμα και βολιδοσκοπούν τις θέσεις εργασίας.

Στα μέτρα φορολογικών κινήτρων περιλαμβάνεται φοροαπαλλαγή που αυξάνεται από 20% σε 25% στο εισόδημα πρώτης εργοδότησης, ενώ το όριο απαλλαγής ανεβαίνει από €8.550 σε €25.000 τον χρόνο.

Το φορολογικό κίνητρο

Η απαλλαγή αφορά άτομα που:

- Εργοδοτούνται ή ασκούν επιχείρηση στην Κύπρο από 1η Ιανουαρίου 2025 έως και το 2030.
- Είχαν εισόδημα άνω των €30.000 κατά τον πρώτο χρόνο δραστηριότητάς τους στη Δημοκρατία.
- Δεν ήταν κάτοικοι Κύπρου τα τελευταία

επτά φορολογικά έτη πριν την εγκατάστασή.

- Ήταν κάτοικοι Κύπρου σε κάποιο παλιότερο έτος πριν την περίοδο των επτά αυτών ετών (δηλαδή πρόκειται για επαναπατριζόμενους).

- Διαθέτουν πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών αναγνωρισμένο από το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών και είχαν εργαστεί τουλάχιστον 36 μήνες στο εξωτερικό τα προηγούμενα 7 χρόνια, ή είχαν συνολική απασχόληση 84 μηνών στο εξωτερικό πριν την επιστροφή τους.

Η απαλλαγή θα παραχωρείται μία φορά έτη όρου ζωής σε κάθε δικαιούχο και δεν θα μπορεί

να συνδυάζεται με την ήδη υφιστάμενη απαλλαγή του άρθρου 8(21Α).

Το μέτρο, προβλέπει αναδρομική ισχύ από 1η Ιανουαρίου 2025 και στοχεύει στη δημιουργία κινήτρων για την επιστροφή Κυπρίων επιστημόνων, στελεχών και επιχειρηματιών που εργάζονται στο εξωτερικό.

Οι θέσεις

Ανοικτές ευκαιρίες για εργοδότηση στους τομείς των χρηματοοικονομικών, των κατασκευών, της τεχνολογίας και της ναυτιλίας προσφέρονται στην ιστοσελίδα Minds in Cyprus. Παράλληλα, δίνει τη δυνατότητα σε επιχειρήσεις να δημοσιεύουν θέσεις εργασίας που φτάνουν απευθείας σε εξειδικευμένο κυπριακό ταλέντο, μέσω του ειδικού εργαλείου που δημιουργήσε το υπουργείο Εργασίας. Ουσιαστικά, μέσω του mindsincyprus.com, οι ενδιαφερόμενοι έχουν πρόσβαση στη νέα πλατφόρμα του υπουργείου Εργασίας «Opportunities for Talent», όπου μπορούν να βλέπουν τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας στην Κύπρο, να εγγράφονται και να λαμβάνουν εξατομικευμένη ενημέρωση για ευκαιρίες που ταιριάζουν στο προφίλ τους.

Παράλληλα, είναι διαθέσιμη και η πρώτη έκδοση της Πύλης Ενημέρωσης (Information Hub), με χρήσιμη πληροφόρηση για όσους εξετάζουν τον επαναπατρισμό τους.

Πιο συγκεκριμένα, δημοσιεύονται διαθέσιμες θέσεις εργασίας που αφορούν πολιτικούς μηχανικούς με μισθό που ανέρχεται στις €35.000 τον χρόνο και μηχανικούς δεδομένων με 3-5 χρόνια εμπειρίας και προσφερόμενη αμοιβή που ανέρχεται στις €65.000 τον χρόνο. Οι θέσεις γενικού διευθυντή σε ναυτιλιακές εταιρείες στη Λεμεσό προσφέρουν μισθό μέχρι και τις €100.000 τον χρόνο. Αξίζει να σημειώσουμε ότι η πιο υψηλά αμειβόμενη θέση εργασίας που δημοσιεύεται σήμερα στην ιστοσελίδα αφορά τη θέση του τεχνικού επιθεωρητή πλοίων, για την οποία προσφέρει μισθός της τάξης των €115.000 τον χρόνο.

Οι ανησυχίες

Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι παρά τις προβλέψεις που ενισχύουν τη στόχευση στον επαναπατρισμό Κυπρίων πολιτών, διατυπώνονται ανησυχίες από νομικούς κύκλους ότι το φορολογικό κίνητρο, στην παρούσα του μορφή, μπορεί να τύχει αξιοποίησης και από άτομα που δεν εμπίπτουν στον πυρήνα του στόχου της ρύθμισης, δηλαδή τον επαναπατρισμό.

Ειδικότερα, τονίζεται ότι η ευρύτερη ερμηνεία του κριτηρίου «ήταν κάτοικος Κύπρου σε οποιοδήποτε έτος πριν την επταετία» μπορεί να επιτρέψει την ένταξη στο καθεστώς και προσώπων χωρίς πραγματική σύνδεση με την Κύπρο ή χωρίς επαρκή τεκμηρίωση επαναπατρισμού. Την ίδια ώρα, το γεγονός ότι το νομοσχέδιο προβλέπει αναδρομική ισχύ από 1η Ιανουαρίου 2025, μπορεί να σημαίνει ότι και άλλοι που δεν εμπίπτουν σε επαναπατρισθέντες Κύπριους ταλέντα, να επωφελοούνται των φορολογικών κινήτρων που εμπεριέχονται στο εν λόγω νομοσχέδιο.

Ως εκ τούτου, δεν αποκλείεται νομικοί φορείς όπως οι βουλευτές κατά την εξέταση του νομοσχεδίου, να ζητήσουν και άλλες τροποποιήσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η στοχευμένη εφαρμογή της ρύθμισης.

Σε ναυτιλιακά, χρηματοοικονομικά, κατασκευές και τεχνολογία επικεντρώνονται οι περισσότερες θέσεις εργασίας που περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα www.mindsincyprus.com, η οποία λειτουργεί ως ολοκληρωμένος οδηγός επαναπατρισμού.

λειτουργία στις 26 Αυγούστου και λειτουργεί ως ολοκληρωμένος οδηγός επαναπατρισμού παρέχοντας πληροφορίες για ομαλή επανένταξη στην κυπριακή κοινωνία προέρχονται από 35 χώρες. Η πλειονότητα των ενδιαφερομένων έρχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου και πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση «Minds in Cyprus» τον περασμένο Μάιο, τις ΗΠΑ, την Ελλάδα και τη Γερμανία.

Τη δεδομένη στιγμή η ιστοσελίδα δημοσιεύει γύρω στις 91 θέσεις εργασίας με επίκεντρο τα ναυτιλιακά, τα χρηματοοικονομικά, τις κατασκευές και την τεχνολογία.

Αναφορικά με τους προσφερόμενους μισθούς, όπως προκύπτει από τα μέχρι στιγμής δεδομένα, κυμαίνονται από €2.000 με €2.700 τον μήνα έως και €110.000 με €115.000 τον χρόνο.

Υπενθυμίζεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 24 Απριλίου το νομοσχέδιο για διεύθυνση και επέκταση του υφιστάμενου φορολογικού κινήτρου για προσέλκυση απόδημων επαγγελματιών, με την ψήφισή του να εκκρεμεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Στο μεταξύ, το νομοσχέδιο «ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος του 2002 μέχρι (Αρ.4) του 2025» αρχικά δεν έτυχε θετικής αποδοχής από τους εμπλεκόμενους φορείς ΚΕΒΕ, ΟΕΒ, Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος (ΠΔΣ), Σύνδεσμος Εγκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), TechIsland και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις ΣΕΚ, ΠΕΟ, ΔΕΟΚ και ΠΑΣΥΔΥ, που κατέθεσαν τα σχόλιά τους στο υπουργείο Οικονομικών. Οι εμπλεκόμενοι φορείς έθεταν επί τάπητος ότι από το σχετικό νομοσχέδιο απουσίαζαν οι λέξεις επαναπατρισμός και ένας ορισμός που να αποδεικνύει ότι απευθύνεται σε Κύπριους.

Πρόκειται για τη δεύτερη φορά που αναθεωρείται το νομοσχέδιο, μετά τις έντονες αντιδράσεις που προκάλεσε το κείμενο που κατέθεσε αρχικά η κυβέρνηση στη Βουλή, τον περασμένο Μάιο. Η πρώτη αναθεώρηση, που έλαβε χώρα στις 23 Ιουνίου 2025, δεν κατάφερε να ικανο-

Θου!

online

Στεγαστικό δάνειο

πιο γρήγορα από ποτέ!

Αίτηση 24/7 από οπουδήποτε

Απάντηση εντός 24 ωρών

Μάθε online τη δόση σου και πόσα μπορείς να δανειστείς

Μετρά στο σχέδιο

pronom/a

Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποίηση:

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης 0,6 εκατ. ευρώ το δεύτερο τρίμηνο

Πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης της τάξης των €0,6 εκατ. καταγράφουν για την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου 2025 τα προκαταρκτικά δημοσιονομικά αποτελέσματα που ετοιμάστηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία την Τρίτη. Συγκεκριμένα, η αντίστοιχη περίοδος του 2024 είχε καταγραφεί έλλειμμα €68,7 εκατ.

Εσοδα

Τα συνολικά έσοδα, κατά την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου 2025 αυξήθηκαν κατά €307,8 εκατ. (9,5%) και ανήλθαν στα €3.544,8 εκατ. σε σύγκριση με €3.237 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2024.

Συγκεκριμένα, οι κοινωνικές εισφορές αυξήθηκαν κατά €81,7 εκατ. (7,5%) και ανήλθαν στα €1.177,9 εκατ. σε σύγκριση με €1.096,2 εκατ. το δεύτερο τρίμηνο του 2024.

Τα έσοδα από τη φορολογία στο εισόδημα και τον πλούτο αυξήθηκαν κατά €100,6 εκατ. (19,8%) και ανήλθαν στα €607,7 εκατ. σε σύγκριση με €507,1

εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024. Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών αυξήθηκαν κατά €45,2 εκατ. (3,8%) και ανήλθαν στα €1.226,4 εκατ. σε σύγκριση με €1.181,2 εκατ. το δεύτερο τρίμηνο του 2024, εκ των οποίων τα καθαρά έσοδα του ΦΠΑ (μετά την αφαίρεση των επιστροφών) αυξήθηκαν κατά €22,9 εκατ. (2,9%) και ανήλθαν στα €811,9 εκατ. σε σύγκριση με €789 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024.

Το εισόδημα περιουσίας εισπρακτέο αυξήθηκε κατά €55,3 εκατ. και ανήλθε στα €84,2 εκατ. σε σύγκριση με €28,9 εκατ. το δεύτερο τρίμηνο του 2024.

Οι κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις αυξήθηκαν κατά €47,9 εκατ. (86,6%) και ανήλθαν στα €103,2 εκατ. σε σύγκριση με €55,3 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024.

Αντιθέτως, οι τρέχουσες μεταβιβάσεις μειώθηκαν κατά €15,8 εκατ. (-10,9%) και περιορίστηκαν στα €129,7 εκατ. σε σύγκριση με €145,5 εκατ. το

Τα συνολικά έσοδα, κατά την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου 2025 ανήλθαν στα €3.544,8 εκατ. σε σύγκριση με €3.237 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2024.

δεύτερο τρίμηνο του 2024. Τα έσοδα από παροχή αγαθών και υπηρεσιών μειώθηκαν κατά €7,1 εκατ. (-3,2%) και περιορίστηκαν στα €215,7 εκατ. σε σύγκριση με €222,8 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024.

Δαπάνες

Οι συνολικές δαπάνες, κατά την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου 2025 αυξήθηκαν κατά €238,5 εκατ. (7,2%) και ανήλθαν στα €3.544,2 εκατ. σε σύγκριση με €3.305,7 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2024.

Συγκεκριμένα, οι κοινωνικές παροχές αυξήθηκαν κατά €72,9 εκατ. (5,2%) και ανήλθαν στα €1.466,6 εκατ. σε σύγκριση με €1.393,7 εκατ. το δεύτερο τρίμηνο του 2024.

Οι απολαβές προσωπικού (συμπεριλαμβανομένων τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών και συντάξεων δημοσίων υπαλλήλων) αυξήθηκαν κατά €60,5 εκατ. (+6,7%) και ανήλθαν στα €965

εκατ. σε σύγκριση με €904,5 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024. Το εισόδημα περιουσίας πληρωτέο αυξήθηκε κατά €21,5 εκατ. (13,7%) και ανήλθε στα €178,4 εκατ. σε σύγκριση με €156,9 εκατ. το δεύτερο τρίμηνο του 2024.

Η ενδιάμεση ανάλογη αυξήθηκε κατά €62,3 εκατ. (19,4%) και ανήλθε στα €383,6 εκατ. σε σύγκριση με €321,3 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024.

Ο λογαριασμός κεφαλαίου αυξήθηκε κατά €43,2 εκατ. (16,7%) και ανήλθε στα €302,6 εκατ. (€262,3 εκατ. κεφαλαιουχικές επενδύσεις και €40,3 εκατ. κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις) σε σύγκριση με €259,4 εκατ. (€216,7 εκατ. κεφαλαιουχικές επενδύσεις και €42,7 εκατ. κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις) το δεύτερο τρίμηνο του 2024.

Αντιθέτως, οι λοιπές τρέχουσες δαπάνες μειώθηκαν κατά €21,9 εκατ. (-9,4%) και περιορίστηκαν στα €211,1 εκατ. σε σύγκριση με €233,0 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2024.

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

ΜΕ τον αέρα αναβάθμισης του ρόλου της Τουρκίας, στη Γάζα, στο Ουκρανικό, αλλά και στην ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια, ο πρόεδρος της χώρας Ταγίπ Ερντογάν, αναμένεται να υποδεχθεί –πιθανότατα εντός των επόμενων εβδομάδων– τον Καγκελάριο της Γερμανίας Φρίντριχ Μερτς, υποβάλλοντας λίστα αιτημάτων και προβλέποντας στην ικανοποίηση/προώθησή τους από το Βερολίνο.

Ξένοι διπλωματικοί κύκλοι έλεγαν ότι η Άγκυρα «εισιπράττει ήδη τα ανοίγματα της νέας κυβέρνησης της Γερμανίας», όπως άλλωστε προκύπτει και από τις πρόσφατες δηλώσεις του ΥΠΕΞ Γκόχαν Βάντεφουλ, που χαρακτήρισε ως «πολύτιμο θησαυρό» τις σχέσεις Γερμανίας-Τουρκίας, καθιστώντας παράλληλα σαφή την πρόθεση του Βερολίνου να εμβαθύνει τη συνεργασία του με την Άγκυρα στον αμυντικό τομέα. Σύμφωνα πληροφορίες της «Κ», «η τουρκική κυβέρνηση καταγράφει ως πολύ θετικές εξελίξεις, αφενός το πράσινο φως που άναψε ο Φρίντριχ Μερτς για διάθεση 40 Eurofighters Typhoon προς την Τουρκία, και αφετέρου την υποστηρικτική στάση που τήρησε η Γερμανία, για συμμετοχή τουρκικών αμυντικών βιομηχανιών στο πρόγραμμα SAFE της Ε.Ε., συνολικού ύψους 150 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Παρόλα αυτά, η Τουρκία, «αναμένει στήριξη από το Βερολίνο», για τη συμμετοχή και της χώρας, αυτής καθαυτής, σε όλα τα ευρωπαϊκά προγράμματα (πέραν των τουρκικών αμυντικών βιομηχανιών). Κάτι που σκοντάφτει στο βέτο της Κύπρου (και της Ελλάδας), καθώς η κρατική συμμετοχή της Τουρκίας, προϋποθέτει τη συνομολόγηση συμφωνίας ασφαλείας με την Ε.Ε., η οποία υπόκειται σε διαδικασία ομόφωνης έγκρισης από τα κράτη-μέλη.

Στο ζήτημα των 40 Eurofighters Typhoon, το οποίο είχε φρενάρει η προηγούμενη γερμανική κυβέρνηση (του Σοσιαλιστή Όλαφ Σολτς) και ξεμπλόκαρε η υφιστάμενη του Χριστιανοδημοκράτη Φρίντριχ Μερτς, «οι συζητήσεις εστιάζονται στον εξοπλισμό που θα φέρουν τα μαχητικά αεροσκάφη και σε κάποιες άλλες παραμέτρους», έλεγε ξένος διπλωμάτης, υπενθυμίζοντας ότι το Βερολίνο

Ξένοι διπλωματικοί κύκλοι έλεγαν ότι η Άγκυρα «εισιπράττει ήδη τα ανοίγματα της νέας κυβέρνησης της Γερμανίας».

άναψε πράσινο φως «επί της αρχής», για την πώληση των 40 μαχητικών αεροσκαφών, που κατασκευάζονται από κοινοπραξία (Βρετανία, Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία), πριν από 3 μήνες, τον περασμένο Ιούλιο.

Στήριξη στα ευρωτουρκικά

Συγκλίνουσες πληροφορίες, αναφέρουν ότι η κυβέρνηση Ερντογάν προσδοκά ότι το Βερολίνο θα στηρίξει και «το τρίπτυχο των

άμεσων επιδιώξεων της Άγκυρας, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης, για άρση της υποχρέωσης ευρωπαϊκών θεωρήσεων διαβατηρίων για όλους τους Τούρκους πολίτες (σ.σ. η Ε.Ε. παρέχει επί του παρόντος μόνο διευκολύνσεις έκδοσης-visa facilitation), ως επίσης και για επανενεργοποίηση της ενταξιακής διαδικασίας». Το τελευταίο αυτό ζήτημα, θεωρείται εξαιρετικά «σύνθετο», καθώς τα

27 κράτη-μέλη, έχουν καταλήξει ομόφωνα στη θέση ότι η ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας έχει περιέλθει σε αδιέξοδο, συνεπεία των κενών που καταγράφονται στη χώρα, στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τους κράτους δικαίου. Όπως έλεγε στην «Κ» άριστα ενημερωμένη κοινοτική πηγή, τα ζητήματα αυτά τέθηκαν από τον Τούρκο ΥΠΕΞ Χακάν Φιντάν προς τον Γερμανό ομόλογό του Γκόχαν Βάντεφουλ, με την Άγκυρα

να ζητάει «χείρα στήριξης» από το Βερολίνο. Κάτι που εκτιμάται ότι θα επαναληφθεί και στο ανώτατο επίπεδο, της επικείμενης συνάντησης, Ερντογάν-Μερτς.

Σε ό,τι αφορά στο SAFE, υπενθυμίζεται ότι η Γερμανία είχε πρωτοστατήσει για τη συμμετοχή των τουρκικών αμυντικών βιομηχανιών στο εν λόγω ευρωπαϊκό πρόγραμμα. Σύμφωνα με πληροφορίες που είχαμε δημοσιεύσει, υπό των φως των ενστάσεων της

Η τουρκική κυβέρνηση καταγράφει ως πολύ θετικές εξελίξεις, αφενός το πράσινο φως που άναψε ο Φρίντριχ Μερτς για διάθεση 40 Eurofighters Typhoon προς την Τουρκία, και αφετέρου την υποστηρικτική στάση που τήρησε η Γερμανία, για συμμετοχή τουρκικών αμυντικών βιομηχανιών στο πρόγραμμα SAFE της Ε.Ε., συνολικού ύψους 150 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Ενα ακόμη ντιλ από τον Ινδό επιχειρηματία

Ο Ταϊζούν Κορακιουάλα, ιδιοκτήτης του ομίλου Switz Group, έχει σπίτι στην Αθήνα και επεκτείνεται δυναμικά στα τρόφιμα

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Την 22η ελληνική εταιρεία πρόσθεσε πριν από λίγες εβδομάδες στο χαρτοφυλάκιό του ο όμιλος Switz Group με έδρα το Ντουμπάι και ιδιοκτήτη τον Ταϊζούν Κορακιουάλα, κίνηση που επιβεβαιώνει ότι ο Ινδός επιχειρηματίας, που εμφανίστηκε στην ελληνική επιχειρηματική σκηνή το 2017, ήρθε για να μείνει και να διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο, ειδικά στην κατηγορία της βιομηχανικής αρωποποίησης και ζαχαροπλαστικής. Ακόμη και αν δεν έχει προχωρήσει –τουλάχιστον ακόμη– στην πολύ ηχηρή εξαγορά στον κλάδο των τροφίμων, ο κ. Κορακιουάλα χτίζει σταδιακά ηγετική θέση στις επιμέρους κατηγορίες στις οποίες δραστηριοποιούνται οι εταιρείες που αποκτά. Την πρόθεσή του, άλλωστε, να αναπτύσσει βήμα βήμα τους κλάδους στους οποίους δραστηριοποιείται, καθώς και ότι επενδύει μακροπρόθεσμα στην Ελλάδα, είχε επισημάνει ο Ινδός επιχειρηματίας κατά την παρουσία του στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών. Παράγοντες της αγοράς, πάντως, επισημαίνουν ότι αν και μέχρι τώρα οι κινήσεις του Ταϊζούν Κορακιουάλα περιορίζονται σε μικρού και μεσαίου μεγέθους εταιρείες, φαίνεται ότι έχει έρθει η ώρα για

Η ελληνική θυγατρική του, New Bake, είναι η μεγαλύτερη εταιρεία παραγωγής κατεψυγμένου ντόνατ και λουκουμά στη ΝΑ Ευρώπη.

πιο «ηχηρές» επενδύσεις, κυρίως στην κατηγορία της κατεψυγμένης ζύμης.

Το γεγονός ότι ο Ινδός επιχειρηματίας θεωρεί την Ελλάδα μια από τις χώρες στρατηγικής σημασίας για την ανάπτυξη του ομίλου του φαίνεται και από το γεγονός ότι διατηρεί ιδιόκτητο σπίτι στην Αθήνα, στα βόρεια προάστια, εκεί όπου κάποιες φορές καλεί στελέχη της αγοράς και ορισμένους εκπροσώπους του Τύπου, περνώντας αρκετούς μήνες στη χώρα μας, την οποία μερικές χρονιές επιλέγει για να κάνει και τις διακοπές του.

Αν και κατάγεται από ένα μικρό χωριό κοντά στο Μουμπάι, ο Ταϊζούν Κορακιουάλα δεν βρέθηκε ξαφνικά στον χώρο των επιχειρήσεων. Επιχειρηματική δραστηριότητα είχε και ο πατέρας του στην Ινδία, ενώ ο Ταϊζούν ξεκίνησε τα δικά του βήματα το 1980, όταν μετανάστευσε στη Σαουδική Αραβία και έβαλε τις βάσεις για το Switz Group. Σήμερα ο όμιλος δραστηριοποιείται σε 11 χώρες, απασχολεί πάνω από 5.000 άτομα και ο τζίρος του υπερβαίνει τα 600 εκατ. δολ.

Ο ίδιος, αν και κατάγεται από ένα μικρό χωριό κοντά στο Μουμπάι, δεν βρέθηκε ξαφνικά στον χώρο των επιχειρήσεων. Επιχειρηματική δραστηριότητα είχε και ο πατέρας του στην Ινδία, ενώ ο Ταϊζούν ξεκίνησε τα δικά του βήματα το 1980, όταν μετανάστευσε στη Σαουδική Αραβία και έβαλε τις βάσεις για το Switz Group. Σήμερα ο όμιλος έχει παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα σε 11 χώρες, από την Ελλάδα μέχρι τις Φιλιππίνες, απασχολεί πάνω από 5.000 άτομα και ο τζίρος του υπερβαίνει τα 600 εκατ. δολάρια.

Τελευταίο απόκτημα του Switz Group

στην Ελλάδα είναι η εταιρεία «Μίδες Τρόφιμα ΙΚΕ» με έδρα τις Αχαρνές, με διακριτικό τίτλο Daily Donuts. Στις 2 Σεπτεμβρίου 2025 υπεγράφη συμφωνητικό ανάμεσα στη «Μίδες Τρόφιμα ΙΚΕ» και στη New Bake, θυγατρική του Switz Group στην Ελλάδα, το οποίο προβλέπει τη μεταβίβαση του 60% της πρώτης στη δεύτερη. Αξίζει να σημειωθεί ότι η New Bake είναι η μεγαλύτερη εταιρεία παραγωγής κατεψυγμένου ντόνατ και λουκουμά στη νοτιοανατολική Ευρώπη, ενώ ταυτόχρονα είναι αποκλειστικός αντιπρόσωπος για την Ελλάδα και την Κύπρο του ισπανικού ομίλου Europastury, εκ των

ηγετών παγκοσμίως στην κατηγορία της κατεψυγμένης ζύμης. Έχοντας κυρίως ως πελάτες επιχειρήσεις της μαζικής εστίασης, κλάδος που στην Ελλάδα γνωρίζει μεγάλη άνθηση εάν αναλογισθεί κάποιος τα καταστήματα με καφέ και σνακ αλλά και τα πρατήρια άρτου και αρτοσκευασμάτων, με την προσθήκη της νέας εταιρείας η New Bake θα διευρύνει το αποτύπωμά της, καθώς η Daily Donuts διανέμει τα προϊόντα της (ντόνατ, πιασκέ, κρουασάν κ.λπ.) σε περίπου 2.000 σημεία στην Αττική και στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Το καλοκαίρι ο όμιλος προχώρησε σε μία

Κύπρου (και της Ελλάδας) στην Επιτροπή Μονιμών Αντιπροσώπων, Coreper, η Γερμανία φρόντισε να διαμηνύσει προς πάσα κατεύθυνση ότι η διασφάλιση της συμμετοχής των τουρκικών αμυντικών βιομηχανιών στην ευρωπαϊκή ομπρέλα άμυνας και ασφαλείας, αποτελεί «κόκκινη γραμμή», και ότι δεν μπορεί να τίθεται εν αμφιβόλω.

Ο «θησαυρός» της Γερμανίας

Ο χαρακτηρισμός περί «πολύτιμου θησαυρού», τον οποίο επέλεξε ο Γερμανός ΥΠΕΞ Γκόχαν Βάντεφουλ να αποδώσει στις γερμανοτουρκικές σχέσεις, «είναι ενδεικτικός της σχέσης που βαθμίδον οικοδομείται μεταξύ Βερολίνου και Άγκυρας», έλεγε στην «Κ», ξένη διπλωματική πηγή. Άλλωστε, η νέα γερμανική κυβέρνηση προσδοκά σε ουσιαστική συνεργασία με τις τουρκικές αμυντικές βιομηχανίες, προκειμένου ο γερμανικός στρατός να καταστεί ο ισχυρότερος στην Ε.Ε. Ο εν λόγω σχεδιασμός αποκαλύπτεται και μέσα από έγγραφο που δημοσίευσε το Politico και αναφέρεται σε σαρωτική ενίσχυση του γερμανικού στρατού την επόμενη δεκαετία, κάτι προφανώς που δεν είναι άσχετο με τις πληροφορίες των υπηρεσιών ασφαλείας της Γερμανίας που θεωρούν ότι η Ρωσία ενδέχεται να εκδηλώσει επίθεση σε ευρωπαϊκό έδαφος, μετά το 2030.

Δίνοντας στίγμα προθέσεων, ο Γκόχαν Βάντεφουλ είχε χαρακτηρίσει πριν από μερικές μέρες ως «λογικό» η Γερμανία να συνεργαστεί στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας με την Τουρκία. «Με ποιον άλλον να συνεργαστούμε, αν δεν θα συνεργαστούμε με ένα μέλος του ΝΑΤΟ», είχε αναφέρει υπό τύπον ρητορικού προφανώς ερωτήματος, ο επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της Γερμανίας.

Σημειώνεται ότι πριν από μερικούς μήνες, και εν μέσω της έκφρασης ανησυχίας από τις γερμανικές υπηρεσίες ασφαλείας, για «πιθανή επίθεση» από τη Ρωσία, σε ευρωπαϊκό έδαφος, ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων της Γερμανίας Carsten Breuer επισκέφθηκε τουρκικές αμυντικές βιομηχανίες. Μεταξύ άλλων, ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων της Γερμανίας, συναντήθηκε με την τουρκική βιομηχανία Havelsan, η οποία έχει ήδη συμμετάσχει σε πρόγραμμα κατασκευής τουρκικών υποβρυχίων που σχεδιάστηκαν από τη γερμανική HDW. Ο Carsten Breuer είχε επίσης επαφές με την τουρκική αμυντική βιομηχανία Aselsan, εξετάζοντας το ενδεχόμενο συνεργασίας σε τομείς τεχνολογίας.

Παράλληλα, φαίνεται να υπάρχει συμφωνία της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας Repkon για την παραγωγή πυρομαχικών/βλημάτων πυροβολικού, διαμετρήματος 155 χιλιοστών, για λογαριασμό της Γερμανίας, σε γερμανικό έδαφος. Η ρύθμιση αυτή εκτιμάται ότι είναι σε θέση να καλύψει τις γερμανικές ανάγκες που επί του παρόντος βασίζονται στη Rheinmetall, αλλά δεν καλύπτονται από την εν λόγω γερμανική εταιρεία, υπό το φως του σχεδιασμού για αναβάθμιση και ενίσχυση του γερμανικού στρατού ώστε να καταστεί ο ισχυρότερος στην Ευρώπη.

ακόμη εξαγορά, αυτή της αλυσίδας ζαχαροπλαστικών The Bakers in the Hood, η οποία διαθέτει επτά καταστήματα. Ο σχεδιασμός, μάλιστα, περιλαμβάνει την αύξηση των καταστημάτων -ζαχαροπλαστικών το επόμενο διάστημα, έτσι ώστε σε ορίζοντα τριετίας να φτάσουν τα 50. Το ντεμπούτο του Ινδού επιχειρηματία στην ελληνική αγορά έγινε το 2017 με την εξαγορά της Olympic Foods, εταιρείας παραγωγής πρώτων υλών για την αρτοποιία, τη ζαχαροπλαστική και την εστίαση.

Η Olympic Food Ltd, με έδρα πλέον την Κύπρο, εξαγόρασε το 2018 τη CSM Hellas, θυγατρική στην Ελλάδα του πολυεθνικού ομίλου CSM Bakery Solutions. Η εταιρεία, η οποία έχει μετονομασθεί πλέον σε Artisan Greece, είναι επίσης ένας από τους βασικούς προμηθευτές πρώτων υλών για την αρτοποιία και τη ζαχαροπλαστική, έχοντας στο χαρτοφυλάκιό της μερικά από τα πιο ισχυρά σήματα στην κατηγορία των επαγγελματικών πρώτων υλών, όπως «Φυτίνη», Sol κ.ά.

Τα χρόνια που ακολούθησαν, στο χαρτοφυλάκιο του ομίλου προστέθηκαν η γνωστή εταιρεία παξιμαδιών «Κρητών Άρτος» (το 2019), η αλυσίδα καφεστιάσις «Κουλουράδες», η εταιρεία «Σαμούρη», μία από τις πιο γνωστές εταιρείες πρώτων υλών ζαχαροπλαστικής, με ειδικευση στα χρώματα ζαχαροπλαστικής, και το ζαχαροπλαστικό Troufa. Μία από τις πιο σημαντικές κινήσεις σε μια κατηγορία η οποία γνωρίζει μεγάλη ανάπτυξη στην Ελλάδα, αυτή των κατεψυγμένων ζυμών, ήταν η απόκτηση το 2023 του 51% της εταιρείας «Ιωνική Σφολιάτα» (ανεβάζοντας στο τέλος του 2024 το ποσοστό του στην εταιρεία σε 77,3%, εξαγοράζοντας το μεγαλύτερο μέρος της συμμετοχής που κατείχε σε αυτήν η Vivartia). Το εάν ο Ινδός θα κάνει την πλέον ηχηρή επένδυση σε αυτή την κατηγορία βάζοντας υποψηφιότητα για την απόκτηση της εταιρείας «Ελληνική Ζύμη - Μ. Αρμαπατζής» του ομίλου Vivartia μένει να το δούμε το επόμενο διάστημα.

Στην Ελλάδα ο όμιλος Switz Group έχει ακόμη πλειοψηφικές συμμετοχές, μεταξύ άλλων, στην εταιρεία πρώτων υλών ζαχαροπλαστικής Frankal, στην αλυσίδα μεκάβες Oak, ενώ έχει μικρή συμμετοχή και στην Optima Bank.

Συνέντευξη στον ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ο **συνιδρυτής** της Beetroot Design, Βαγγέλης Λιάκος, μιλά στην «Κ» για την εξωστρέφεια, τη σημασία της αυθεντικότητας στο branding, το ελληνικό και κυπριακό δημιουργικό DNA, αλλά και για την ανάγκη συνεργασίας σε μια βιομηχανία που αλλάζει ραγδαία.

Ο κ. Λιάκος συμμετείχε στο συνέδριο Digital Agenda Cyprus Summit 2025 ως κύριος ομιλητής με θέμα «Branding and creativity: How Beetroot took over the world».

- Τονίζετε τη σημασία της εξωστρέφειας στο branding και τη δημιουργικότητα. Πώς μπορούν οι «inπονverts» να αξιοποιήσουν τα δυνατό τους σημεία για να επιτύχουν σε αυτούς τους τομείς;

- Κάθε εταιρεία οφείλει να αναγνωρίζει τις αξίες που την ορίζουν καθώς και να θέτει στόχους κοντινούς και μακροπρόθεσμους. Και δημιουργώντας μια σωστή στρατηγική θα καταφέρει να τους επιτύχει. Ο ρόλος του branding είναι να μπορέσει να επικοινωνήσει τόσο προς το εσωτερικό της εταιρείας, όσο και προς το ευρύτερο κοινό, όλα τα παραπάνω. Η ανάπτυξη εργαλείων οπτικής επικοινωνίας και η αξιοποίηση αυτών από ανθρώπους που καταλαβαίνουν σε βάθος τις αξίες της εταιρείας είναι απαραίτητες προδιαγραφές για τη σωστή ταυτότητα και επικοινωνία. Φυσικά πρέπει πάντα να υπάρχει εμπιστοσύνη και η δημιουργική ελευθερία.

- Η Κύπρος είναι πλούσια σε πολιτιστική κληρονομιά και πολυμορφία. Ποιες ευκαιρίες βλέπετε για τις μάρκες αυτής της περιοχής να αξιοποιήσουν τη μοναδική πολιτιστική τους ταυτότητα και να ξεχωρίσουν σε παγκόσμιο επίπεδο;

- Εδώ έχουμε μια διττή ταυτότητα. Πράγματι η Κύπρος έχει μια πολύ βαθιά πολυ-πολιτισμική κληρονομιά (ιστορία,

Είναι κρίσιμο να υπάρχει πάντα ισορροπία, γιατί στον βωμό των επενδύσεων τείνουμε συχνά να ξεχνάμε τον πολιτισμό, με αποτέλεσμα να χάνουμε την ταυτότητά μας.

γαστρονομία, αγροτικά προϊόντα), που προσελκύει τουρισμό και εξαγωγές προϊόντων. Τα τελευταία χρόνια όμως κατάφερε να δημιουργήσει και μια διαφορετική ταυτότητα ως ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος με μεγάλη ανάπτυξη και να προσελκύσει επενδύσεις σε κλάδους οικονομικών, τεχνολογίας και startup.

Ο συγκερασμός των δύο παραπάνω παραγόντων είναι κάτι που ψάχνουν όλοι στον πλανήτη. Είναι βέβαια κρίσιμο να υπάρχει πάντα ισορροπία μεταξύ αυτών, γιατί στον βωμό των επενδύσεων τείνουμε

συχνά να ξεχνάμε τον πολιτισμό, με αποτέλεσμα να χάνουμε την ταυτότητά μας.

Νέα τοπικότητα

- Θεωρείτε ότι υπάρχει ένα «ελληνικό design DNA»;

- Τα τελευταία 20 χρόνια έχουν υπάρξει φοβερές αλλαγές στο κομμάτι του σχεδιασμού. Οι σχεδιαστές παγκοσμίως χρησιμοποιούν τα ίδια εργαλεία και εμπνέονται μέσω του διαδικτύου από τις ίδιες πηγές. Τα ρούχα μας είναι παρόμοια γιατί ψωνίζουμε από τις ίδιες αλυσίδες καταστημά-

των κ.λπ. Πιστεύω όμως ότι η διαφορά στο DNA του ελληνικού ντιζάιν είναι αφενός η ιστορία μας, και αφετέρου το ελληνικό αλφάβητο. Οι σχεδιαστές έχουν αρχίσει να τα ερευνούν, να εμπνέονται και να εξελίσσουν τον ελληνικό σχεδιασμό δημιουργώντας έτσι μια νέα τοπικότητα και νέες σχεδιαστικές γραμμές με αποτέλεσμα την αυθεντικότητα.

Ο συγκεντρωτισμός

- Αν μπορούσατε να αλλάξετε κάποια πράγματα στο οικοσύστημα της δημι-

ουργικής βιομηχανίας στην Ελλάδα και στην Κύπρο αντίστοιχα, ποια θα ήταν;

- Αν και πιστεύω ότι τα πράγματα χρειάζονται τον χρόνο τους για να αλλάξουν και έτσι αποκτούν ουσία και αυτό συμβαίνει στον κλάδο μας, θα προσπαθώ να αναφέρω κάποια ζητήματα.

Θα άλλαξα την περποψία και συγκεντρωτισμό των διαφημιστικών εταιρειών στο κομμάτι του branding. Υπάρχει πλέον εξειδίκευση και τα independent studios έχουν να δώσουν πολύ μεγάλη υπεραξία σε αυτόν τον τομέα. Θα άλλα-

Έχουμε δει κόσμο ή προϊόντα να ηρωοποιούνται μέσα σε μια νύκτα και την επομένη να μην τους θυμάται κανείς, αναφέρει ο Βαγγέλης Λιάκος της Beetroot Design.

ζα επίσης το πείσμα των independent studios για την υπερβολική θεωρία, και την ανασφάλεια των κοστολογίων. Σε γενικές γραμμές η συνεργασία των δύο είναι που φέρνει τα καλύτερα αποτελέσματα. Και για τους ίδιους και για το εκάστοτε έργο.

- Ποιο ρόλο πιστεύετε ότι έχουν δραματίσει τα κοινωνικά μέσα στη διαμόρφωση του τρόπου με τον οποίο οι μάρκες παρουσιάζουν τον εαυτό τους και πώς μπορούν οι εταιρείες να ισορροπήσουν την αυθεντικότητα με τη δημιουργικότητα στην παρουσία τους στο διαδίκτυο;

- Όντως βλέπουμε πλέον τα brands να συνομιλούν με διαφορετικό τρόπο στα διαφορετικά κοινά που απευθύνονται όπως και στις διαφορετικές πλατφόρμες. «Ambassadors», «influencers», «digital creators», όλοι παλεύουν για ένα μερίδιο μιας τεράστιας παγκόσμιας πίτας. Μια εικόνα πλέον δεν είναι αρκετή. Όλοι ψάχνουν για την εμπειρία, για την ταύτιση. Το internet όμως (όλοι οι ανώνυμοι χρήστες μαζί δλό) είναι σκληρό και αν δεν υπάρχει αυθεντικότητα θα σε απορρίψει πολύ γρήγορα. Έχουμε δει κόσμο ή προϊόντα να ηρωοποιούνται μέσα σε μια νύκτα και την επομένη δεν τους θυμάται κανείς. Παραμένουν μόνο όσοι/όσες/όσα έχουν βάθος και storytelling. Οπότε καλύτερα να δείχνουμε αυτό που είμαστε με υπομονή και αλήθεια.

Είναι μαραθώνιος

- Πώς πιστεύετε ότι το branding και η δημιουργικότητα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ουσιαστικών σχέσεων με τους πελάτες, αντί απλώς για την αύξηση των πωλήσεων;

- Πλέον τα brands δεν στοχεύουν σε πωλήσεις. Ο στόχος είναι να αναδείξουν ένα lifestyle ή μια εμπειρία. Καταλαβαίνουν όλοι, ότι είναι ένας μαραθώνιος και όχι δρόμος ταχύτητας. Η σχέση εμπιστοσύνης είναι το πιο σημαντικό κομμάτι, όπως σε κάθε σχέση. Το branding κάνει ακριβώς αυτό. Δίνει συνέπεια (consistency) και αξία (added value).

- Τι συμβουλή θα δίνατε σε επιχειρηματίες ή δημιουργικούς ανθρώπους που αγωνίζονται να βρουν τη μοναδική φωνή και την ταυτότητα της μάρκας τους σε μια πολυσύχναστη αγορά;

- Είμαστε η δουλειά μας και το πορτοφόλιο μας είναι το μόνο μας εργαλείο πωλήσεων. Πρέπει να μας αντιπροσωπεύει και να είμαστε υπερίφανοι για αυτό και πρέπει να πάω σε αυτό το σημείο πως η δουλειά μας δεν είναι εκτελεστική. Ορίζει πλαίσια και σπείει κανόνες. Ανοίγει πόρτες και γκρεμίζει τοίχους. Χαράζει πορείες και ανατρέπει στρατηγικές. Ένας σχεδιαστής οφείλει να σκέπτεται, να αναλύει και να εμβαθύνει και να προτείνει την πιο σωστή λύση έχοντας πάντα τη δική του ταυτότητα.

Το νέο στοίχημα του Τσέχου μεγιστάνα στον ΟΠΑΠ

Το σχέδιο συγχώνευσης του οργανισμού με την Allwyn και τα διεθνή «πονταρίσματα» του Κάρελ Κόμαρεκ

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Το **όνομα** του Κάρελ Κόμαρεκ έχει κατακλύσει αυτή την εβδομάδα τον εγκώριο Τύπο. Στα σχετικά δημοσιεύματα ο Τσέχος επιχειρηματίας συνοδεύεται σχεδόν πάντα από τους τίτλους του δισκατομμυριούχου και του μεγιστάνα, ενός ανθρώπου που γνωρίζει καλά «το παιχνίδι της τύχης». Η παρουσία του, ωστόσο, στην οικονομική δραστηριότητα της Ελλάδας μόνο καινούργια δεν είναι. Χρονολογείται πάνω από μια δεκαετία πίσω.

Ηδη από το 2013, όταν η χώρα βρισκόταν στη δίληψη της οικονομικής κρίσης, το fund Emma Delta συμφώνησε, ύστερα από «σκληρό παζάρι» με το ΤΑΙ-ΠΕΔ, να αποκτήσει το 33% του ΟΠΑΠ έναντι 652 εκατ. ευρώ. Η συμφωνία αυτή σηματοδότησε την αρχή της ιδιωτικής εποχής του οργανισμού, έπειτα από 55 χρόνια κρατικού ελέγχου, αλλά και μία από τις πρώτες μεγάλες ιδιωτικοποιήσεις στο πλαίσιο των μνημονίων.

Στο προσκήνιο εκείνη την περίοδο βρισκόταν ένας άλλος Τσέχος, ο Γίρι Σμετς. Μαζί με τον Γιώργο Μελισσανίδη αποτέλεσαν τους κύριους μετόχους του Emma Delta, ενώ το ΚΚΚΓ του Κόμαρεκ διατηρούσε επίσης συμμετοχή.

Εξί χρόνια αργότερα, ΚΚΚΓ και Emma Capital αποφάσισαν να ακολουθήσουν ξεχωριστούς δρόμους στον όμιλο των παιχνιδιών Szaka, που αργότερα μετονομάστηκε σε Allwyn. Ο Κόμαρεκ έγινε βασικός μέτοχος του ΟΠΑΠ και ανέλαβε τον πλήρη έλεγχο το 2022, όταν αποχώρησε και ο κ. Μελισσανίδης. Σε κάθε περίπτωση, ο Κάρελ Κόμαρεκ έχει συνηθίσει τη δημοσιότητα. Στην Τσεχία, ως δημόσιο πρόσωπο, ο Τύπος ασχολείται συστηματικά με τη δράση του. Εξάλλου, ο ίδιος προέρχεται από μία από τις πλουσιότερες οικογένειες της χώρας.

Ωστόσο, το 2010, ύστερα από περίπου πέντε χρόνια διαφωνιών για τη στρατηγική και τις επενδυτικές προτεραιότητες, αποφάσισε να σπάσει τους επιχειρηματικούς δεσμούς με τον πατέρα και την αδελφή του, χαράσσοντας τη δική του πορεία. Διατήρησε για τον εαυτό του τη δραστηριότητα εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου, τομείς

που τον γοήτευσαν για τις δυνατότητες ανάπτυξης και κερδοφορίας, καθώς και τον χρηματοοικονομικό βραχίονα, ενώ τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας συνέχισαν να ελέγχουν τον βιομηχανικό κλάδο.

Σήμερα, υπό την ιδιοκτησία του βρίσκεται η MND, η οποία συγκαταλέγεται στις μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας της Τσεχίας, ενώ τον Ιούνιο του 2024 προχώρησε στη διακοπή της συνεργασίας της με τον ρωσικό ενεργειακό όμιλο Gazprom.

Το μεγάλο στοίχημα για τον 56χρονο επιχειρηματία υπήρξε ο κόσμος των τυχερών παιχνιδιών. Το πρώτο βήμα έγινε το 2011, όταν εντόπισε την ευκαιρία στη χρεοκοπημένη τσεχική εταιρεία λοταρίων Szaka και την προσέθεσε στο χαρτοφυλάκιο της ΚΚΚΓ. Σταδιακά η δραστηριότητά του επεκτάθηκε και σε άλλες αγορές.

Το 2016 δημιουργήθηκε ο όμιλος Szaka Group, ο οποίος το 2021 επαναλανσαρίστηκε με την επωνυμία Allwyn. Σήμερα η εταιρεία διαχειρίζεται λοταρίες σε επτά χώρες, ενώ διαθέτει και καζίνο, όπως στην Αυστρία ενώ στην Ιταλία η

Υπό την ιδιοκτησία του βρίσκεται και η MND, η οποία συγκαταλέγεται στις μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας της Τσεχίας.

Lottolitalia διαχειρίζεται αποκλειστικά τη λοταρία αριθμοπαιχνιδιών.

Η διεθνής φήμη του κ. Κόμαρεκ ενισχύθηκε το 2022, όταν η Allwyn αναδείχθηκε νικήτρια στον διαγωνισμό για τη διαχείριση της εθνικής λοταρίας του Ηνωμένου Βασιλείου, μια από τις πιο emblematicές αγορές τυχερών παιχνιδιών στον κόσμο, αφήνοντας πίσω της τη Northern & Shell του Ρίχαρντ Ντέρσμοντ και τον προηγούμενο διαχειριστή Camelot, που στη συνέχεια εξαγοράστηκε από την Allwyn.

Η επιτυχία πάντως έρχεται πολλές φορές και με προκλήσεις. Η Northern & Shell ξεκίνησε νομική διαμάχη με την

Η **Allwyn**, με καθαρά έσοδα 8,4 δισ. ευρώ και κέρδη 656 εκατ. ευρώ το 2024, αποτελεί το επίκεντρο του επιχειρηματικού οικοδομήματος του Κάρελ Κόμαρεκ, όπου απασχολούνται 16.000 εργαζόμενοι σε περισσότερες από 40 χώρες και το οποίο διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία αξίας άνω των 10 δισ. ευρώ.

UK Gambling Commission, διεκδικώντας αποζημιώσεις έως 1,3 δισ. στερλινών, υποστηρίζοντας ότι η διαδικασία αδειοδότησης για τα δεκαετίες συμβόλαιο λοταρίας δεν ήταν δίκαιη, με την υπόθεση να βρίσκεται σε εξέλιξη.

Επόμενος μεγάλος σταθμός για τον Κάρελ Κόμαρεκ είναι η αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών, το «ιερό διοκοπτήριο» του παγκόσμιου gaming. Η είσοδος έγινε το 2022, όταν απέκτησε την Camelot, διαχειρίστρια εταιρεία της λοταρίας του Ιλινόι, εξασφαλίζοντας ένα πολύτιμο διαβάτηριο για την αμερικανική ήπειρο.

Από τότε η παρουσία του ενισχύε-

ται. Φέτος, η Allwyn προχώρησε στην εξαγορά πλειοψηφικού μεριδίου στην πλατφόρμα fantasy sports PrizePicks, έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους παίκτες της αγοράς, κάνοντας ανομία σε έναν νέο, ψηφιακό και εξαιρετικά ανταγωνιστικό κόσμο.

Σήμερα, η Allwyn με καθαρά έσοδα 8,4 δισ. ευρώ και κέρδη 656 εκατ. ευρώ το 2024, αποτελεί το επίκεντρο του πολυεπίπεδου επιχειρηματικού οικοδομήματος του Κόμαρεκ, όπου απασχολούνται 16.000 εργαζόμενοι σε περισσότερες από 40 χώρες και το οποίο διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία αξίας άνω των 10 δισ. ευρώ. Αν και ζει μόνιμα

στην Ελβετία, ο Τσέχος επιχειρηματίας διατηρεί ισχυρούς δεσμούς με την πατρίδα του, επενδύοντας σε πολιτιστικές πρωτοβουλίες, ενεργειακά έργα και φιλανθρωπικές δράσεις που ενισχύουν τη δημόσια εικόνα του.

Η εξαγορά της Novibet

«Είμαι ενθουσιασμένος που μοιράζομαι σήμερα μια μεγάλη είδηση: γινόμεστε παγκόσμιοι!», έγραψε την περασμένη Δευτέρα στην προσωπική του σελίδα στο LinkedIn ο Κάρελ Κόμαρεκ. Η ανάρτηση αυτή πήρε μερικά λεπτά μετά τη δημόσια γνωστοποίηση της απόφασης για τη συνένωση των δύο οργανισμών, με την Allwyn να ελέγχει ήδη το 51,8% του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΠΑΠ. Η κίνηση αυτή συνδέει τα περιουσιακά στοιχεία των δύο ομίλων και δημιουργεί μια οντότητα με ισχυρό διεθνές εκτόπισμα και αποτίμηση που αγγίζει τα 16 δισ. ευρώ.

Το νέο εταιρικό σχήμα θα παραμείνει εισηγμένο στο Χρηματιστήριο Αθηνών, αλλά ταυτόχρονα στρώνει τον δρόμο για ένα ακόμη πιο φιλόδοξο βήμα: μια δευτερεύουσα εισαγωγή είτε στη Νέα Υόρκη είτε στο Λονδίνο, ένα σχέδιο που, όπως λέγεται, ο Κάρελ Κόμαρεκ «ωριμάζει» εδώ και καιρό.

Η έδρα της νέας συνενωμένης οντότητας θα βρίσκεται στην Ελβετία, όπου εδρεύει ήδη η Allwyn, ωστόσο ο ΟΠΑΠ θα συνεχίσει να λειτουργεί κανονικά στην Ελλάδα, διατηρώντας τη σημερινή του δομή, τα στελέχη του και όλες τις καθημερινές επιχειρησιακές διαδικασίες.

Το πιο εμφανές νέο στοιχείο αφορά την αλλαγή της επωνυμίας. Ο ΟΠΑΠ θα ξεκινήσει σταδιακά τη διαδικασία μετονομασίας σε Allwyn από το 2026. Παιχνίδια, όμως, όπως το Λόττο και το Τζόκερ θα συνεχίσουν να φέρουν την ίδια επωνυμία, καθώς και ο βασικός διαδίκτυακός βραχίονας του ομίλου, η Stoiximan.

Μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, η Allwyn θα ελέγχει το 78,5% της νέας ενιαίας οντότητας, ενώ οι υπόλοιποι μέτοχοι του ΟΠΑΠ, που αντιπροσωπεύουν την ελεύθερη διασπορά, θα διατηρήσουν το υπόλοιπο 21,5%.

Η νέα οντότητα εμφανίζεται πιο διαφοροποιημένη και εξωστρεφής, μειώ-

νοντας την εξάρτησή της από μεμονωμένες παραχωρήσεις, όπως η κερσαία παραχώρηση του ΟΠΑΠ που λήγει το 2030. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο διαδίκτυακό κανάλι, ενώ εκτιμάται ότι περίπου 55% των καθαρών εσόδων από τυχερά παιχνίδια θα προέρχονται από το Διαδίκτυο για τη συνενωμένη εταιρεία. Τον περυσινό Δεκέμβριο η Allwyn προχώρησε στην απόκτηση πλειοψηφικού μεριδίου 51% στη μητρική της στοιχηματικής εταιρεία Novibet, τη Logflex MT Holding Limited, έναντι τιμήματος 217 εκατ. ευρώ. Προς το παρόν η συναλλαγή βρίσκεται σε αναμονή της τελικής έγκρισης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, καθώς οι ελληνικές αρχές έχουν ξεκινήσει πλήρη διερεύνηση της υπόθεσης και έχουν ζητήσει επιπλέον διευκρινίσεις από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Σημειώνεται ότι η ενσωμάτωση της Novibet στην Allwyn θα οδηγήσει σε συγχέντρωση μεριδίων που ξεπερνούν το 70% της εγχώριας αγοράς online αθλητικού στοιχήματος και καζίνο. Μέχρι σήμερα η Allwyn κατέχει ήδη ηγετική θέση μέσω των πλατφορμών Stoiximan, oraponline.gr και pamestoixima.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα εξετάσει προσεκτικά τη συναλλαγή, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι μετά την ολοκλήρωσή της δεν θα προκύψουν συνθήκες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά.

Τα τελευταία χρόνια ο κλάδος των διαδίκτυακων τυχερών παιχνιδιών έχει αναδειχθεί σε πόλο έλξης για εγχώριους και διεθνείς παρόχους, χάρη στην εντυπωσιακή ανάπτυξή του.

Σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων, τα καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR – Gross Gaming Revenue), που θεωρούνται ο πιο αξιόπιστος δείκτης για την εκτίμηση του μεγέθους και της δυναμικής μιας αγοράς τυχερών παιχνιδιών, έφθασαν το 2024 στο 1,066 δισ. ευρώ για τις διαδίκτυακές εταιρείες στην Ελλάδα. Πρόκειται για αύξηση 13% σε σύγκριση με τα 867,5 εκατ. ευρώ του προηγούμενου έτους, αποτυπώνοντας με σαφήνεια την ταχεία διεύρυνση του συγκεκριμένου τομέα.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ

- Πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ οι ψηφιακές υπηρεσίες
- Πίσω οι επιχειρήσεις στη χρήση cloud και ΤΝ
- Η ΤΝ αναδιαμορφώνει το λιανικό εμπόριο

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Τράπεζα Κύπρου

Την Κυριακή 26 Οκτωβρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επενδύσεις ρεκόρ από πλούσιους εκτός Γαλλίας

Φυγή κεφαλαίων σε Λουξεμβούργο και Ελβετία λόγω της πολιτικής κρίσης

Η **πολιτική** αναταραχή στη Γαλλία, τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της Ε.Ε., ώθει τους πλούσιους πολίτες και τις μεγάλες επιχειρηματικές οικογένειες να μεταφέρουν τα κεφάλαιά τους σε θεωρούμενα «ασφαλή καταφύγια», όπως το Λουξεμβούργο και η Ελβετία.

Διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων, τραπεζίτες και νομικοί επιβεβαιώνουν ότι οι επενδυτικές ροές προσωπικών κεφαλαίων από τη Γαλλία έχουν επιταχυνθεί δραματικά, με φόντο την αστάθεια που προκλήθηκε από την προκήρυξη πρόωρων βουλευτικών εκλογών τον Ιούνιο του περασμένου έτους και τις απανωτές κρίσεις που ακολούθησαν.

Η τάση αυτή συνεχίστηκε και το 2025, καθώς οι διαδοχικές κυβερνήσεις υπό τη σκιά της διασπασμένης Εθνοσυνέλευσης έχουν στραφεί σε πρόσθετους φόρους για τους υψηλότερα αμειβομένους, σε μια

προσπάθεια να καλύψουν το διογκούμενο δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας. Ο Σεμπαστιάν Λεκορνί, ο πέμπτος πρωθυπουργός του Μακρόν σε λιγότερο από δύο χρόνια, αν και αντιστέκεται στην ιδέα ενός αραωτικού φόρου που θα στοχεύει τους πλουσιότερους της Γαλλίας, επιδιώκει να συγκεντρώσει 2,5 δισ. ευρώ επιπλέον τον επόμενο χρόνο από νέους φόρους στις εταιρείες χαρτοφυλακίου και εφάπαξ υψηλότερες εισφορές σε 20.000 από τους πιο υψηλά αμειβομένους της Γαλλίας. Το χάος και η παρατεταμένη δημοσιονομική κρίση έχουν και παράπλευρες απώλειες.

«Η πλειονότητα των περιουσιακών στοιχείων που διαχειρίζομαστε δεν βρίσκεται πλέον στη Γαλλία, αλλά κατευθύνεται σε συμβόλαια ασφάλισης ζωής στο Λουξεμβούργο, μια διαδικασία που πραγματικά επιταχύνεται», λέει ο Γκιγιόμ Λουκινί, ιδρυτής της εται-

ρείας διαχειρίσις περιουσίας Scala Patrimoine, με έδρα το Παρίσι. Οι ροές προς το Λουξεμβούργο ήταν «ασταμάττες» κατά τη διάρκεια των εκλογών του 2024 και συνεχίζονται, με τους χρηματομεσίτες να μη χρειάζονται σχεδόν καθόλου μάρκετινγκ για να εντοπίσουν πελάτες, όπως λέει ο φορολογικός σύμβουλος Ολιβιέ Ρουμελιάν, με έδρα το Λουξεμβούργο.

Τα στοιχεία είναι ενδεικτικά: οι επενδύσεις Γάλλων πελατών σε ασφάλειες ζωής με έδρα το Λουξεμβούργο –ένα δημοφιλές προϊόν αποταμίευσης με φορολογικές ελαφρύνσεις– αυξήθηκαν περισσότερο από 58% το 2024, φτάνοντας στα 13,8 δισ. ευρώ, το υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί ποτέ. Ενα «τρελό» ποσό κεφαλαίου κατευθύνεται την ίδια στιγμή και στην Ελβετία, η οποία θεωρείται σταθερό καταφύγιο, γράφουν οι FT. Για πολλούς πλούσιους Γάλλους,

η κίνηση αυτή δεν αφορά μόνο τους φόρους, αλλά και την πολιτική σταθερότητα που προσφέρει η Ελβετία. Ο Φίλιπ Κενέλ, δικηγόρος με έδρα την Ελβετία, σημειώνει ότι η τάση μετανάστευσης που είχε επιβραδυνθεί με την εκλογή του πρώην τραπεζίτη Εμανουέλ Μακρόν το 2017, όταν οι πολίτες ήλπιζαν σε καλύτερες συνθήκες, «ανακάμπτει τώρα». Ο κεντρικός Μακρόν –φιλά προσκείμενος στις επιχειρήσεις– ανέλαβε την εξουσία πριν από οκτώ χρόνια και γρήγορα καθήρνησε ένα φοροπιορισμός, αντικαθιστώντας τον με έναν λιγότερο επαχθή επί της περιουσίας. Η αδυναμία του, ωστόσο, να προωθήσει φιλικές προς τις επιχειρήσεις πολιτικές πριν από το τέλος της θητείας του το 2027, λόγω του κατακεραματισμένου κοινοβουλίου, έχει εντείνει τις ανησυχίες των επενδυτών.

Κι ενώ η μεταφορά περιουσια-

κών στοιχείων στο Λουξεμβούργο μέσω συνταξιοδοτικών προγραμμάτων –με υψηλό όριο εισόδου, 250.000 ευρώ ή περισσότερο– δεν προσφέρει άμεσα φορολογικά πλεονεκτήματα στους Γάλλους κατοίκους, επιτρέπει τη διατήρηση χρημάτων εκτός Γαλλίας ενόσω αξιολογούν τις επιλογές τους. Όπως εξηγεί η Σαντρίν Γκενέτ, συνιδρύτρια της Carat Capital, «οι άνθρωποι μπορεί να μην είναι έτοιμοι να εγκαταλείψουν τη Γαλλία σήμερα, αλλά αυτό τους βοηθά να μετακινήθούν πιο εύκολα αργότερα, αν χρειαστεί».

Το Μιλάνο έχει επωφεληθεί επίσης σε μεγάλο βαθμό χάρη στο φιλόξενο φορολογικό καθεστώς της χώρας, αν και η Ιταλία δήλωσε αυτή την εβδομάδα ότι σχεδιάζει να αυξήσει τον ετήσιο ενιαίο φόρο στο εισόδημα των πλούσιων ξένων που μετακομίζουν στη χώρα κατά 50%, στις 300.000 ευρώ.

Η Ισπανία και η Πορτογαλία προσελκύουν επίσης εύπορους «φορολογικούς μετανάστες».

Οι φόβοι για το τι θα μπορούσε να συμβεί στη συνέχεια στη Γαλλία τροφοδοτούν τον κλάδο διαχείρισης περιουσίας, παρά το γεγονός ότι ο Λεκορνί έχει κερδίσει παράταση ζωής, αναστέλλοντας τον αμφιλεγόμενο νόμο για τις συντάξεις.

«Ενα πλούσιο ζευγάρι Γάλλων, ηλικίας 80 ετών, μου είπαν πριν από 18 μήνες ότι ανησυχούσαν για την άνοδο των Σοσιαλιστών στην εξουσία και ήθελαν να επενδύσουν περισσότερα χρήματα στην Ελβετία για να είναι ασφαλείς, ίσως περίπου το 20% των περιουσιακών στοιχείων τους», λέει στους FT ένας τραπεζίτης με έδρα την Ελβετία. «Ηρθαν σε εμένα πρόσφατα και μου είπαν ότι θέλουν να επενδύσουν περισσότερα στην Ελβετία επειδή ανησυχούν για την Ακροδεξιά».

Οι **τοποθετήσεις** Γάλλων σε ασφάλειες ζωής με έδρα το Λουξεμβούργο αυξήθηκαν στα 13,8 δισ. ευρώ το 2024, το υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί ποτέ.

Φρέναρε η οικονομική ανάπτυξη της Κίνας στο τρίτο τρίμηνο του έτους

Η **αισιόδοξη** παραμένει η Κίνα πως τελικά θα επιτύχει τον στόχο του 5% που έχει θέσει για την ανάπτυξη το 2025 μετά τα στοιχεία που δόθηκαν χθες στη δημοσιότητα και φέρουν το ΑΕΠ της να έχει αυξηθεί κατά 4,8% το γ' τρίμηνο του έτους. Πρόκειται για ρυθμό ανάπτυξης χαμηλότερο σε σύγκριση με το 5,2% που κατέγραψε το προηγούμενο τρίμηνο και η προφανής αιτία είναι οι συνέπειες από τον εμπορικό πόλεμο με τις ΗΠΑ. Είναι, άλλωστε, ο χαμηλότερος ρυθμός ανάπτυξης από την αρχή του έτους και καταγράφεται σε μια στιγμή που η Κίνα έχει επιβάλει σκληρούς περιορισμούς στις εξαγωγές σπάνιων γαιών δημιουργώντας ελλείψεις στις βιομηχανίες ανά τον κόσμο, με μεγαλύτερο και άμεσο το πλήγμα για τις αυτοκινητοβιομηχανίες.

Όπως, πάντως, τόνισε η στατιστική υπηρεσία της χώρας δίνοντας στη δημοσιότητα τα τελευταία στοιχεία, ο μέσος όρος ανάπτυξης που προκύπτει από τα τρία πρώτα τρίμηνα του

Αισιοδοξία στο Πεκίνο ότι θα επιτευχθεί ο στόχος του 5% για το 2025.

έτους είναι 5,2%. Ως εκ τούτου, αποτελεί «ισχυρό θεμέλιο» για την επίτευξη του στόχου ενός ρυθμού ανάπτυξης 5% στο σύνολο του έτους. Σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία, η κινεζική οικονομία επιδεικνύει «ζωτικότητα αλλά και ισχυρές αντοχές» στις πιέσεις και αυτό αντανακλάται στην κεκτημένη ταχύτητα που παρουσιάζουν ο τομέας της τεχνολογίας και οι επιχειρήσεις του τομέα των υπηρεσιών. Πρόκειται για τους δύο ισχυρούς μοχλούς ανάπτυξης. Σημειώτεον ότι οι υψηλότεροι ρυθμοί ανάπτυξης των προηγούμενων τριμήνων σχετίζονται και με τη στάση των κινεζικών επιχειρήσεων που εκμεταλλεύθηκαν την εκκεντρική ανά-

Τον **Σεπτέμβριο** οι κινεζικές εξαγωγές στις ΗΠΑ εκτοξεύθηκαν για ακόμη μία φορά κατά 8,4%.

μεσα στην Ουάσινγκτον και το Πεκίνο. Εστειλαν, έτσι, στις ΗΠΑ τεράστιες ποσότητες κινεζικών προϊόντων που δεν

θα υπόκεινται στους νέους υψηλούς δασμούς. Το αποτέλεσμα ήταν ότι τον Σεπτέμβριο οι κινεζικές εξαγωγές στις

ΗΠΑ εκτοξεύθηκαν για ακόμη μία φορά κατά 8,4%, με αντίστοιχη αύξηση και της αξίας των εισαγωγών.

Σε ό,τι αφορά τα επιμέρους στοιχεία, η βιομηχανική παραγωγή της Κίνας αυξήθηκε τον περασμένο μήνα κατά 6,5%, με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη να καταγράφουν οι τομείς των τρισεπίδατων εκτυπώσεων, της ρομποτικής και των βιομηχανιών ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Ο τομέας των υπηρεσιών, που περιλαμβάνει τη στήριξη της τεχνολογίας πληροφορίας, τις μεταφορές και τις εταιρείες logistics, σημείωσε επίσης ικανοποιητική ανάπτυξη. Η κινεζική οικονομία εξακολουθεί, πάντως, να επιβαρύνεται από την παρατεταμένη κρίση στην αγορά ακινήτων που άρχισε το 2021. Σύμφωνα με τη Σεάνα Γιε, οικονομολόγο της Oxford Economics, τα τελευταία στοιχεία καταδεικνύουν πως οι εξαγωγές της Κίνας έχουν εξισορροπήσει τις αναμικτές δαπάνες και την εγχώρια ζήτηση, που παραμένει

διστακτική, μολονότι το Πεκίνο έχει δαπανήσει δισεκατομμύρια προσφέροντας κίνητρα και επιδοτήσεις, αυξήσεις μισθών και εκπτώσεις προκειμένου να ενθαρρύνει την άνοδο της κατανάλωσης και έτσι την τόνωση της οικονομίας.

Τα επίσημα αυτά στοιχεία δίνονται στη δημοσιότητα στην αρχή μιας εβδομάδας ιδιαίτερα σημαντικής για την Κίνα, καθώς θα διεξαχθεί το συνέδριο του ΚΚΚ που θα χαράξει το νέο πενταετές πρόγραμμα της χώρας για την περίοδο 2026-2031.

Παράλληλα, όμως, μέσα στην εβδομάδα επικείται συνάντηση Κινέζων αξιωματούχων με τον Αμερικανό υπουργό Οικονομικών Σκοτ Μπέσεντ, ακόμη μια προσπάθεια των δύο πλευρών να γεφυρώσουν κάπως τις διαφορές τους και να μειώσουν τη μεταξύ τους ένταση, ώστε να προγραμματίσουν την επόμενη συνάντηση στο ύψιστο επίπεδο ανάμεσα στον Ντόναλντ Τραμπ και τον Κινέζο ομόλογό του, Σι Τζίνπινγκ.

Αντιμέτωπη με διπλή απειλή η «επανάσταση» των ΑΠΕ στην Ισπανία

Πρόκειται για μια χώρα που δεν διαθέτει σχεδόν καθόλου πετρέλαιο ή φυσικό αέριο, γεγονός το οποίο μέχρι πρόσφατα αποτελούσε μειονέκτημα. Ωστόσο, μέσα σε μία δεκαετία μεταμόρφωσε εκ θεμελίων το ενεργειακό μοντέλο της. Η αιολική και η ηλιακή ενέργεια αντιπροσωπεύουν πλέον τουλάχιστον το 40% της συνολικής παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Σε μια χώρα με άφθονη ηλιοφάνεια, το μερίδιο της ηλιακής ενέργειας αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω.

Ο λόγος για την Ισπανία, η οποία όχι απλώς έχει καταστεί παγκόσμια ηγέτις στην ενεργειακή μετάβαση, αλλά και οι ΑΠΕ έχουν μειώσει το κόστος παραγωγής. Οι αξιωματούχοι της κυβέρνησης του Πέδρο Σάντσεθ προωθούν τη φθηνή ενέργεια ως παράγοντα της ισχυρής οικονομικής ανάπτυξης της χώρας και κάνουν λόγο για κατασκευή μιας σειράς data centers που καταναλώνουν τεράστια ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας.

Μολονότι αυτή η «επανάσταση» των ΑΠΕ στέφθηκε από επιτυχία, δεν σημαίνει ότι δεν αντιμετωπίζει κανένα πρόβλημα. Αυτό έγινε απολύτως σαφές τον Απρίλιο, όταν λόγω υπερφόρτισης τάσης σε ένα ενεργειακό εργοστάσιο διακόπηκε η λειτουργία ολόκληρου του δικτύου, οδηγώντας σε ένα μίλακ άουτ που διήρκεσε έως και 12 ώρες σε ολόκληρη την Ιβηρική Χερσόνησο. Το παιχνίδι των ευθυνών που ακολούθησε δημιούργησε περισσότερο «θόρυβο» παρά λύσεις. Αυτό που είναι σαφές είναι ότι η διακοπή ρεύματος αποκάλυψε τόσο τεχνικές όσο και ρυθμιστικές αδυναμίες, σημειώνει ο Economist. Η επείγουσα ανάγκη να διορθωθούν αυτά τα προβλήματα αναδείχθηκε εντονότερα αυτόν τον μήνα, όταν η Red Eléctrica, η κρατική εταιρεία που διαχειρίζεται το δίκτυο, ανέφερε περισσότερες διακομάνσεις τάσης και δήλωσε ότι χρειαζόταν άδεια για να αλλάξει τις διαδικασίες λειτουργίας της.

Προβλήματα λόγω της ταχύτατης αύξησης στην προσφορά ενέργειας και της έλλειψης τεχνολογιών αποθήκευσης.

Οι ειδικοί του κλάδου εξηγούν ότι υπάρχουν δύο βασικά προβλήματα. Πρώτον, η προσφορά ηλεκτρικής ενέργειας

αυξήθηκε πολύ πιο γρήγορα από τη ζήτηση, η οποία κορυφώθηκε το 2007, πριν από την κρίση. Το δεύτερο πρόβλημα

είναι ότι η παροχή ηλιακής ενέργειας, η οποία τείνει να είναι υψηλότερη στη μέση της ημέρας, όταν η ζήτηση είναι χαμηλότερη, δεν συνοδεύεται από επαρκείς επενδύσεις σε τεχνολογίες αποθήκευσης και σταθεροποίησης, όπως οι μπαταρίες.

Οι ΑΠΕ διακόπτουν τη σύνδεση μεταξύ της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας και του κόστους των καυσίμων, αλλά η ασφάλεια του εφοδιασμού απαιτεί άλλου είδους δαπάνες, σύμφωνα με τον Λουίς Ρούκο, ηλεκτρολόγο μηχανικό στο University of Comillas. «Βρισκόμαστε σε μια διαδικασία μάθησης», είπε. Η βραχυπρόθεσμη λύση της Red Eléctrica ήταν η αύξηση της χρήσης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύση φυσικού αερίου, οι οποίοι παρέχουν τροφοδοσία που μπορεί να ενεργοποιηθεί και να απενεργοποιηθεί γρήγορα, ανάλογα με τις ανάγκες. Η κυβέρνηση έσπευσε επίσης να λάβει μέτρα για την ενθάρρυν-

ση των επενδύσεων σε υποσταθμούς και δίκτυα διανομής, προκειμένου να τυνάσει τη ζήτηση.

Χάρη στις ΑΠΕ, η χονδρική τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας ήταν κατά 40% χαμηλότερη το 2024 από ό,τι αν το ενεργειακό μέγιστο είχε παραμείνει όπως ήταν το 2019, σύμφωνα με μελέτη της Τράπεζας της Ισπανίας. Ωστόσο, η τιμή αυξάνεται τώρα λόγω της μεγαλύτερης χρήσης των εγκαταστάσεων φυσικού αερίου. Αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω, εκτός εάν η κυβέρνηση ανατρέψει την απόφασή της να κλείσει τα πυρηνικά εργοστάσια της Ισπανίας μεταξύ 2027 και 2035. Αντιπροσωπεύοντας το 19% της παραγωγής το 2024, παρέχουν φθηνή, καθαρή και σταθερή ενέργεια. Σύμφωνα με τον Economist, η Ισπανία, δεδομένου ότι δεν σκοπεύει να ενεργοποιηθεί και η «επανάσταση» των ΑΠΕ, έχει να κάνει πολλά ακόμη σε ρυθμιστικό επίπεδο για να την ολοκληρώσει.

Σαν να μη φτάνει η κανονική φορολογία

Του **ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**

Η **είδηση** από τη Ρώμη ήρθε ως συνέχεια μιας τάσης που απλώνεται σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η κυβέρνηση της Τζόρτζια Μελόνι ζήτησε από τις ιταλικές τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες να συνεισφέρουν συνολικά 11 δισ. ευρώ μέσα στα επόμενα τρία χρόνια, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι υποσχέσεις της προς τη μεσαία τάξη για μειώσεις φόρων και ενίσχυση των δημοσίων δαπανών.

Η λογική φαίνεται απλή. Αν οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές αποκομίζουν μεγάλα κέρδη, μπορούν να συνεισφέρουν

λίγο περισσότερο για το κοινό καλό. Στην πράξη όμως το μέτρο φέρνει στο φως μια νέα ευρωπαϊκή τάση, τη σταδιακή κανονικοποίηση των έκτακτων φορολογησιών ως σταθερό εργαλείο δημοσιονομικής πολιτικής. Την τελευταία πενταετία, σχεδόν κάθε κυβέρνηση στην Ευρώπη δοκίμασε –ή σκέφτηκε σοβαρά– να επιβάλει φόρους σε κλάδους που χαρακτηρίζονται «κερδοσκοπικοί» ή «ανθεκτικοί στην κρίση». Η Ισπανία φορολόγησε τα υπερκέρδη των τραπεζών και των ενεργειακών ομίλων. Η Ουγγαρία εφαρμόζει «ειδικούς φόρους» σε τηλεπικοινωνίες, τράπεζες και logistics εδώ και χρόνια. Και

τώρα, η Ιταλία επιστρέφει στην ίδια συνταγή, λίγα χρόνια μετά το φιάσκο του «φόρου στα υπερκέρδη» του 2023 που προκάλεσε αναστάτωση στις αγορές και τελικά δεν εφαρμόστηκε. Το πολιτικό αφήγημα είναι σχεδόν παντού το ίδιο. Οι ισχυροί να πληρώσουν περισσότερο για να στηριχθεί η κοινωνία. Η πραγματικότητα όμως είναι πιο περίπλοκη. Η δημοσιονομική πίεση στην Ευρώπη είναι πλέον διαρκής. Έτσι, η «έκτακτη φορολόγηση» μοιάζει ελκυστική. Αποδίδει άμεσα, είναι πολιτικά δημοφιλής και στοχεύει σε κλάδους που δύσκολα μπορούν να μεταφέρουν το κόστος στους

ψηφοφόρους. Ωστόσο το τίμημα αυτής της «ευκολίας» είναι η φορολογική αβεβαιότητα. Οι τράπεζες, οι ενεργειακές εταιρείες και οι ασφαλιστικές αποτελούν τον μηχανισμό χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας. Όταν αυτοί οι κλάδοι τιμωρούνται με συνεχείς επιβαρύνσεις, η επενδυτική τους διάθεση περιορίζεται, το κεφάλαιο ακριβαίνει και οι επιχειρήσεις δυσκολεύονται να δανειστούν. Με άλλα λόγια, κάθε «έκτακτη φορολογία» καταλήγει να μεταφέρεται αργά αλλά σταθερά στην πραγματική οικονομία –μέσα από μικρότερη πιστωτική επέκταση, καθυστερημένες επενδύσεις και

πιο επιφυλακτική επιχειρηματικότητα. Η Ελλάδα δεν αντιμετωπίζει την ίδια δημοσιονομική πίεση που έχουν άλλες χώρες, όμως δεν μπορεί να αγνοήσει το γεγονός ότι ορισμένα «υπερκέρδη» στον τραπεζικό και ενεργειακό τομέα είναι πλέον εξόφθαλμα. Ειδικά στις τράπεζες, η μεγάλη απόκλιση ανάμεσα στα επιτόκια κορηγήσεων και καταθέσεων και οι σημαντικές αυξήσεις μερισμάτων δείχνουν ότι υπάρχει περιθώριο κοινωνικής συνεισφοράς χωρίς κρατική επιβολή.

Η λύση ωστόσο για την Ελλάδα δεν είναι να μιμηθεί την ευρωπαϊκή τάση των «έκτακτων φόρων». Είναι να κατα-

λάβουν οι ίδιες οι τράπεζες και οι μεγάλες εταιρείες το πρόβλημα και να αναλάβουν δράση. Να επενδύσουν περισσότερα στην καινοτομία, στη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στην ενεργειακή μετάβαση και να συνεισφέρουν συνολικά στην κοινωνία, όχι επειδή το απαιτεί το κράτος, αλλά επειδή το υπογορεύει η εποχή. Αν ο τραπεζικός και επιχειρηματικός κόσμος κινηθεί προληπτικά, θα αποφύγει το πολιτικό κύμα που αργά ή γρήγορα θα απαιτήσει «να πληρώσουν οι ισχυροί». Αν όχι, η λογική των «έκτακτων εισφορών» θα έρθει και εδώ, απλώς πιο καθυστερημένα.

Ανθεί η αγορά μεταχειρισμένων ειδών πολυτελείας

Με τη **ζήτηση** για είδη πολυτελείας να είναι ασθενής, τα luxury brands συναντούν έναν απροσδόκητο ανταγωνιστή στην προσπάθειά τους να κερδίσουν ξανά τους καταναλωτές: τα ίδια τα προϊόντα που έχουν πουλήσει. Αυτή τη στιγμή, η ζήτηση για τα μεταχειρισμένα είδη πολυτελείας είναι ισχυρότερη από ό,τι για τα νέα. Η RealReal, που είναι η μεγαλύτερη πλατφόρμα μεταπώλησης τέτοιων προϊόντων, είδε τις πωλήσεις της να αυξάνονται κατά 10% τους τελευταίους 18 μήνες. Η μετοχή της έχει εκτιναχθεί πάνω από 200% σε ένα χρόνο. Στη Fashionphile, μια άλλη μεγάλη πλατφόρμα όπου πωλούνται πολυτελή είδη από δεύτερο χέρι, οι πωλήσεις σημειώνουν αύξηση 10% από τις αρχές του έτους.

Η εικόνα είναι πολύ διαφορετική για τα κορυφαία ευρωπαϊκά brands της πολυτελείας, τα οποία βλέπουν τη ζήτηση για τα προϊόντα τους να παραμένει στάσιμη εδώ και έξι συνεχόμενα τρίμηνα. Ο ένας μετά τον άλλο, οι ίδιοι αυτοί προσαρμόζονται νέους σχεδιαστές, στην προσπάθειά τους να πείσουν τους καταναλωτές να βάλουν και πάλι το χέρι στην τσέπη.

Ο μεγαλύτερος όμιλος της πολυτελείας, LVMH, κάνει κάποια πρόοδο. Την περασμένη εβδομάδα, η εταιρεία ανακοίνωσε ότι οι πωλήσεις της αυξήθηκαν κατά 1% το τρίτο τρίμηνο, με αποτέλεσμα οι ελπίδες για ανάκαμψη να αναπτερωθούν και η μετοχή της να αντιδράσει θετικά. Το πρόβλημα, όμως, που αντιμετωπίζουν τώρα τα brands είναι κοινό: η αγορά των μεταχειρισμένων ειδών πολυτελείας, που έως πρότινος στήριζε τις πωλήσεις τους, εξελίσσεται πλέον σε πραγματικό ανταγωνιστή τους.

Στο παρελθόν, οι καταναλωτές χρησιμοποιούσαν τις πλατφόρμες μεταπώλησης για να αδειάσουν την ντουλάπα τους από τα πολυτελή είδη που δεν ήθελαν πια και να βγάλουν κάποια χρήματα, ώστε να αγοράσουν νέα προϊόντα από τις εταιρείες του luxury. Ωστόσο

τα τελευταία δύο χρόνια, η συμπεριφορά των καταναλωτών έχει αλλάξει, γράφει η Wall Street Journal. Περισσότεροι καταναλωτές χρησιμοποιούν τα χρήματα που βγάζουν από τις πλατφόρμες μεταπώλησης για να αγοράσουν και πάλι προϊόντα από δεύτερο χέρι. Η συμπεριφορά αυτή είναι πιο διαδεδομένη ανάμεσα στους νεότερους καταναλωτές. Το αποτέλεσμα είναι ότι ξαφνικά, τα luxury brands βρίσκονται σε ανταγωνισμό με τα προϊόντα αξιολογισμένων δισεκατομμυρίων δολαρίων που ήδη βρίσκονται μέσα σε ντουλάπες αγοραστών ανά τον κόσμο.

Εάν η RealReal εμφανίζει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, το χρωστιάει στους Gen Z και τους Millennials. Αυτές οι δύο γενιές γυρίζουν την πλάτη στην πρωτογενή αγορά πολυτελών ειδών, με τους Gen Z να έχουν ξοδέψει το 2024 κατά 7% λιγότερα σε νέα luxury προϊόντα σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο. Οι αντίστοιχες δαπάνες των Millennials μειώθηκαν κατά 2%.

Το θετικό για τον κλάδο είναι ότι οι καταναλωτές αγαπούν ακόμη και τα μεγάλα brands της πολυτελείας. Το υψηλό κόστος της πολυτελείας, ωστόσο, έπειτα από τις μεγάλες ανατιμήσεις που έκαναν οι ίδιοι οι καταναλωτές τα τελευταία χρόνια, οδηγεί τους καταναλωτές στα προϊόντα από δεύτερο χέρι, που κοστίζουν λιγότερα. «Η όρεξη για αυτά τα brands και τα προϊόντα παραμένει υψηλή, όμως η προθυμία των καταναλωτών να πληρώσουν τις σημερινές τιμές είναι χαμηλή», σχολιάζει η Κλαούντια ντ' Αρπίτσιο, επικεφαλής μόδας και πολυτελείας της Bain. Η αγορά μεταχειρισμένων ειδών πολυτελείας έκανε τζίρο 56 δισ. δολαρίων πέρυσι, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Bain. Πρόκειται για ποσό σχεδόν τριπλάσιο σε σχέση με πριν από μία δεκαετία, αλλά και αντίστοιχο με τις πωλήσεις που πραγματοποιήσαν τα luxury brands μέσω πολυκαταστημάτων σε όλο τον κόσμο το 2024.

Ο νέος πύργος της JPMorgan και το τέλος της τηλεργασίας

Οραμα του Ντάιμον η επιστροφή και των 10.000 υπαλλήλων στο γραφείο

Ο **Τζέιμ Ντάιμον**, ο ισχυρός άνδρας της JPMorgan, πέρασε έξι χρόνια βάζοντας τη σφραγίδα του στη νέα έδρα του χρηματοοικονομικού κολοσσού, έναν ουρανοξύστη 3 δισ. δολαρίων που ευελπιστεί ότι θα αναβιώσει τις «παλιές καλές μέρες» της εργασίας από το γραφείο. Στις 13 Οκτωβρίου ο πύργος της JPMorgan Chase, στον αριθμό 270 της Park Avenue, άνοιξε για τους υπαλλήλους με ένα χαλαρό πάρτι.

Στο τιμόνι μεγα-τραπεζών όπως η Citigroup και πλέον η JPMorgan, ο Ντάιμον από τη δεκαετία του 1980 έχει αναδιαμορφώσει το αμερικανικό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Σήμερα όμως η βιομηχανία και η πόλη καταγωγής του βρίσκονται σε

Ο Ντάιμον έχει επικρίνει σφοδρά την τηλεργασία, δηλώνοντας ότι ο μόνος τρόπος να εργαστεί κανείς είναι από κοντά, αυτοπροσώπως «με τον παλιομοδίτικο τρόπο».

Στις 13 Οκτωβρίου, ο ουρανοξύστης των 3 δισ. δολ. της JPMorgan Chase στον αριθμό 270 της Park Avenue άνοιξε με ένα πάρτι για τους χιλιάδες υπαλλήλους της.

κρίσιμο σταυροδρόμι. Οι τράπεζες δίνουν μάχη με νέους ανταγωνιστές από τη Σίλικον Βάλεϊ, πολλοί εργαζόμενοι αρνούνται να επιστρέψουν στα γραφεία τους πέντε ημέρες την εβδομάδα, ενώ πολλοί επενδυτές ανησυχούν για το μέλλον της Νέας Υόρκης, υπό την προοπτική ότι θα κερδίσει τη δημοκρατία ο Σοσιαλιστής Δημοκρατικός Ζόραν Μαριντάνι. Η ανανεωμένη παρουσία της τράπεζας συμπίπτει με την άνοδο του Μαριντάνι, που προηγείται στις δημοσκοπήσεις ενόψει των

εκλογών του Νοεμβρίου.

Ο Ντάιμον έχει επικρίνει σφοδρά την τηλεργασία, δηλώνοντας ότι ο μόνος τρόπος να εργαστεί κανείς, είναι από κοντά, αυτοπροσώπως «με τον παλιομοδίτικο τρόπο». Γι' αυτό αποφάσισε να κατασκευάσει έναν από τους πιο ακριβούς πύργους στην Αμερική, ύψους 400 μέτρων, ο οποίος διαθέτει 19 εστιατόρια, καφετέριες, ένα γυμναστήριο, αλλά και την αγγλική παμπ Morgan's όπου οι τραπεζίτες θα συγχρωτίζονται πιθανότατα μετά το σκόλασμα.

Ο Ντάιμον και τα κορυφαία στελέχη της τράπεζας ήθελαν από καιρό να σχεδιάσουν ένα κτίριο γραφείων που θα δελεάσει το προσωπικό να επιστρέψει και θα γίνει σήμα κατατεθέν του «Μεγάλου Μήλου». Ο 69χρονος Ντάιμον έχει δηλώσει ότι θέλει να συνταξιοδοτηθεί τα επόμενα χρόνια –αν και αρνείται να πει ακριβώς πότε–, αλλά θέλει να αφήσει πίσω του έναν ναό αφιερωμένο στον χώρο εργασίας, μια «ερωτική επιστολή στην έντονη κουλτούρα της Γουόλ Στρίτ που

ο ίδιος βοήθησε να σφυρηλατηθεί», γράφει η WSJ. Τα τελευταία χρόνια, η τράπεζα είχε την έδρα της στο κτίριο Union Carbide, το οποίο χτίστηκε το 1960 για ένα εργατικό δυναμικό περίπου 3.500 ατόμων. Η JPMorgan Chase απασχολούσε πάνω από 6.000 υπαλλήλους γύρω στο 2010. Ύστερα από αρκετές προτάσεις, οι υπεύθυνοι αποφάσισαν να καταδαφίσουν τα κεντρικά γραφεία και να ανεγείρουν έναν νέο, εμβληματικό ουρανοξύστη. Όταν ολοκληρώθηκε ωστόσο η κατεδάφιση

στις αρχές του 2020, «κτύπησε» η πανδημία. Οι εργάτες ανακλήθηκαν από το εργοτάξιο για δύο εβδομάδες, το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού της JPMorgan εστάλη σπίτι, όπως και οι εργαζόμενοι σε ολόκληρη την πόλη και οι αξίες των ακινήτων έπεσαν κατακόρυφα. Το γραφείο, το παραδοσιακό κέντρο της αμερικανικής επαγγελματικής ζωής, είχε αρχίσει να πεθαίνει. Αφού αμφισβητήθηκε ακόμη και ο ίδιος, ο Ντάιμον ανέθεσε τελικά το νέο κτίριο στον διάσημο αρχιτέκτονα Νόρμαν Φόστερ. Ο άνθρωπος που σχεδίασε το Apple Park, τον Hearst Tower και το κτίριο HSBC του Χονγκ Κονγκ περιέγραψε τον πύργο της JPMorgan ως ένα από τα κομμάτια του χαρτοφυλακίου του. Όταν επιστρέψουν όλοι –όπως οραματίζεται ο Ντάιμον– περίπου 10.000 υπάλληλοι θα εργάζονται από το κτίριο κάθε μέρα. Περίπου 7.500 άλλοι εταιρικοί υπάλληλοι με έδρα τη Νέα Υόρκη θα είναι διασκορπισμένοι σε άλλα κτίρια. Ο νέος χώρος, ελπίζουν οι ιθύνοντες, θα βοηθήσει τους εργαζομένους να ενθουσιαστούν με την καθημερινή εργασία από το γραφείο. Αυτό θα τους έδινε ένα ακόμη πλεονέκτημα στον αγώνα να αποτρέψουν τη φυγή ταλέντων σε πιο ευέλικτους κλάδους –ή σε άλλες τράπεζες που έχουν χαλαρότερες απαιτήσεις για τη διαπροσωπική επαφή. Σε μία συνάντηση στο Ουάσιγκτον φέτος, όταν οι υπάλληλοι ρώτησαν τον Ντάιμον γιατί έπρεπε να εργάζονται με πλήρη απασχόληση από το γραφείο, επιτέθηκε στο... Zoom και την αποστολή μηνυμάτων κατά τη διάρκεια των συναντήσεων. Το μήνυμά ήταν σαφές: Αν δεν θέλετε να βρίσκεστε στο γραφείο, μπορείτε να παραιτηθείτε. «Δεν χρειάζεται να εργάζεστε στην JPMorgan», είπε.

ΕΤΟΙΜΗ;

Εθελοντική Στράτευση Γυναικών 2025

Αν είσαι 18-26 ετών, δήλωσε "παρούσα" στο κάλεσμα της πατρίδας και ετοιμάσου να γράψεις τη δική σου ιστορία, στο νέο κεφάλαιο της Εθνικής Φρουράς.

Αιτήσεις έως 24 Οκτωβρίου, ηλεκτρονικά ή και σε όλα τα Στρατολογικά Γραφεία.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μια πλούσια συλλογή από εκπαιδευτικά βιβλία, διαθέσιμα στην παλάμη του χεριού σου

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ανέμελα

Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Πυκνώνουν οι προβλέψεις ότι η θέση της παγκόσμιας οικονομίας θα επιδεινωθεί. Κοινή βάση όλων είναι, βασικά, δύο παράγοντες: η πρωτοφανής αύξηση του δημοσίου χρέους παγκοσμίως σε συνδυασμό με την υστερήση της οικονομικής μεγέθυνσης και οι ιστορικά υψηλές τιμές των μετοχών στα αμερικανικά, κυρίως, χρηματιστήρια. Καθώς από τους δύο, από μόνος θα ήταν επαρκής λόγος ανησυχίας. Κι οι δυο μαζί, είναι ισχυρό σήμα προειδοποίησης προς όλους να προετοιμάζονται για τις δύσκολες ώρες που 'ρχονται.

Η Κρ. Γκεοργκίεβα, του ΔΝΤ, δεν άφησε περιθώρια αμφιβολίας: Η αβεβαιότητα είναι η νέα κανονικότητα και η παγκόσμια οικονομία θα υποστεί νέα δοκιμασία. Διότι οι επιδόσεις της, αν και καλύτερες απ' όσο φοβόμασταν ότι θα 'ναι λόγω δασμών Τραμπ, είναι χειρότερες απ' όσο απαιτεί η εξυπηρέτηση του χρέους. Το παγκόσμιο ΑΕΠ αυξάνεται μόνο 3% (από 3,7% προ COVID) και το δημόσιο χρέος θα ξεπεράσει το 100% του ΑΕΠ έως το 2029. Η διόγκωση του χρέους χωρίς επαρκή οικονομική μεγέθυνση και εμπιστοσύνη στους θεσμούς, ιστορικά έχει μία κατάληξη: την κρίση – δηλαδή, την καταστροφή κεφαλαίου.

Για τα χρηματιστήρια, ο Τζ. Ντίμον, της JPMorgan, δηλώνει εξαιρετικά ανήσυχος και βλέπει μια διόρθωσή τους σε διάστημα από 6 μήνες έως 2 χρόνια. Η φούσκα των μετοχών των εταιρειών τεχνολογίας παραλλήλως με τη φούσκα του dot.com, που έσπασε το 2000. Αν, όμως, η τωρινή σπάσει, η καταστροφή θα είναι πολλαπλάσια: Το 2000 καταστράφηκε πλούτος ίσος με το 10% του παγκόσμιου ΑΕΠ – περίπου 2 τρις. δολ. Η εξάρτηση όλου του κόσμου από τα αμερικανικά χρηματιστήρια έχει αυξηθεί τόσο, ώστε το

σπάσιμο της τωρινής φούσκας θα κατέστρεφε πλούτο 20 τρις. δολ. στις ΗΠΑ (περί το 70% του ΑΕΠ των ΗΠΑ) και άλλα 15 τρις. των ξένων επενδυτών, που αντιστοιχούν στο 20% του ΑΕΠ των άλλων χωρών – εκτιμά η Γ. Γκοπνίντ, πρώην επικεφαλής οικονομολόγος του ΔΝΤ.

Σε αυτά τα δύο εν αναμονή προβλήματα προσθέστε ένα τρίτο, απτό: την άνοδο του κόστους δανεισμού. Η απόδοση του 30ετούς αμερικανικού ομολόγου είναι 30 μονάδες βάσης πάνω από πέρυσι και τείνει προς το 5%, η απόδοση του ιαπωνικού 10ετούς είναι 65-70 μονάδες πάνω και οι αποδόσεις των 10ετών της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Βρετανίας 35-45 μ.β. πάνω από πέρυσι. Το βάρος της εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους γίνεται δυσβάστακτο για πολλά κράτη, ενώ ακόμα πιο δυσβάστακτο για πολλές κοινωνίες γίνεται το βάρος από τη μείωση των κοινωνικών υπέρ των στρατιωτικών δαπανών – με ό,τι αυτό προοιωνίζεται.

Σε αυτές τις συνθήκες, το συνηθισμένο θα ήταν να ανασκουμπωθούμε, ειδικά εμείς, στην Ελλάδα. Οι λόγοι, γνωστοί: Έχουμε ένα πολύ υψηλό χρέος και μια οικονομία με παραγωγικότητα ίση με το 54% της μέσης ευρωπαϊκής, που αργόσυρτα μετατρέπει την ανεργία σε υποαπασχόληση και φθηνές θέσεις εργασίας, ενώ σε λίγους μήνες –πρακτικά στα μέσα 2026– τελειώνουν οι καρπιοί του ευρωπαϊκού λεφτόδεγντρου, του TAA, και τα ποσοστά οικονομικής μεγέθυνσης θα αρχίζουν να γράφουν «1» μπροστά. Επειδή, όμως, η κυβέρνηση έχει μάτια μόνο για τις δημοσκοπήσεις και μόνη έγνοια να διατηρήσει τη νομή της εξουσίας, δεν θα γίνει τίποτα. Η χώρα πλέει ανέμελα προς τη νέα τρικυμία.

kallitsiskostas@yahoo.com

Ο Ντόναλντ Τραμπ ευνοεί τους μεγάλους χορηγούς του

Δεκάδες άτομα ή εταιρείες έχουν λάβει σημαντικά οφέλη από κινήσεις του Λευκού Οίκου

Η πολιτική ζωή των ΗΠΑ –και όχι μόνον– χαρακτηριζόταν ανέκαθεν από τη στενή σχέση μεταξύ χρημάτων και εξουσίας, η δεύτερη προεδρία Τραμπ ωστόσο έχει φέρει στο προσκήνιο μια πρωτοφανή σχέση συναλλαγής που ευνοεί τους μεγάλους χορηγούς του. Σε αντίθεση με τις προηγούμενες διοικήσεις, η κυβέρνηση του φαίνεται να δρα πιο απροκαλύπτα και γρήγορα στη χάραξη πολιτικών, στη νομική βοήθεια και στις χάρες που ωφελούν άμεσα εκείνους που χρηματοδοτούν τους σκοπούς και την εκστρατεία του. Σύμφωνα με ανάλυση των Financial Times, τουλάχιστον 30 άτομα ή εταιρείες που έχουν δωρίσει συλλογικά πάνω από 116 εκατ. δολάρια σε ομάδες που ευνοούνται από τον Τραμπ έχουν λάβει σημαντικά οφέλη ή πλεονεκτήματα από κινήσεις του Λευκού Οίκου. Σε ορισμένες περιπτώσεις η κυβέρνηση ενήργησε μόλις λίγες ημέρες μετά τη χορήγηση των δωρεών. Μετά την εκλογή Τραμπ τον περασμένο Νοέμβριο, οι πλουσιότερες εταιρείες της Αμερικής άνοιξαν τα πορτοφύλια τους. Το ταμείο για την ορκωμοσία του, για παράδειγμα, συγκεντρώνει δωρεές-ρεκόρ 240 εκατ. δολαρίων, ξεπερνώντας κατά πολύ τα 62 εκατ. δολάρια που συγκεντρώνει ο Μπάιντεν. Εκτοτε οι εισροές δεν έχουν σταματήσει. Από τα 116,8 εκατ. δολάρια που κατέβαλαν άτομα και εταιρείες που επωφεληθήκαν από τις ενέργειες της κυβέρνησής του, περισσότερα από 92,5 εκατ. δολάρια έφτασαν μετά τις εκλογές – παρόλο που ο Τραμπ απαγορεύεται από το Σύνταγμα να είναι ξανά υποψήφιος. Μόνο κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους συγκεντρώσε σχεδόν 200 εκατ. δολάρια από δωρεές.

Σε ένδειξη της συνεχιζόμενης στενής σχέσης μεταξύ του Λευκού Οίκου και των χορηγών του, δεκάδες επιχειρηματίες που συνεισφέρουν σε δράσεις του Τραμπ παρευρέθησαν το βράδυ της Τετάρτης σε ένα λαμπερό δείπνο. Στόχος του, να συγκεντρωθούν χρήματα για τη νέα αίθουσα χορού του Λευκού Οίκου. Ανάμεσά τους ήταν εκπρόσωποι της Coinbase, όπως επίσης οι αδελφοί Γουίνκλβος, ιδιοκτήτες της πλατφόρμας crypto Gemini.

Όπως αναφέρει ο Μπομπ Μπάουερ, πρώην σύμβουλος του Λευκού Οίκου επί Ομπάμα, «αυτό που είναι μοναδικό σε αυτή την προεδρία είναι οι ανοιχτές συναλλαγές που χαρακτηρίζουν το στυλ διακυβέρνησης του Τραμπ». Ενώ ο Λευκός Οίκος απορρίπτει τους ισχυρισμούς περί ειδικής μεταχείρισης, ειδικό σε θέματα δεοντολογίας χαρακτηρίζουν τον αριθμό των περιπτώσεων «βαθιά ανησυχητικό», υποστηρίζοντας πως «μοιάζει με ανταμοιβή». Οι χορηγοί κυμαίνονται από δισεκατομμυριούχους της βιομηχανίας crypto προς τις τεχνολογίες που έχουν αναπτύξει στενούς δεσμούς με την οικογένεια Τραμπ, μέχρι μεγάλες ασφαλιστικές εταιρείες και εταιρείες κερμάτων. Τα κεφάλαια δόθηκαν τόσο πριν όσο και μετά την ορκωμοσία του.

Ο τομέας των κρυπτονομισμάτων είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Αφού ο Τραμπ υποσχέθηκε να καταστήσει τις ΗΠΑ «πρωτεύουσα των κρυπτονομισμάτων του πλανήτη», η κυβέρνηση του κινήθηκε για τη δημιουργία ενός πιο ήπιου ρυθμιστικού καθεστώτος. Ο Αμερικανός πρόεδρος διόρισε τον υποστηρικτή των κρυπτονομισμάτων Πολ Ατκινς πρόεδρο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (SEC), ο οποίος καθήρνε την επιθετική ατζέντα επιβολής του προκατόχου του. Ο Τάιλερ και Κάμερον Γουίνκλβος, ιδιοκτήτες της πλατφόρμας crypto Gemini, δώρισαν πάνω από 3 εκατ. δολ. λίγες εβδομάδες μετά, η SEC έλειψε μια μακροχρόνια έρευνα για το ανταλλακτήριό τους. Η Coinbase και ο συνιδρυτής της, Φρεντ Ερσσι, δώρισαν από 1 εκατ. δολάρια ο καθένας

στην ορκωμοσία του Τραμπ. Τον Φεβρουάριο η SEC απέσυρε μια σημαντική αγωγή ενάντια στην εταιρεία. Και τέλος ο Τζάστιν Σαν, μεγιστάνας των κρυπτονομισμάτων, δαπάνησε 75 εκατ. δολ. σε tokens της World Liberty Financial, μιας εταιρείας κρυπτονομισμάτων που ελέγχεται από την οικογένεια Τραμπ. Τον Φεβρουάριο αναστάλη μια υπόθεση της SEC εναντίον του. Εκτός από τα κρυπτονομίσματα, οι ενέργειες του Τραμπ έχουν ωφελήσει και άλλους μεγάλους δωρητές, είτε μέσω αλλαγών πολιτικής είτε μέσω απονομής χάριτος. Ο Τρέβορ Μίλτον, ιδρυτής της εταιρείας EV Nikola, καταδικάστηκε το 2023 για εξαπάτηση επενδυτών. Αφού δώρισε 920.000 δολάρια σε πολιτική επιτροπή υπέρ του Τραμπ, έλαβε προεδρική χάρη τον Μάρτιο. Ο Τζεφ Πας, ένας σημαντικός

επενδυτής στην ByteDance (μητρική του TikTok), έδωσε 16 εκατ. δολ. στη MAGA Inc., το μεγαλύτερο μέρος των οποίων δόθηκε την ημέρα που ο Τραμπ δήλωσε ότι θα παρατείνει την προέσμία για την απαγόρευση της εφαρμογής. Τελικά ο Τραμπ ανέβαλε την απαγόρευση, ευνοώντας τους Αμερικανούς επενδυτές της ByteDance, συμπεριλαμβανομένων των δωρητών του. Και το μοτίβο επαναλαμβάνεται στην καπινοβιομηχανία, σε ασφαλιστικές εταιρείες, αλλά και σε εξειδικευμένους κλάδους, όπως η Extremity Care, που προμηθεύει ακριβούς επιδέσμους από ανθρώπινο ιστό. Δώρισε 15 εκατ. δολ. σε φιλοτραμπικές οργανώσεις και περίπου έξι εβδομάδες αργότερα η κυβέρνηση ανέβαλε μια αλλαγή πολιτικής που θα περιοριζε την κάλυψη του Medicare για τα προϊόντα αυτά.

«Octoberphobia» στις αγορές

Ανησυχία προκαλεί το μπαράζ προειδοποιήσεων για μεγάλες εστίες κινδύνου και σοβαρή διόρθωση

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΑΗ**

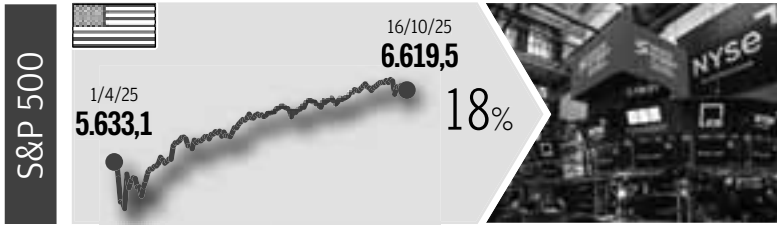
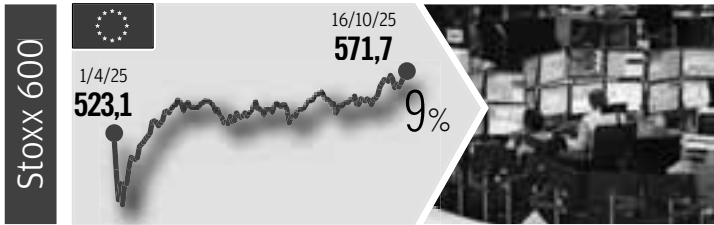
Η διόρθωση που «ταρακούνησε» τις αγορές στο κλείσιμο της εβδομάδας αποτέλεσε υπενθύμιση ότι οι εστίες κινδύνου, άλλες πιο φανερές κι άλλες να «εμφανίζονται» κάτω από την επιφάνεια, είναι πολλές και δεν πρέπει να αγνοηθούν. Υπενθύμιση επίσης ότι ο Οκτώβριος αποτελεί ιστορικά τον μήνα φόβου των αγορών, καθώς τα περισσότερα μεγάλα κραχ της Ιστορίας –όπως η Μαύρη Τρίτη του 1929 και η Μαύρη Δευτέρα του 1987– συνέβησαν τον δέκατο μήνα του έτους, εξ ου και ο όρος

Ο Οκτώβριος αποτελεί τον μήνα φόβου των αγορών, καθώς τα περισσότερα μεγάλα κραχ της Ιστορίας συνέβησαν τον δέκατο μήνα του έτους.

«Octoberphobia». Κι αν τα τελευταία χρόνια η Ιστορία δεν επιβεβαιώθηκε, κανείς δεν μπορεί να πει ότι τα προειδοποιητικά σημάδια δεν υπήρξαν, απλώς οι αγορές επέλεξαν να μην τα δουν. Αυτό εγείρει προβληματισμούς εάν, παρά τις προειδοποιήσεις, θα αγνοήσουν και τα σημάδια του επόμενου κραχ το οποίο, σύμφωνα με εκτιμήσεις, είναι ικανό να αφαιρέσει 35 τρις. δολ. από τον παγκόσμιο πλούτο...

Η εντυπωσιακή ψυχραιμία που χαρακτηρίζει τα διεθνή χρηματιστήρια το τρέχον έτος, όπου οι κινήσεις, οι αβεβαιότητες, η επιθετική ρητορική και οι απειλές, όχι μόνο δεν λείπουν αλλά είναι συνεχείς, έφτανε πολλές φορές στα όρια του παραλόγου. Και αυτό το παράλογο έχει αντικατοπτριστεί και στις αποτιμήσεις πολλών μετοχών, οι οποίες «φωνάζουν» υπερβολή και συνεπώς... ψάχνουν ευκαιρία να «εμφυσώσουν», όπως και το έκαναν, σε έναν βαθμό, την Παρασκευή.

Τα χρηματιστήρια σε ΗΠΑ, Ευ-

Σχεδόν αδιάκοπα ράλι καταγράφουν οι βασικοί χρηματιστηριακοί δείκτες από τα χαμηλά του Απριλίου παρά τους κινδύνους, τις αβεβαιότητες και τις προειδοποιήσεις

πιστημίου του Χάρβαρντ, Γκίτα Γκόπιναθ, κάνει μάλιστα λόγο για ένα κραχ το οποίο θα μπορούσε να «κάψει» 35 τρισεκατομμύρια δολάρια από τον παγκόσμιο πλούτο.

Κατά την Γκόπιναθ, «ο κόσμος έχει γίνει επικίνδυνη εξαρτημένος από τις αμερικανικές μετοχές». Αν και η τεχνολογική καινοτομία αναμφισβήτητα αναδιαμορφώνει τις βιομηχανίες και αυξάνει την παραγωγικότητα, υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ανησυχίας ότι η ισχυρή άνοδος μπορεί να προετοιμάζει το έδαφος για μία ακόμη οδυνηρή διόρθωση της αγοράς, όπως το-νίζει. Οι συνέπειες μιας τέτοιας

Το τεχνολογικό ράλι της Wall Street εν μέσω της μανίας με την τεχνητή νοημοσύνη έχει προκαλέσει συγκρίσεις με την κρίση dot-com το 2000.

κατάρρευσης θα μπορούσαν να είναι πολύ πιο σοβαρές σε έκταση από ό,τι αυτές που έγιναν αισθητές πριν από 25 χρόνια.

Η ευφορία με την ΑΙ δεν είναι μοναδική εστία κινδύνου. Οι εμπο- ρικοί πόλεμοι (η Morgan Stanley προβλέπει ότι αν ΗΠΑ και Κίνα δεν βρουν κοινό έδαφος, η «βου- τιά» στις αγορές θα ξεπεράσει το 10%), οι γεωπολιτικές εντάσεις, η διόγκωση των κρατικών ελλειμμά- των και χρεών και το shutdown της κυβέρνησης των ΗΠΑ ενισχύ- ουν τις πιθανότητες για μια «ατα- κτη» διόρθωση στις αγορές, με το ΔΝΤ να κάνει λόγο για «πολλά τρωτά σημεία που υπάρχουν κά- το από την άρρημ επιφάνεια του χρηματοπιστωτικού συστήματος».

Και η απόδειξη όλων των πα- ραπάνω, σύμφωνα με αναλύτες, είναι το «τρελό» ράλι του χρυσού. Το βασικό μήνυμα που δίνει η άνο- δος του χρυσού, που ξεπερνάει το 65% φέτος, είναι ότι αποτελεί εργαλείο αντιστάθμισης έναντι ολόκληρου του χρηματοπιστωτι- κού συστήματος.

Τρωτά σημεία

«**Κάτω** από την ήρεμη επιφάνεια, το έδαφος μετατοπίζεται σε πολλές περιοχές του χρηματοπιστωτικού συστήματος, δημιουργώντας τρωτά σημεία», προειδοποίησε το ΔΝΤ. Όπως διευκίνησε, οι παγκόσμιες αγορές αγνοούν τους κινδύνους όπως οι εμπορικοί πόλεμοι, οι γεωπολιτικές εντάσεις και η διόγκωση κρατικών ελλειμμάτων και χρεών.

35

τρις. δολ. εκτιμά το πρώην στέλεχος του ΔΝΤ Γκίτα Γκόπιναθ ότι θα χαθούν από τον πα-γκόσμιο πλούτο όταν σκάσει η φούσκα της ΑΙ.

Θυμίζουν φούσκα του dot-com

Η Τράπεζα της Αγγλίας προειδοποίησε ότι ο κίνδυνος μιας «απότομης διόρθω-σης στις αγορές» έχει αυξηθεί. Οι αποτιμήσεις φαίνονται «τεντωμένες», ιδιαί-τερα για τις εταιρείες τεχνολογίας ΑΙ. Όπως παρατήρησε, η σημερινή εικόνα και οι αποτιμήσεις στις αμερικανικές αγορές θυμίζουν την εποχή της φούσκας του dot-com.

65%

άνοδο έχει καταγράψει ο χρυσός φέτος, αγγί-ζοντας νέο ιστορικό υψηλό την Παρασκευή πά-νω από τα 4.300 δολ.

Προειδοποίηση Ντόιμον

«**Οι κεραίες μου** ανεβαίνουν όταν συμβαίνουν πράγματα σαν και αυτά», δήλω-σε ο CEO της JP Morgan, Τζ. Ντόιμον, όταν κλήθηκε να σχολιάσει την κατάρρευ-ση του προμηθευτή ανταλλακτικών αυτοκινήτων First Brands. «Όταν βλέπεις μία καταστροφή, πιθανότατα υπάρχουν και άλλες. Θέλω να προειδοποιήσω τους πάντες».

Νέο ιστορικό χαμηλό για την τουρκική λίρα

Έχει χάσει συνολικά 16% της αξίας της έναντι του δολαρίου από τις αρχές του έτους, επιδεινώνεται το βιοτικό επίπεδο των Τούρκων

Σε νέο ιστορικό χαμηλό έχει υποχωρήσει η λίρα της Τουρκίας, καθώς η διαρκής διολίσθηση των τελευταίων ετών συνεχίζεται και φέτος, ενώ στη διάρκεια του 2025 το τουρκικό νόμισμα έχει χάσει συνολικά 16% της αξίας του, με την ισοτιμία του να διαμορφώνεται πλέον στις 41,95 τουρκικές λίρες προς ένα δολάριο. Η συνεχής αποδυνάμωση της λίρας, η οποία εδώ και λιγότερο από μια δεκαετία είχε ισοτιμία 5 τουρκικών λιρών προς ένα δολάριο, εξακολουθεί να πλήττει καίρια το βιοτικό επίπεδο του τουρκικού λαού, ο οποίος στην προσπάθειά του να προστατεύσει τις οικονομίες του άλλοτε αγοράζει μετοχές οδηγώντας σε άνοδο το χρηματιστήριο και άλλοτε τις μετατρέπει σε δολάρια επιταχύνοντας, έτσι, περαιτέρω την υποχώρηση του νομίσματος.

Η Τράπεζα της Τουρκίας έχει υιοθετήσει μια πολιτική την οποία αποκαλεί «πραγματική ανατίμηση» του νομίσματος και η οποία επικεντρώνεται στην προσπάθεια να ανακόψει τις αυξήσεις των τιμών και να διατηρήσει την υποτίμηση του νομίσματος κάτω από τον πληθωρισμό. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας διατήρησης αμετάβλητα τα επιτόκια της λίρας στα υψηλά επίπεδα του 40,50% στην τελευταία συνεδρίασή της, μολοντί είχε υποσχεθεί προ μηνών ότι θα συνεχίσει σε μια

Ο πληθωρισμός στην Τουρκία επιταχύνθηκε τον Σεπτέμβριο για πρώτη φορά και πάλι έπετα από 15 μήνες, φτάνοντας στο 33,29% από το 32,95% του Αυγούστου.

πορεία χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής. Σημειώτεον ότι τον Σεπτέμβριο μείωσε τα επιτόκια στο 40,50% από το 43% αν και ο πληθωρισμός, μόνιμη παθογένεια της τουρκικής οικονομίας, επιταχύνθηκε τον περασμένο μήνα για πρώτη φορά και πάλι έπετα από 15 μήνες, φτάνοντας στο 33,29% από το 32,95% του Αυγούστου. Μιλώντας

στο Bloomberg, ο Ειρη Ακτοακμάκ, σύμβουλος επενδύσεων καρτοφυλάκιου στην East Capital Group, τονίζει πως «η αποδυνάμωση της λίρας δεν αποτελεί έκπληξη, καθώς το τουρκικό νόμισμα υποχωρεί σε νέα χαμηλά ρεκόρ έναντι του δολαρίου σχεδόν κάθε δεύτερη ημέρα από το 2023 και μετά». Ο ίδιος εξηγεί ότι «αυτό που ενδιαφέρει τους

επενδυτές είναι, πρώτον, κατά πόσον διαθέτει η κεντρική τράπεζα επαρκή συναλλαγματικά διαθέσιμα για να διαχειριστεί μια συντεταγμένη υποτίμηση του νομίσματος και, δεύτερον, ποιος είναι ο ρυθμός της υποτίμησης». Προβλέπει πως θα συνεχιστεί, έτσι, μια σταθερή και σχετικά προβλέψιμη διολίσθηση του τουρκικού νομίσματος

και «σταθερά μειούμενα κέρδη» για τους επενδυτές.

Το πρόβλημα είναι σαφώς πιο καυτό για τον τουρκικό λαό που βλέπει τον πληθωρισμό να διαβρώνει διαρκώς τα εισοδήματά του και τις οικονομίες του, με αποτέλεσμα να τις μετατρέπει είτε σε δολάρια και γενικότερα σε σκληρό νόμισμα, είτε ενίοτε σε μετοχές, αλλά πολλές

φορές ακόμη και σε χρυσό. Τους τελευταίους μήνες δέχεται, όμως, πρόσθετο πλήγμα από την αλλαγή πολιτικής της κυβέρνησης που στοχεύει στη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 3,1% για το τρέχον έτος. Προκειμένου να φέρει κεφάλαια στα ταμεία του κράτους, η κυβέρνηση επιβάλλει ένα μέτρο που υπονομεύει τον στόχο του υπουργού Οικονομικών Μεχμέτ Σιμσέκ να αντιστρέψει τη δολαριοποίηση της τουρκικής οικονομίας. Ενώ δηλαδή ο Σιμσέκ είχε επικριρήσει να ενθαρρύνει την αποταμίευση στο νόμισμα της χώρας προσφέροντας καλύτερες αποδόσεις στις καταθέσεις σε τουρκικές λίρες, η κυβέρνηση έχει τους τελευταίους μήνες αυξήσει τον φόρο στις καταθέσεις σε τουρκικές λίρες. Από τον Αύγουστο ο φόρος στους βραχυπρόθεσμους λογαριασμούς μέχρι έξι μηνών έχει αυξηθεί στο 17,5% από το 15% και στους προθεσμιακούς λογαριασμούς με ρήτρα ενός έτους στο 15% από το 12%. Ομοίως και οι αποδόσεις από τις επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια φορολογούνται πλέον με συντελεστή 17,5% και όχι 15%, όπως ίσχυε μέχρι προσφάτως. Κι ενώ κάποιοι οικονομολόγοι έσπευσαν να προβλέψουν στροφή των Τούρκων στην αγορά μετοχών, το πιθανότερο είναι πως το μέτρο θα διαιωνίσει τη δολαριοποίηση της τουρκικής οικονομίας.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η μοναξιά περιορίζει την οικονομική ευημερία

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Ακόμα και σε κοινωνίες όπου όλα ή σχεδόν όλα πάνε καλά, συχνά αυξάνεται το ποσοστό όσων αισθάνονται μη ικανοποιημένοι από την κοινωνική και επαγγελματική ζωή τους και εκείνων που αισθάνονται μοναξιά και συσσωρεύουν μέσα τους ίσως παράλογη οργή. Αυτή που χαρακτηρίζει την καθημερινότητα, που αλλάζει την οικονομική συμπεριφορά, ίσως και τις πολιτικές προτιμήσεις. Η απουσία κοινωνικών επαφών έχει επιπτώσεις στην υγεία αλλά και στην απασχόληση, στην εκπαίδευση, ενώ αναπροσανατολίζει οικονομικές δραστηριότητες. Δεν είναι τυχαίο ότι η Μεγάλη Βρετανία και η Ιαπωνία όρισαν πρόσφατα υπουργούς Μοναξιάς. Γερμανία, Δανία, Φινλανδία, Ολλανδία, Σουηδία, Ισπανία, υλοποιούν εθνικές στρατηγικές που στοχεύουν στη μοναξιά, ενώ σε άλλες χώρες λαμβάνονται ανάλογες τοπικές πρωτοβουλίες.

Ωστόσο, οι έντονες κοινωνικές επαφές δεν εγγυώνται θετικά αποτελέσματα. Ειδικά όσον αφορά την Ελλάδα, έχει βρεθεί ότι περίπου το 30% του πληθυσμού (το υψηλότερο ποσοστό στον ΟΟΣΑ) συναντάται με φίλους σχεδόν κάθε μέρα, αλλά η χώρα έχει και το υψηλότερο ποσοστό μη ικανοποιητικών προσωπικών σχέσεων, που αφορά σχεδόν το 10% του πληθυσμού, σύμφωνα με έρευνα. Για τις χώρες του ΟΟΣΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ποσοστό των «μη ικανοποιημένων» είναι 4%, ενώ στη Νορβηγία και στο Βέλγιο είναι ακόμα χαμηλότερο, μόλις 2%. Φαίνεται ότι έχει σημασία η συχνή κοινωνική επαφή, εφόσον όμως περιλαμβάνει σχέσεις υψηλής ποιότητας. Οι Έλληνες έχουν την πυκνότητα των επαφών αλλά είναι επιφανειακές, δεν έχουν ποιότητα. Η στατιστική της μοναξιάς και της κοινωνικής δυσφορίας περιγράφεται αναλυτικά σε μελέτη του ΟΟΣΑ (Social Connections and Loneliness in OECD Countries) που είναι η πρώτη με τη θεματολογία αυτή και κυκλοφόρησε προχθές.

Αισθάνονται όλοι δυστυχισμένοι; Όχι, ευτυχώς. Σε πολλές χώρες πάνω

από τα δύο τρίτα του πληθυσμού βρίσκονται ή επικοινωνούν με φίλους ή την οικογένεια κάθε μέρα, ενώ ένα μεγάλο ποσοστό θεωρεί ότι υπάρχει κάποιος στον οποίο μπορεί να στηριχθεί όταν αυτό είναι αναγκαίο. Ωστόσο περίπου ένα 10% του πληθυσμού αισθάνεται ότι δεν έχει τη στήριξη των άλλων, 8% των ερωτηθέντων σε 22 χώρες του ΟΟΣΑ δηλώνουν ότι δεν έχουν στενή φιλία με κανέναν, και πολλοί από αυτούς αισθάνονται μόνοι.

Οι άνδρες παραδοσιακά θεωρούνται ότι έχουν περιορισμένο αίσθημα μοναξιάς, αλλά αυτό αλλάζει. Θεωρητικά οι νέοι έχουν ισχυρότερες κοινωνικές επαφές, αλλά στις ηλικίες 16-24 διαπιστώνεται η ισχυρότερη αίσθηση μοναξιάς. Στις ηλικίες αυτές αναφέρουν μη ικανοποιητικές σχέσεις, επιδείνωση της κοινωνικής υποστήριξης, ενώ συναντούν πιο σπάνια φίλους. Οι πιθανές συνέπειες της τάσης για το μέλλον, ακόμα και τη Δημοκρατία, μπορεί να είναι σημαντικές, περισσότερο από όσο περιγράφει η ψυχρή στατιστική.

Δύο ομάδες πληθυσμού έχουν μεγαλύτερο μερίδιο μοναξιάς. Η πρώτη κατηγορία είναι οι άνεργοι και η ομάδα χαμηλού εισοδήματος. Η αδυναμία τους να στηριχθούν κάπου είναι κακός σύμβουλος. Η άλλη κατηγορία που πλήττεται από την κοινωνική απομόνωση αφορά τις μεγαλύτερες ηλικίες. Όσοι ζουν μόνοι αισθάνονται 1,5 φορά περισσότερο μη ικανοποιημένοι από τις προσωπικές σχέσεις τους, ενώ ειδικά στις μεγαλύτερες ηλικίες, σε ποσοστό 11% δεν έχουν συναντήσεις προσωπικά κάποιον φίλο τον τελευταίο χρόνο. Ορισμένες κυβερνήσεις επιχειρούν να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο με βελτίωση χώρων κοινωνικών επαφών, όπως βιβλιοθήκες, πάρκα, ακόμη και εμπορικές εγκαταστάσεις που ενθαρρύνουν την κοινωνικότητα.

Είτε πρόκειται για οικονομική αδυναμία, είτε για απομόνωση λόγω ηλικίας, οι άνθρωποι που δεν είναι ικανοποιημένοι από την καθημερινότητά τους, διαμορφώνουν ένα διαφορετικό και αναπάντεχο κλίμα.

Πριν από μια δεκαετία, ο μεγαλύτερος εργοδότης του ιδιωτικού τομέα στις ΗΠΑ, η Walmart, ανακοίνωσε την αύξηση του κατώτατου μισθού της στα 9 δολάρια την ώρα. Η αύξηση, που αφορούσε σχεδόν τους μισούς από το ένα εκατομμύριο ωρομίσθιους υπαλλήλους της αλυσίδας καταστημάτων, ήταν η μεγαλύτερη που είχε δοθεί ποτέ στην ιστορία. Και δεν άρεσε καθόλου στους επενδυτές της Walmart. Μέσα σε λίγες ώρες, η μετοχή της έλασε πάνω από το 10% της αξίας της, εξανεμίζοντας κεφαλαιοποίηση ύψους 21,5 δισ. δολαρίων.

Σε λίγο καιρό όμως αυτό το επεισόδιο θα δημοσιευθεί σαν case study του Harvard Business School. Πλέον, αντιμετωπίζεται σαν μια επιτυχία που πρέπει να διδάσκεται στα αυριανά στελέχη επιχειρήσεων.

Πραγματικά, εκατοντάδες στελέχη από την Blackstone, την Bank of America και άλλες εταιρείες ταξίδεψαν πρόσφατα στην έδρα της Walmart, στο

Η αξία της μετοχής της εταιρείας υπερδιπλασιάστηκε τα τελευταία πέντε χρόνια.

Μπέντονβιλ του Αρκανσο, για να μάθουν πώς σκοπεύει η εταιρεία να διαχειριστεί το εργατικό δυναμικό της (που πλέον μετράει 1,5 εκατ. άτομα) στο μέλλον και να ακούσουν τη θρυλική ιστορία της αύξησης μισθών του 2015 από τον CEO της. Και αυτό γιατί η συγκεκριμένη κίνηση εκτιμάται ότι πυροδότησε την εκτίναξη των πωλήσεων της αλυσίδας και την επιτυχία της στο κομμάτι του online shopping.

Ασφαλώς, όταν η Walmart αποφάσισε να αυξήσει τους μισθούς των ωρομίσθιων εργαζομένων στα καταστήματα και στις αποθήκες της, δεν το έκανε από αίσθημα φιλανθρωπίας. Η εταιρεία είχε πολύ υψηλό ρυθμό αποχωρήσεων μεταξύ των υπαλλήλων της, πολλοί εργαζόμενοι ήταν δυστυχισμένοι και τα ψώνια στα καταστήματά της ήταν

Οι διεθνείς πωλήσεις της άγγιξαν τα 681 δισ. δολάρια πέρυσι, επιτρέποντάς της να διατηρήσει τον τίτλο της μεγαλύτερης σε τζίρο εταιρείας λιανεμπορίου στον κόσμο.

συχνά μια κακή εμπειρία για τους πελάτες. Και την ίδια στιγμή, η μεγαλύτερη εταιρεία λιανεμπορίου στον κόσμο βρισκόταν σε μια δύσκολη θέση: είχε γίνει τόσο μεγάλη, ώστε τα ίδια τα στελέχη της αμφεβαλλαν ότι μπορούσε να συνεχίσει να αναπτύσσεται, ενώ την ίδια στιγμή, αντιμετώπιζε έναν ολο και ισχυρότερο αντίπαλο, την Amazon.

Θεωρώντας ότι η Walmart ήταν ήδη υπερβολικά μεγάλη για να αναπτυχθεί και άλλο, η διοίκησή της προσπάθησε να βελτιώσει τα κέρδη κρατώντας το κόστος –και βέβαια τους μισθούς– σε χαμηλά επίπεδα, την ώρα που οι πωλήσεις ήταν στάσιμες.

Όταν όμως ο Νταγκ ΜακΜίλον ανέλαβε τη θέση του διευθύνοντος συμβούλου, το 2014, δεν άργησε να αντιληφθεί τι του ζητούσαν οι εργαζόμενοι:

καλύτερους μισθούς, σταθερά ωράρια, πιο οργανωμένες αποθήκες και σταθερά χαμηλές τιμές στα ράφια.

Έτσι, άρχισε να καταστρώνει το σχέδιο για την αύξηση των μισθών. Στόχος του ήταν να μειώσει τις αποχωρήσεις υπαλλήλων, κάτι που εκτιμούσε ότι θα βελτιώνει τη λειτουργία των καταστημάτων και των αποθηκών, αυξάνοντας τελικά τις πωλήσεις.

Όταν τον Φεβρουάριο του 2015 η Walmart ανακοίνωσε ότι θα ανέβαζε τους μισθούς πάνω από το ομοσπονδιακό κατώτατο ωρομίσθιο των 7,25 δολαρίων, άλλα ονόματα του λιανεμπορίου, όπως οι Target και TJ Maxx ακολούθησαν. Μία εβδομάδα αργότερα, ο πρόεδρος Ομπάμα τηλεφώνησε στον ΜακΜίλον μέσα από το Air Force One για να του δώσει συγχαρητήρια.

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

Οριστικό τέλος για το ρωσικό φυσικό αέριο στην Ε.Ε. το 2028

Μπλόκο σε φθηνές εισαγωγές μέσω του αγωγού TurkStream

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Σε ιστορική συμφωνία για την οριστική απεξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ενωσης από το ρωσικό φυσικό αέριο και πετρέλαιο κατέληξαν οι υπουργοί Ενέργειας των «27», κατά τη σύνοδο που πραγματοποιήθηκε χθες στις Βρυξέλλες. Οι υπουργοί Ενέργειας της Ε.Ε. ενέκριναν τον κανονισμό σταδιακής απαγόρευσης εισαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου, επιβεβαιώνοντας την πλήρη απαγόρευση από 1ης Ιανουαρίου 2028.

Ο κανονισμός ενσωματώνει τη διάταξη για τον αγωγό TurkStream, που προετοιμάσε η Ελλάδα σε συνεργασία με ένα στενό γκρουπ χωρών. Η διάταξη προβλέπει ρητώς ότι όλες οι ροές φυσικού αερίου μέσω Τουρκίας προς τη Βουλγαρία και την Ελλάδα θεωρούνται εξ ορισμού ρωσικής προέλευσης, εκτός αν προσκομιστούν αδιαμφισβήτητα αποδεικτικά στοιχεία για το αντίθετο. Το βάρος της απόδειξης μεταφέρεται στους εισαγωγείς και στις τουρκικές αρχές. Η Ε.Ε. αποκτά νομικό έρεισμα να μπλοκάρει ροές που δεν πιστοποιούνται ως «καθαρά διαφοροποιημένες», κάτι που υποχρεώνει την Τουρκία να επιλέξει εάν θα λειτουργήσει ως νόμιμος κόμβος διαφοροποίησης ή ως διαμεσολαβητής

παρακαμπτήριων ροών. Η πρόβλεψη θεωράζει την Ελλάδα απέναντι σε πιθανές πιέσεις για «φθηνές» ρωσικές παρακαμπτήριες ροές και παράλληλα δημιουργεί ευκαιρίες ανάδειξης των τερματικών LNG Ρεβουθούσας και Αλεξανδρούπολης σε ασφαλείς πύλες διαφοροποίησης και ενίσχυσης του ρόλου τους ως διαμετακομιστή αερίου.

Τις διαστάσεις αυτές ανέδειξε με τις δηλώσεις του και ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Σταύρος Παπασταύρου, που μαζί με τον υφυπουργό Ενέργειας Νίκο Τσάφο εκπροσώπησαν τη χώρα μας στο συμβούλιο υπουργών. «Σήμερα, το κυρίαρχο σημείο σύγκλισης της Ε.Ε. και της Αμερικής στον τομέα της ενέργειας είναι η απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο. Και σε αυτή τη νέα ενεργειακή αρχιτεκτονική, η πατρίδα μας διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο. Με στρατηγικές υποδομές, Ρεβυθούσα, FSRU, IGB και ενεργή ανάμειξη στον κάθετο διάδρομο. Στήριζουμε τον κανονισμό REPowerEU, καθώς οδηγεί την Ευρώπη σε ενεργειακή ανεξαρτησία. Απαραίτητη η αυστηρή τήρησή του από όλους. Γι' αυτό χαιρετίζουμε τη ρητή πρόβλεψη στον αγωγό TurkStream που μας προστατεύει από την καταστρατήγηση του κα-

νονισμού», δήλωσε χαρακτηριστικά. Η απόφαση για οριστική διακοπή των ενεργειακών δεσμών με τη Ρωσία έχει σαφή γεωπολιτικό αποτύπωμα, καθώς επανακαθορίζει τον στρατηγικό προσανατολισμό της Ευρώπης και υπακούει στις σχετικές πιέσεις των ΗΠΑ, όπως εκφράστηκαν και με την πρόσφατη εμπορική συμφωνία που περιλαμβάνει δέσμευση της Ε.Ε. για αγορές ενέργειας και πυρηνικής τεχνολογίας αμερικανικής προέλευσης ύψους 750 δισ. δολαρίων στην επόμενη τριετία.

Σύμφωνα με την απόφαση του συμβουλίου, η πλήρης απαγόρευση ρωσικού αερίου θα ισχύσει από τις αρχές του 2028. Στο μεταξύ, θα υπάρξει μια μεταβατική περίοδος από τις αρχές του 2026 για τα υφιστάμενα συμβόλαια εφοδιασμού. Συγκεκριμένα, τα βραχυπρόθεσμα συμβόλαια που ολοκληρώθηκαν πριν από τις 17 Ιουνίου 2025 θα συνεχιστούν για ένα έτος, ενώ τα μακροπρόθεσμα συμβόλαια έως την 1η Ιανουαρίου 2028. Αντιστοίχως, στο ρωσικό πετρέλαιο εφαρμόζεται επίσης πλήρης απαγόρευση των εισαγωγών από τις αρχές του 2028. Στο μεταξύ, τα κράτη-μέλη καλούνται να καταρτίσουν σχέδια με τα οποία θα καθορίζονται οι εναλλακτικές πηγές και δευτευσίες εφοδιασμού.

Η πλήρης απεξάρτηση της Ελλάδας από το ρωσικό φυσικό αέριο δεν είναι εύκολος δρόμος. Το ρωσικό αέριο, αν και μειούμενο, εξακολουθεί να καλύπτει περίπου το 45% των συνολικών εισαγωγών της χώρας.

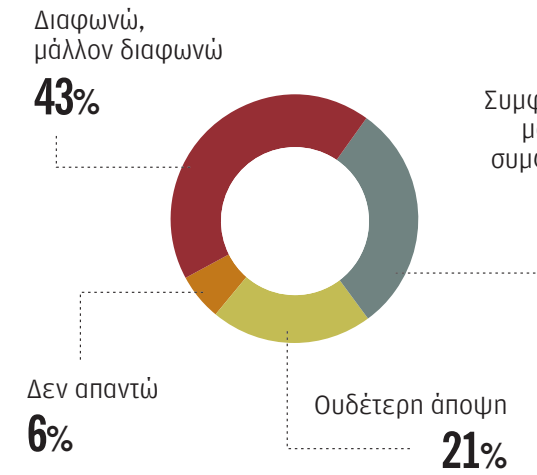
Στη συζήτηση που αναπτύχθηκε στο χθεσινό συμβούλιο υπουργών, η ελληνική κυβέρνηση τάχθηκε υπέρ μιας ρεαλιστικής και διαχειριζόμενης μετάβασης που θα διασφαλίζει οικονομική προσιτότητα για την ασφάλεια εφοδιασμού. Στο πλαίσιο αυτό, χαρακτήρισε σημαντική την πρόβλεψη διατήρησης σε ισχύ υπό προϋποθέσεις των συμβάσεων προμήθειας από τη Ρωσία που έχουν συναφθεί πριν από το 2025 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2028, ώστε να γίνει ρεαλιστικά η μετάβαση και να αντικατασταθούν ομαλά οι υφιστάμενες συμβάσεις. Ο υπουργός Ενέργειας έθεσε στο συμβούλιο και ζήτημα διαφυλάξης της σταθερότητας των τιμών φυσικού αερίου αναδεικνύοντας την ανάγκη ανέγερσης υποδομών LNG, κάνοντας ειδική αναφορά στο σχέδιο του κάθετου δόνα που προωθεί η Ελλάδα.

Ο αρμόδιος υπουργός και η κυβέρνηση συνολικότερα αναγνωρίζουν ότι για την Ελλάδα το τέλος του ρωσικού αερίου δεν είναι ένας εύκολος δρόμος. Το ρωσικό αέριο, αν και μειούμενο, εξακολουθεί να καλύπτει περίπου το 45% των συνολικών εισαγωγών της χώρας. Εφαρμογή του κανονισμού σημαίνει ότι μέχρι και 1/1/2028, ποσότητες περίπου 3,5 δισ. κ.μ. αερίου που μπαίνουν στο ελληνικό σύστημα ετπσίως μέσω του Σιδηροκάστρου βάσει μακροπρόθεσμων συμβάσεων με ελληνικές εταιρείες θα πρέπει να υποκατασταθούν με LNG. Αυτό που προβληματίζει είναι αφενός οι επιπτώσεις στην ασφάλεια τροφοδοσίας της χώρας, καθώς χάνεται η σταθερή ροή που προσφέρουν οι αγωγοί και τα μακροπρόθεσμα συμβόλαια και η τροφοδοσία της αγοράς εναπόκειται πλήρως στη διαθεσιμότητα των φορτίων LNG, και αφετέρου στις τιμές. Οι υψηλότερες τιμές προμήθειας LNG έναντι του ρωσικού αερίου θα επηρεάσουν αντιστοίχως

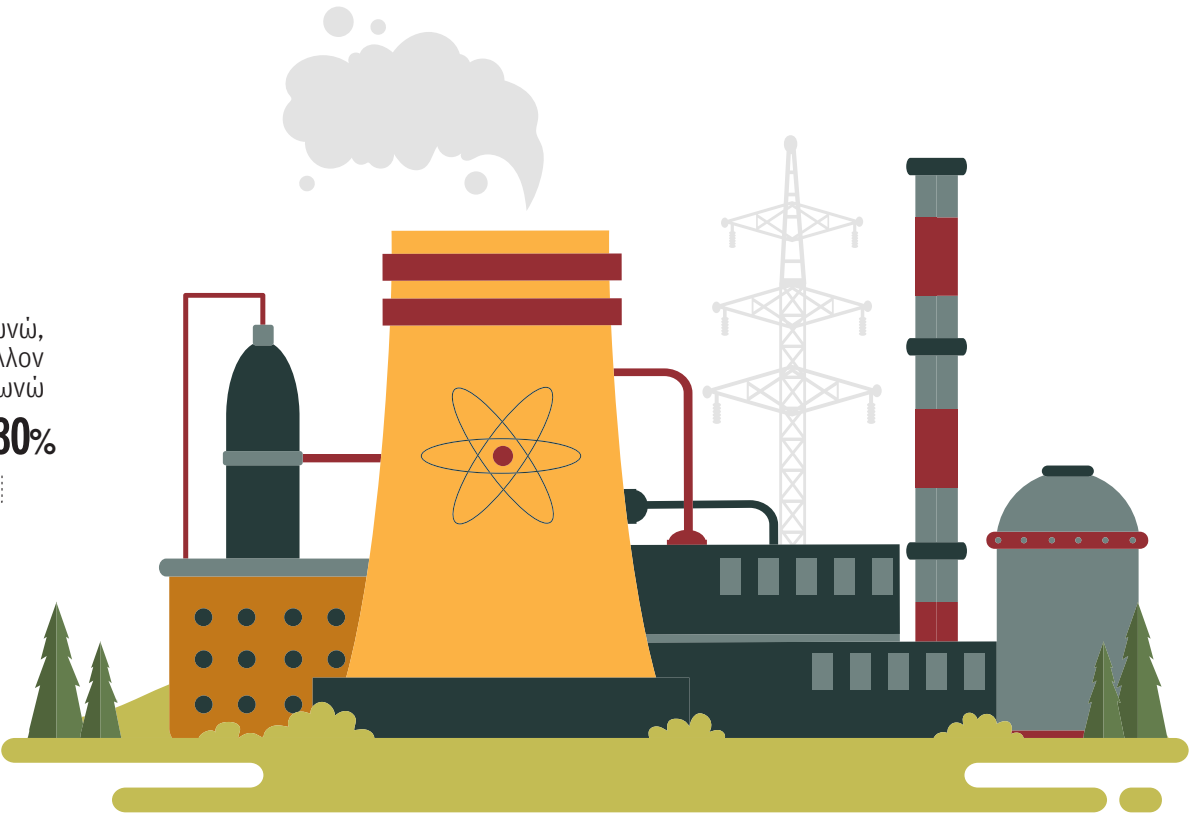
και τις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία παράγεται σε ποσοστό 40% από φυσικό αέριο. Τις επιπτώσεις από την εφαρμογή του κανονισμού καλούνται να διαχειριστούν οι ελληνικές εταιρείες που διατηρούν μακροχρόνιες συμβάσεις προμήθειας με την Gazprom. Η σύμβαση της ΔΕΠΑ για ετήσιες ποσότητες 2 δισ. κ.μ. αερίου λήγει το 2027 και οι επιπτώσεις θα εξαρτηθούν από το πώς η εταιρεία θα διαχειριστεί την πρόβλεψη για ανανέωση για πέντε χρόνια. Η σύμβαση της Metlen για ποσότητες περίπου 1 δισ. κ.μ. ετπσίως εκτείνεται έως το 2030, δηλαδή τρία χρόνια μετά το «απαγορευτικό» της 1/1/2028. Η ΔΕΗ δεν επηρεάζεται, καθώς η σύμβαση της για ποσότητες περίπου 0,5 δισ. κ.μ. ετπσίως λήγει το 2027. Metlen και ΔΕΠΑ θα βρεθούν εκτεθειμένες στην περίπτωση που η Gazprom κινηθεί εναντίον τους δικαστικά και δεν γίνει αποδεκτή η επίκληση ανωτέρας βίας.

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

“ Συμφωνείτε ή διαφωνείτε στη χρήση της πυρηνικής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρισμού στην Ελλάδα;”

ΠΗΓΗ: MARC, Athlos Energy, Αύγουστος 2025

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Θετικός ένας στους τρεις Έλληνες απέναντι στη χρήση της πυρηνικής ενέργειας

Σημαντικό βήμα ένταξης στη νέα ευρωπαϊκή ενεργειακή πραγματικότητα, όπου η πυρηνική ενέργεια επιστρέφει στο προσκήνιο ως πυλώνας καθαρής, ασφαλούς και ανταγωνιστικής ενέργειας, αποτελεί η συμμετοχή της Ελλάδας για πρώτη φορά ως παρατηρητή στη συνάντηση της «Ιπυρηνικής συμμαχίας» που πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο στο περιθώριο του Συμβουλίου Υπουργών Ενέργειας της Ε.Ε.

Πρόκειται για μια συμμαχία 15 χωρών-μελών, μεταξύ των οποίων το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ουγγαρία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Ρουμανία, η Τσεχία, η Φινλανδία και η Σουηδία, με τελευταίες προσθήκες

τη Γερμανία και την Ιταλία, που προωθούν την πυρηνική ενέργεια ως αναγκαία και συμπληρωματική προς τις ΑΠΕ για την επίτευξη των στόχων κλιματικής ουδετερότητας. Σε συνέχεια και των δημοσίων παρεμβάσεων του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη για τη συμμετοχή της χώρας στην «Πυρηνική συμμαχία» της Ευρώπης, ο υφυπουργός Ενέργειας Νίκος Τσάφος που εκπροσώπησε στη χθεσινή συνάντηση τη χώρα μας, τοποθετήθηκε ξεκάθαρα υπέρ της πυρηνικής ενέργειας. Αν και η Ελλάδα δεν έχει πυρηνική ενέργεια εγμφελεείται από την παρουσία της στο ευρωπαϊκό σύστημα, είπε και υπογράμμισε ότι η τεχνολογική

ουδετερότητα είναι μια αρχή που στηρίζει η Ελλάδα και που πρέπει να διέπει κάθε απόφαση που παίρνουμε. Πρότεινε μάλιστα να εξεταστεί η πιθανή εφαρμογή της στη ναυτιλία, πρόταση που δημοσίως διατύπωσε προ μηνών ο πρωθυπουργός. Η γενικότερη στρόφη προς την πυρηνική ενέργεια παγκοσμίως και εντός του ευρωπαϊκού μπλοκ και οι δημόσιες κυβερνητικές παρεμβάσεις φαίνεται να διαμορφώνουν και μια νέα αντίληψη της ελληνικής κοινωνίας για τη χρήση της. Σύμφωνα με την πρώτη ολοκληρωμένη έρευνα της Marc για λογαριασμό της Athlos Energy, που παρουσιάζει σήμερα η «Κ», ένας στους τρεις Έλλη-

νες δηλώνει θετικός απέναντι στη χρήση της πυρηνικής ενέργειας για παραγωγή ηλεκτρισμού. Στο ερώτημα αν η Ελλάδα θα πρέπει να χρησιμοποιήσει την πυρηνική ενέργεια για την παραγωγή ηλεκτρισμού, το 30% απαντάει θετικά, το 43% αρνητικά, ενώ το 21% παραμένει αναποφασιστό. Αξίζει να σημειωθεί ότι η τελευταία φορά που υπήρξε σχετικό ερώτημα, το 2018 από την Ελληνική Επιτροπή Ενέργειας, σχεδόν το 75% των πολιτών απαντούσε αρνητικά. Αν και η στρόφη στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θεωρείται από την πλειονότητα θετική, ένας στους τέσσερις πολίτες εκφράζει επιφυλάξεις σχετικά με την

επάρκειά τους ως αποκλειστικής λύσης για την απανθρακοποίηση της χώρας μας. Από την ανάλυση των δημογραφικών στοιχείων προκύπτει ότι οι άνδρες είναι πιο θετικοί (43,3%) στη χρήση της πυρηνικής ενέργειας από τις γυναίκες, όπως και οι νεότερες ηλικίες σε σχέση με τις μεγαλύτερες. Έως 64 ετών ένας στους τρεις δηλώνει υπέρ, ενώ στις μεγαλύτερες ηλικίες το ποσοστό διαμορφώνεται στο 21,7%. Το 42% των κατοίκων μεταπτυχιακού ή διδακτορικού εκπράζει θετικά, έναντι 23% μεταξύ αποφοίτων γυμνασίου. Διαφοροποιήσεις παρατηρούνται και με βάση τις πολιτικές τοποθετήσεις. Υψηλότερα ποσοστά θετικής άπο-

ψης καταγράφονται στον χώρο της Κεντροδεξιάς (45,5%) και της Δεξιάς (38,8%), ενώ χαμηλότερα στην Κεντροαριστερά (23,9%) και την Αριστερά (31,3%). Γεωγραφικά, οι κάτοικοι αστικών περιοχών εμφανίζονται οριακά πιο θετικοί (30,9%) σε σχέση με τους κατοίκους της υπαίθρου (28,8%). Επιφυλακτικοί είναι ωστόσο οι Έλληνες σε σχέση με τις τιμές ρεύματος, ενώ ανησυχίες σε υψηλά ποσοστά εκφράζονται για τα απόβλητα (76,3%), τα ατυχήματα (62,9%) και πιθανές επιπτώσεις στην υγεία (37,1%). Εκδηλές είναι οι παρανοήσεις σχετικά με τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και τη σταθερότητα παροχής ηλεκτρικής ενέργειας.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

Μπείτε στην κλήρωση με τις κάρτες Mastercard! Για συναλλαγές από 1 έως 31 Οκτωβρίου.

Ελάχιστο ποσό μηνιαίας χρήσης κάρτας €800. Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2025

21 πακέτο για άτομα για Σιγκαπούρη & Μπαλί

ALPHA SPEND & WIN

TOP KINISIS

55 ΧΡΟΝΙΑ
διαδρομές
δίχως όρια

ΚΥΡΙΑΚΗ
26/10

55 ΧΡΟΝΙΑ
4ΤΡΟΧΟΙ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' | Νο 5 | ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2025

LOTUS
RELOADED
EMIRA, ELETRE, ΕΜΕΥΑ:
1.936 ΙΠΠΟΙ ΣΕ 24 ΩΡΕΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΤΗΝ
«ΑΦΗΡΕΤΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝ
ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΜΕΛΕΤΕΣ»

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
⇒ ΜΕ PORSCHE 911 GTS ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ
⇒ ΜΕ SUBARU BRZ II ΚΑΙ TOYOTA GR YARIS DAT-S
ΣΤΟΝ ΧΟΛΟΜΩΝΤΑ
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΔΟΣ
⇒ OMODA 5 EV-S

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ
⇒ ΜΕ DEEENDER 11
11
11
11

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ
Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εμπειρία
www.kathimerini.com.cy

ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΕ ΚΥΠΡΟ & ΕΛΛΑΔΑ ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΩΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΡΓΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΟΧΗ

«Βιβλίο της
χρονιάς 2023»

SPECTATOR,
GUARDIAN

«Ιστορικό
βιβλίο της
χρονιάς 2023»

DAILY TELEGRAPH

Αλήθειες
και μύθοι.
Το σκοτεινό
παρασκήνιο.
Τα γεγονότα
και ο
αντίκτυπός
τους σε μια
καθηλωτική
αφήγηση.

Μη χάσετε τον Β' Τόμο στις 26/10

Ακολουθούν

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ

Αναδρομικά από το 2021 οι έλεγχοι για ανασφάλιστα οχήματα

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Μια ευρείας κλίμακας επιχείρηση δι-ασταυρώσεων στοιχείων έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή, με ορίζοντα πενταετίας, με στόχο να εντοπι-στούν όσοι ιδιοκτήτες οχημάτων δεν έχουν εκπληρώσει τις υποχρε-ώσεις τους ως προς τα τέλη κυκλο-φορίας και την ασφάλιση των οχη-μάτων τους. Οι έλεγχοι, οι οποίοι ξεκίνησαν ήδη, θα προχωρούν στα-διακά, αναδρομικά, έως και τα τέ-λη του 2021.

Στην πρώτη διασταύρωση εντο-πίστηκαν δεκάδες χιλιάδες περι-πτώσεις ανασφάλιστων οχημάτων, καθώς και μη καταβολής τελών κυ-κλοφορίας. Μάλιστα εντοπίστηκαν περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα εταιρείας εννοικίασης αυτοκινήτων στην οποία απεστάλησαν 300 ειδο-ποιητήρια για ανασφάλιστα οχή-ματα για τα οποία δεν είχαν κατα-βληθεί και τα αναλογούντα τέλη. Επίσης, περιλαμβάνονται εταιρείες χρηματοδοτικές μίσθωσης, καθώς και επιχειρήσεις εμπορίας μεταχει-ρισμένων αυτοκινήτων.

Την ευθύνη για την υλοποίηση της εκστρατείας αυτής έχει η Γε-νική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, υπό την εποπτεία του γενικού γραμματέα Δημοσθέ-νη Ανανγνοστόπουλου. Ο πρώτος γύρος διασταυρώσεων, που πραγ-ματοποιήθηκε στις 25 Αυγούστου, αποκάλυψε ένα άκρως ανησυχητι-κό εύρημα: δεκάδες χιλιάδες οχή-ματα εντοπίστηκαν είτε χωρίς κα-ταβεβλημένα τέλη κυκλοφορίας για το προηγούμενο έτος είτε χω-ρίς ενεργό ασφάλιση. Στο πλαίσιο αυτό απεστάλησαν 218.772 ειδο-ποιητήρια σε φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Η διαδικασία, ωστόσο, βρίσκε-ται ακόμη σε εξέλιξη. Τις άμεσες επόμενες ημέρες αναμένεται η ανα-κοίνωση του δεύτερου κύματος δι-ασταυρώσεων, το οποίο θα αφορά επίσης: οχήματα που παραμένουν ανασφάλιστα, καθώς και όσους ιδι-οκτήτες δεν έχουν καταβάλει τα τέ-λη κυκλοφορίας για το έτος 2025.

Ηδη, πάνω από 80.000 φυσικά και νομικά πρόσωπα έχουν ενημε-ρωθεί μέσω της ειδικής πλατφόρ-μας Oximata.gov.gr και ταυτόχρο-να με sms και email. Παράλληλα, έχουν αποσταλεί και 150 αιτήμα-τα διευκρίνισης από πολίτες. Τα περισσότερα από αυτά αφορούν αναγνارئμιότητες ή σφάλματα στα ασφαλιστήρια συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες να εμ-φανίζονται ανασφάλιστοι, καθώς και σε περιπτώσεις μεταβιβάσε-ως οχημάτων που δεν έχουν ακό-μη οριστικοποιηθεί στο σύστημα. Ανάμεσα στους παραβάτες ξεχω-ρίζει η περίπτωση νομικών προσώ-πων που διατηρούν μεγάλο αριθ-

Εντύπωση προκαλεί ο μεγάλος αριθμός ανασφάλιστων οχημάτων που εντοπίστηκαν να διατηρούν κά-ποιες επιεικρήσεις.

Ο δεύτερος γύρος διασταυρώσεων θα αφορά αυτοκίνητα που παραμένουν ανα-σφάλιστα και όσους δεν έχουν καταβάλει τα τέλη κυκλοφορίας για το έτος 2025.

μό ανασφάλιστων οχημάτων, για τα οποία δεν έχουν πληρώσει και τέλη κυκλοφορίας. Οι αριθμοί προ-καλούν εντύπωση:

- Ένα νομικό πρόσωπο (εταιρεία εννοικίασης οχημάτων) έλαβε 300 ειδοποιητήρια, που αντιστοιχούν σε περίπου 150 οχήματα, όλα ανα-σφάλιστα και χωρίς καταβεβλημέ-να τέλη.
- Μία επιχείρηση έλαβε 200 ειδο-ποιητήρια για τις ίδιες παραβάσεις. Ένα νομικό πρόσωπο έλαβε 100 ειδοποιητήρια για ανασφάλιστα οχήματα και μη καταβολή τελών.
- Πέντε νομικά πρόσωπα έλαβαν από 50 έως 100 ειδοποιητήρια.
- 16 επιχειρήσεις έλαβαν από 20 έως 50 ειδοποιητήρια.
- 14 επιχειρήσεις έλαβαν από 10 έως 20 ειδοποιητήρια.

Τα παραπάνω στοιχεία καταδει-κνύουν το μέγεθος της αμέλειας ή παραβατικότητας σε επίπεδο οργα-νισμένων στόλων οχημάτων. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, οι διαστα-ρώσεις έχουν ημερομηνία αναφο-ράς την 25η Αυγούστου 2025, ώστε να συμμορφωθούν με την υποχρέ-ωση καταβολής τελών κυκλοφορί-ας και την ασφάλιση οχήματος σε διάστημα 15 ημερών από την πα-ραλαβή του ειδοποιητηρίου που εκπνέει στα τέλη Οκτωβρίου. Με την παρέλευση του χρονικού δια-στήματος των 15 ημερών και την ολοκλήρωση εκ νέου διασταυρωτι-κών ελέγχων, οι πολίτες και τα νο-

μικά πρόσωπα που δεν συμμορφώ-θηκαν θα λάβουν τις ειδοποιήσεις με τα βεβαιωμένα πρόστιμα μέσω των προαναφερόμενων τρόπων (sms, email, ταχυδρομείο).

Τα πρόστιμα

Οι κυρώσεις για ανασφάλιστα οχήματα είναι ιδιαίτερα αυστηρές και το ύψος τους κυμαίνεται από 250 έως και 1.000 ευρώ, αναλόγως με τον τύπο και το μέγεθος του οχήματος. Αντιστοίχως, τα πρό-στιμα για μη πληρωμή τελών κυ-κλοφορίας προσδιορίζονται βάσει της κατηγορίας του οχήματος και δύνανται να επιβαρύνουν σημαντι-κά όσους αμελήσουν να τακτοποι-ήσουν τις οφειλές τους.

Όπως αναφέρει παράγοντας του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρ-νησης, η εκστρατεία ελέγχου ση-ματοδοτεί μια νέα εποχή για την ψηφιακή διακυβέρνηση και τη φο-ρολογική συμμόρφωση στην Ελλά-δα, ενισχύοντας τη διαφάνεια, αλ-λά και την ευθύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων απέναντι στις υποχρεώσεις τους. Οι Αρχές ξεκα-θαρίζουν ότι οι έλεγχοι θα συνεχι-στούν με αμειωτή ένταση, καλύ-πτοντας σταδιακά όλες τις χρονιές από το 2021 και μετά. Συγκεκριμέ-να, το ειδοποιητήριο αναφέρει τα ακόλουθα: Σας ενημερώνουμε ότι κατά τη διενέργεια των προβλεπό-μενων διασταυρωτικών ελέγχων στις 25-8-2025 προκύπτει ότι υφί-στανται παραλείψεις συμμόρφω-σης ως προς την υποχρέωση κα-ταβολής τελών κυκλοφορίας 2025 για το ανωτέρω όχημα.

Η τήρηση των νόμιμων υπο-χρεώσεων για την κυκλοφορία των οχημάτων αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για την ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και την προστα-σία του κοινωνικού συνόλου και παρακαλούμε να προβείτε άμεσα στην τακτοποίηση των υποχρεώ-σεών σας. Σε περίπτωση που έχε-τε ήδη εκπληρώσει την ανωτέρω υποχρέωση παρακαλούμε να ελέγ-ξετε την ορθή καταχώριση των στοιχείων του οχήματος (αριθμός κυκλοφορίας) και σε περίπτωση που εντοπίσετε ασυμφωνίες, παρα-καλείσθε να υποβάλετε αίτημα μέ-σω της ψηφιακής πύλης myAADE (myaade.gov.gr) στην πλατφόρμα Τα Αιτήματά μου, ακολουθώντας τη διαδικασία Διαθέσιμες Διαδικα-σίες > Φορολογικές Διαδικασίες > Αυτοκίνητα, επιλέγοντας τη διαδι-κασία που σας αφορά.

Εφιστούμε την ιδιαίτερη προ-σοχή σας γιατί εάν δεν τακτοποι-ήσετε τις υποχρεώσεις σας εντός δεκαπέντε ημερών από την παρού-σα ενημέρωση, θα σας αποσταλεί νέα ειδοποίηση που θα συνοδεύ-εται από την οφειλή τελών κυκλο-φορίας μετά του προστίμου.

Επιπλέον 500-600 ευρώ ανά τέκνο

Είναι προφανές ότι τα επιπλέον 500-600 ευρώ που προσφέρο-νται ανά τέκνο (το όφελος ανά παιδί φτάνει έως και 2.200 ευρώ μόνο γι' αυτούς που θα πάνε από το τρί-το στο τέταρτο) δεν καλύπτουν σε καμία περι-πτωση τα έξο-δα ανατροφής ενός παιδιού.

Το όφελος από τη γέννηση ενός ακόμη παιδιού στην οικογένεια

ΓΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟ ΜΕ ΕΙΣΟΔΗΜΑ €30.000	Φόρος 2026	Φόρος 2025	Διαφορά ανά τέκνο 2026	Διαφορά ανά τέκνο 2025	ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΕΚΝΩΝ
Χωρίς παιδιά	€5.083	€5.483	€0	€0	€0
Με ένα παιδί	4.560	5.360	-523	-123	0
Με δύο παιδιά	3.940	5.140	-620	-220	672
Με τρία παιδιά	2.820	4.920	-1.120	-220	1.344
Με τέσσερα παιδιά	600	4.700	-2.220	-220	2.016

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επιδόματα και έκπτωση φόρων για τα παιδιά

Ποιοι και πόσο ωφελούνται μετά τις αλλαγές στη φορολογία

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Ποιο ήταν το οικονομικό κίνη-τρο που έδινε μέχρι σήμερα η πολιτεία σε ένα ζευγάρι με ει-σόδημα 30.000 ευρώ προκειμέ-νου να αποκτήσει το πρώτο του παιδί: 123 ευρώ τον χρόνο. Ποιο θα είναι το οικονομικό κίνητρο από το 2026: 523 ευρώ. Τι έδινε η πολιτεία μέχρι σήμερα σε αυ-τό το ζευγάρι για να κάνει και δεύτερο τέκνο: επιπλέον 220 ευρώ πέραν των 123 ευρώ αλ-λά και ένα επίδομα τέκνων της τάξεως των 672 ευρώ. Τι θα δι-νει από το 2026: επιπλέον 620 ευρώ πέραν των αρχικών 523 ευρώ, συν βεβαίως τα επίδομα τέκνων που παραμένει αμετά-βλητο στα 672 ευρώ.

Τα μνημονια οικονομικά κί-νητρα που έδινε μέχρι τώρα η πολιτεία στα ζευγάρια με τα μεσαία και υψηλά εισοδήματα προκειμένου να αποκτήσουν παιδιά ήταν ο λόγος για τον οποίο η χώρα βρισκόταν εκτε-θειμένη σε διεθνές επίπεδο μέ-σω των εκδόσεων των διεθνών οργανισμών. Η τελευταία έρευ-νη του ΟΟΣΑ για το διαθέσι-μο εισόδημα στις χώρες-μέλη του Οργανισμού—αυτό δηλαδή που προκύπτει αν συνυπολογι-στούν επιδόματα, κρατήσεις για ασφαλιστικές εισφορές και φο-ροι—κατέταξε την Ελλάδα στη δόλου τιμητική τέταρτη θέση από το τέλος.

Μετρήθηκαν οι κρατήσεις που γίνονται σε μια οικογέ-νεια με έναν εργαζόμενο και

Η νέα φορολογική κλίμακα που ενεργοποιείται από τις αρχές του χρόνου επιφέρει δύο ουσιαστικές αλλαγές.

δύο παιδιά και υπολογίστηκαν στο 37,3% για το 2024, με τον μέσο όρο του Οργανισμού να διαμορφώνεται στο 25,7%. Με-τρήθηκε και η αποτελεσματικό-τητα των μέτρων προστασίας της οικογένειας—επιδόματα και εκπτώσεις φόρου—και βρέθηκε ότι στην Ελλάδα μειώνουν τον πραγματικό συντελεστή των κρατήσεων κατά δύο ποσοστι-αίες μονάδες συγκριτικά με τον αντίστοιχο του εργένη, όταν ο μέσος όρος του ΟΟΣΑ είναι οι 9,2 ποσοστιαίες μονάδες.

Η Ελλάδα θα περιμένει με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την αντί-στοιχη έρευνα του 2026 για να αποτυπωθεί ποια θα είναι η πρόοδος που θα έχει καταγα-ρα-

φεί εξαιτίας της φορολογικής μεταρρύθμισης. Η μείωση του ποσοστού των κρατήσεων θα πρέπει να θεωρείται από τώρα δεδομένη. Η βελτίωση της κα-τάταξης στη λίστα με τις υπό-λοιπες χώρες, όχι και τόσο.

Η νέα φορολογική κλίμακα που ενεργοποιείται από τις αρ-χές του χρόνου επιφέρει δύο ουσιαστικές αλλαγές. Η πρώ-τη είναι ότι δίνει πολλαπλάσιο οικονομικό κίνητρο σε σχέση με το σημερινό καθεστώς για να αποκτηθεί ένα παιδί. Το αν είναι ισχυρό ή όχι αυτό το κίνη-τρο είναι άλλο ζήτημα, καθώς είναι προφανές ότι τα επιπλέον 500-600 ευρώ που προσφέρο-νται ανά τέκνο (το όφελος ανά

παιδί φτάνει έως και τα 2.200 ευρώ μόνο γι' αυτούς που θα πάνε από το τρίτο στο τέταρ-το) δεν καλύπτουν σε καμία περι-πτωση τα έξοδα ανατροφής ενός παιδιού. Η δεύτερη ουσι-αστική αλλαγή είναι ότι διευ-ρύνεται αισθητά ο κατάλογος των φορολογουμένων που θα έχουν λαμβάνειν.

Τα παράδειγμα, οι έχοντες τα υψηλότερα εισοδήματα δεν λαμβάνουν μέχρι σήμερα καμία απολύτως ενίσχυση. Το εισόδη-μα των 60.000 ευρώ, για παρά-δειγμα (μιλάμε για έναν καθαρό μισθό κάτω των 3.450 ευρώ), αποκλείει από οποιαδήποτε έκ-πτωση φόρου και οποιοδήποτε επίδομα. Με το νέο καθεστώς, ο ίδιος φορολογούμενος θα δει έστω μια διαφορά της τάξεως των 400 ευρώ για την απόκτηση του πρώτου παιδιού και επιπλέ-ον 560 ευρώ για την απόκτηση του δεύτερου παιδιού.

Προς το παρόν δεν θα υπάρ-ξει καμία αλλαγή στο επίδομα τέκνων. Τα εισοδηματικά κρι-τήρια θα παραμείνουν αμετά-βλητα και αυτό σημαίνει ότι θα υπάρξει συνέχεια στη μείωση του αριθμού των δικαιούχων (ήδη έχουν πέσει κάτω από τους 500.000 δικαιούχους). Από εκεί και πέρα, το οικονομικό επιτε-λείο θα περιμένει να ολοκληρω-θεί η απογραφή των δικαιού-χων επιδομάτων προκειμένου να λάβει τις αποφάσεις του για τις όποιες αλλαγές στο εισοδη-ματικά κριτήριο αλλά και στα ποσά του επιδόματος τέκνων.

Χαμηλή παραμένει η ηλικία συνταξιοδότησης

Παρότι αυξήθηκε τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, θα βρίσκεται κάτω από τον διεθνή μέσο όρο τις δεκαετίες που θα ακολουθήσουν

Του ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Το ηλικιακό όριο για την απόσυρ-ση από την αγορά εργασίας στην Ελλάδα ήταν μέχρι σήμερα από τα χαμηλότερα στον κόσμο. Οι μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστη-καν τα προηγούμενα χρόνια στο ασφαλιστικό σύστημα της χώρας, με όχημα την κρίση χρέους αλλά και τη δημογραφική γήρανση του πληθυσμού, οδήγησαν πλέον σε αξιοσημείωτη αύξηση της ηλικί-ας συνταξιοδότησης. Ξεκινώντας όμως από χαμηλή βάση, φαίνεται ότι θα εξακολουθεί να διαμορφώ-νεται κάτω από τον διεθνή μέ-σο όρο.

Ειδικότερα, οι εργαζόμενοι που συνταξιοδοτήθηκαν το 2022 με πλήρη έτη απασχόλησης ήταν 62 ετών. Όμως, οι εργαζόμενοι που εισπλήσαν στην αγορά εργασίας το 2022 θα συνταξιοδοτηθούν σε ηλικία 66 ετών. Παρότι θα έχουν απαιτηθεί για την απόσυρση από την αγορά εργασίας 44 αντί για 40 χρόνια απασχόλησης, η ηλικία συνταξιοδότησης στην Ελλάδα θα είναι η 13η χαμηλότερη στις 29 χώρες που χρησιμοποίησε ως δείγμα ο ΟΟΣΑ.

Σημειωτέον, το ηλικιακό όριο των 62 ετών στην Ελλάδα ήταν μέχρι σήμερα το χαμηλότερο, μα-ζί με το αντίστοιχο στην Σλοβενία και το Λουξεμβούργο. Πρωτοπό-ρος στην αύξηση της ηλικίας συ-νταξιοδότησης είναι, αντιθέτως, η Δανία, η οποία θα ανεβάσει το

Οι εργαζόμενοι που συνταξιοδοτήθηκαν το 2022 με πλήρη έτη απασχόλησης ήταν 62 ετών — Όσοι μπόκαν στην αγορά εργασίας το 2022 θα συνταξιοδοτη-θούν στα 66 έτη.

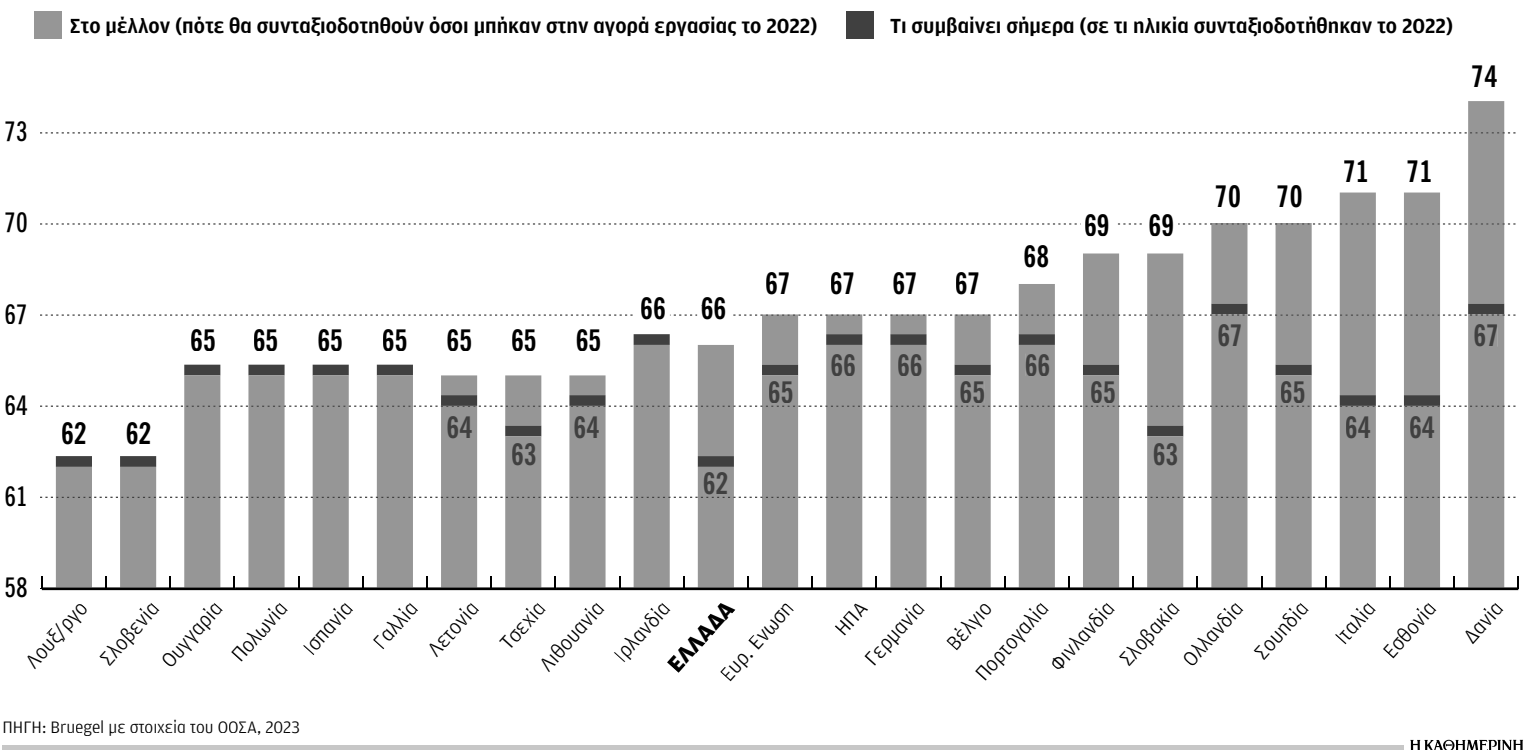
όριο από τα 67 στα 74 έτη. Ακο-λουθούν η Ιταλία και η Εσθονία, οι οποίες θα αυξήσουν το ηλικι-ακό όριο για τη σύνταξη από τα 64 στα 71 έτη.

Λόγω της δημογραφικής μετα-τόπισης των πληθυσμών τις τε-λευταίες δεκαετίες, οι άμεσες και έμμεσες συνταξιοδοτικές δαπάνες στις περισσότερες χώρες της Ευ-ρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν ένα διαρκώς αυξανόμενο μερίδιο στις συνολικές δαπάνες των κρατικών ταμείων.

Το ενδιαφέρον είναι ότι η δια-τήρηση του πληθυσμού της Ευ-ρώπης στα σημερινά επίπεδα και κατ' επέκταση η διατήρηση σε γε-νικές γραμμές της βιωσιμότητας των ασφαλιστικών συστημάτων έχει επιτευχθεί λόγω της μετανά-στευσης, η οποία από τη δεκαε-τία του 1990 έχει αντισταθμίσει τη φυσική μείωση του ευρωπαϊ-κού πληθυσμού. Σύμφωνα με με-λέτη της ευρωπαϊκής δεξαμενής

Πώς διαμορφώνεται το συνταξιοδοτικό προφίλ της χώρας σε σύγκριση με άλλα κράτη

Σημερινό και μελλοντικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών εργαζομένων που εισπλήσαν στην αγορά εργασίας σε ηλικία 22 ετών

ΠΗΓΗ: Bruegel με στοιχεία του ΟΟΣΑ, 2023

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Bruegel, χωρίς τη μετανάστευ-ση ο πληθυσμός της Ευρωπαϊ-κής Ένωσης θα βρισκόταν ήδη σε ταχεία μείωση.

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, μετά την Πορτογαλία—η οποία

στοχεύει σε ισοδύναμη σχεδόν αναπλήρωση του εισοδήματος—και την Ολλανδία, η Ελλάδα είναι η 3η χώρα του δείγματος ως προς το ύψος των ποσοστών αναπλή-ρωσης, πάνω από την Αυστρία

και το Λουξεμβούργο. Τα καθα-ρά ποσοστά αναπλήρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν σημα-ντικές διακυμάνσεις, από πε-ρί-που 30% στη Λιθουανία έως την περιοχή του 90% στην Ελλάδα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένω-σης κατατάσσονται πάνω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ ως προς τα ποσοστά αναπλήρωσης, πάνω από τις προηγμένες αγγλόφωνες

και ασιατικές οικονομίες.

Στο μεταξύ, η Ελλάδα βρίσκεται τελευταία στο δείγμα των χω-ρών του ΟΟΣΑ σε σχέση με τη συμβολή στη σύνταξη των ιδιω-τικών προχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, με χαοτική δια-φορά από τις σκανδιναβικές χώ-ρες, αλλά και από κράτη όπως το Ισραήλ, η Μάλτα και η Ιρλανδία. Σύμφωνα με τις τελευταίες στα-τιστικές, η χώρα μας βρίσκεται πλησίον της περιοχής του 0% ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Περίπου στη μέση της κατάτα-ξης βρίσκεται η Ελλάδα ως προς την αύξηση του προσδοκίου ζω-ής των ανδρών, με 19 χρόνια μέ-σοι παραμονή στη σύνταξη—η Γαλλία είναι πρώτη, με 23 χρόνια. Στις γυναίκες, ωστόσο, η χώρα μας βρίσκεται στην 6η θέση, με 25 χρόνια παραμονής στη σύνταξη.

Η μακροβιότητα έχει αυξηθεί πάντως σε ολόκληρη την Ευρω-παϊκή Ένωση τις τελευταίες δε-καετίες. Το προσδόκιμο ζωής έχει αυξηθεί από 75,1 έτη το 2005 σε 78,7 έτη το 2023 για τους άνδρες και από 81,5 σε 85 έτη για τις γυ-ναίκες. Σύμφωνα με τη Eurostat, η τάση θα συνεχίσει να είναι γενικά αυξητική. Η μεγαλύτερη διάρκεια ζωής αποτελεί βεβαίως σημαντι-κό επίτευγμα, το οποίο δεν παύ-ει να δημιουργεί σταθερές πλέον προκλήσεις για τη φρονιχρόνια χρηματοδότηση, φροντίδα και περίθαλψη του πληθυσμού της Ευρώπης.

«Στεγνώνει» από γάλα η εγχώρια βιομηχανία λόγω της ευλογιάς

Τελειώνουν τα αποθέματα, λένε στελέχη του κλάδου, απειλείται η παραγωγή φέτας

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Από γάλα κινδυνεύουν να ξεμεινουν το επόμενο διάστημα οι γαλακτοβιομηχανίες και οι τυροκομικές μονάδες, καθώς η θανάτωση εκατοντάδων χιλιάδων προβάτων για την εκρίζωση της ευλογιάς οδηγεί σε μείωση της πρώτης ύλης, μείωση που σε ορισμένες περιφέρειες, όπως για παράδειγμα στη Θράκη, φτάνει ακόμη και το 40%, ενώ σε απόλυτους αριθμούς η μεγαλύτερη μείωση ποσοτήτων καταγράφεται στα τελευταίους μήνες στη Θεσσαλία. Δεν είναι τυχαίο ότι χθες ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Γαλακτοκομικών Προϊόντων (ΣΕΒΓΑΤ) εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία επισμαίνει ότι η εξάπλωση της ευλογιάς, «έχοντας ήδη καταστρέψει πολλές κτηνοτροφικές μονάδες, έχει ήδη αρχίσει να επηρεάζει πάρα πολύ αρνητικά αρκετές μεταποιητικές επιχειρήσεις λόγω της έλλειψης πρώτης ύλης».

Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Καθημερινής», το πρόβλημα δεν αφορά κάποια μικρά τυροκομεία, αλλά πλέον χτυπάει την πόρτα τριών τουλάχιστον πολύ μεγάλων γαλακτοβιομηχανιών με πολύ ισχυρή παρουσία στη φέτα, οι οποίες βρίσκονται στη Θεσσαλία και την Κεντρική Μακεδονία. Δύο μάλιστα εξ' αυτών έχουν προχωρήσει τα τελευταία χρόνια είτε σε σημαντικές εξαγωγές για να ενισχύσουν την παρουσία τους στην κατηγορία της φέτας είτε σε σημαντικές επενδύσεις σε νέες μονάδες παραγωγής φέτας για να ενισχύσουν ακόμη περισσότερο την εξωστρέφειά της. Η φέτα, άλλωστε, αποτελεί ένα από τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα της Ελλάδας. Συνολικά το 2024 η αξία των εξαγωγών φέτας ξεπέρασε τα 788 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 6,73% σε σύγκριση με το 2023.

Στη Θεσσαλία, για παράδειγμα,

Από τον Αύγουστο του 2024 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2025 έχουν θανατωθεί περίπου 328.000 ζώα, ενώ μόνο το δίκλινο Αυγούστου - Σεπτεμβρίου επιβεβαιώθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες 580 νέες εστίες σε εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων.

Η έλλειψη έχει ήδη αρχίσει να επηρεάζει αρνητικά αρκετές μεταποιητικές επιχειρήσεις, προειδοποιεί ο σύνδεσμος γαλακτοβιομηχανιών.

σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΕΛΓΟ-Δήμητρα, τα οποία αφορούν τον Αύγουστο, μιλώντας για τον μήνα που δεν περιλαμβάνεται, βεβαίως, στη γεωργική περίοδο, οι παραδοθείσες ποσότητες συμβατικού πρόβειου γάλακτος υποχώρησαν σε 5.901 τόνους από 6.211 τόνους, μείωση στις τάξεις του 5%, ενώ η κατάσταση έχει επιδεινωθεί τον Σεπτέμβριο, αλλά και τις τελευταίες εβδομάδες. «Αν και πιστεύουμε ότι δεν θα παρουσιάσουν πρόβλημα, καθώς δεν είναι ακόμη η γεωργική

κά περίοδος, πλέον αρχίζουν και τελειώνουν και τα αποθέματα», ανέφερε στην «Κ» στέλεχος του κλάδου. Πλέον οι όποιες ελλείψεις αναπόκεινται στον... κακό καιρό, καθώς εκτιμάται ότι με την πτώση της θερμοκρασίας λόγω της έλευσης του χειμώνα τους επόμενους μήνες θα περιοριστεί η εξάπλωση της ζωνοδούσης. Ας σημειωθεί ότι στην Ελλάδα η γαλακτική περίοδος είναι στις περισσότερες περιοχές από τον Δεκέμβριο μέχρι τον Μάρτιο και πλέον είναι κρίσιμο ποια θα είναι η κατάσταση στο ζωικό κεφάλαιο. Από τον Αυγούστο του 2024 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2025 έχουν αναμνησθεί περίπου 328.000 ζώα, ενώ μόνο το διήμερο Αυγούστου - Σεπτεμβρίου επιβεβαιώθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες 580 νέες εστίες σε εκμεταλλεύσιμες εγκαταστάσεις. Από αυτές, οι 233 εντοπίζονται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 134 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και 95 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας.

as - θράκης. Ο ΣΕΒΓΑΠ στη χθεσινή του ανακοίνωση ασκήει για μια ακόμη φορά δριμύεια κριτική στην πολιτική που ακολουθείται από την κυβέρνηση σε ό, τι αφορά την αντιμετώπιση του προβλήματος. Σύμφωνα με το θεσμικό όργανο εκπροσώπησης των γαλακτοβιομηχανιών, τα μέτρα βιοασφάλειας δεν ακούγονται από μόνα τους και απαιτείται να καταβάλλονται άμεσες και ρεαλιστικές αποζημιώσεις στους κτηνοτρόφους, όχι μόνο για τη σφαγή των ζώων αλλά και για την ανδραμμία αγοράς ζωοτροφών. «Οι κτηνοτρόφοι που δεν μπορούν τα μέτρα, κατά κανόνα δεν ωθούν στην εκτροφή λόγω κάποιας έμμεσης παραβατικής συμπεριφοράς ή νοοτροπίας. Την παραβίαση αυτή τάση των άκρας επικίνδυνων ανωνιών από πλευράς κτηνοτρόφων τροφοδοτεί κυρίως ένας πολύ σημαντικός λόγος. Η απεγνωσμένη αντίδρασή τους για την επιβίωσή τους», τονίζει ο ΣΕΒΓΑΠ.

Αλουμίνιο, φάρμακα στα τοπ εξαγόμενα προϊόντα το β' τρίμηνο

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Στα κορυφαία εξαγόμενα βιομηχανικά προϊόντα εξακολουθούν να κατατάσσονται το αλουμίνιο και τα φαρμακευτικά σκευάσματα και το δεύτερο τρίμηνο του 2025, με άνω του 80% των προϊόντων αυτών να κατευθύνονται προς τις ευρωπαϊκές χώρες. Σύμφωνα με το τελευταίο μηνιαίο δελτίο εξέλιξης στη βιομηχανία που δημοσίευσε το IOBE για τον Οκτώβριο, στην κορυφή της λίστας βρίσκεται το αλουμίνιο με το σύνολο των εξαγωγών να αγγίζει τα 696 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 7,7% σε σύγκριση με το αντίστοιχο πενήντη τρίμηνο.

Ακολουθούν οι εξαγωγές φαρμακευτικών σκευασμάτων (φάρμακα, αναλώσιμα, διαγνωστικά τεστ, εμφύλια κ.λπ.), με τις εξαγωγές να ανέρχονται στα 683 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας πτώση 6,5% σε ετήσια βάση. Στη λύση, με μεγάλη διαφορά από τα φαρμακευτικά σκευάσματα, ακολουθούν τα διατηρούμενα φρούτα και λαχανικά και οι εξαγω-

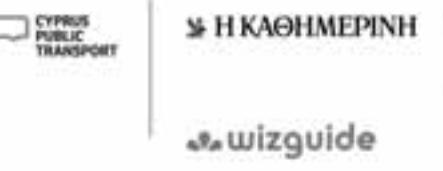
γές γαλακτοκομικών προϊόντων. Σύμφωνα με τα στοιχεία, πάνω από 80% των βιομηχανικών προϊόντων (εξαιρουμένων των προϊόντων διύλισης πετρελαίου) ταξίδεψαν το δεύτερο τρίμηνο του 2025 προς τις ευρωπαϊκές χώρες. Μόλις το 6,4% κατευθύνθηκε προς τη Βόρεια Αμερική,

Πάνω από το 80% των εξαγωγών κατευθύνθηκε προς τις ευρωπαϊκές χώρες.

ενώ ακολουθούν με 5,9% η Μέση Ανατολή και η Βόρεια Αφρική. Ειδικότερα, το 66,2% είχε ως προορισμό τα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε., ενώ το 14,3% ταξίδευσε σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Πάντως, οι εξαγωγές του κλάδου του φαρμάκου παρέμειναν πέρυσι αμετάβλητες σε σύγκριση με το 2023. Σε αξία διαμορφώθηκαν στα 2,8 δισ. ευρώ το 2024, από 2,6 δισ. ευρώ το 2022,

σημειώνοντας σημαντική άνοδο από το 2019 οπότε διαμορφώθηκαν στα 2 δισ. Μειώμενα—άλλα κινούμενες σε υψηλά επίπεδα—ήταν και οι εισαγωγές φαρμάκων που πέρσι ανήλθαν στα 4,3 δισ. ευρώ, σημειώνοντας πτώση 1,8% σε σύγκριση με το 2023. Επλέον το ελληνικό εμπόρεο ισοζύγιο διαμορφώθηκε στο 1,5 δισ. ευρώ από 1,6 δισ. ευρώ τα χρονιά που προηγούνταν. Σύμφωνα με στοιχεία από την πρόσφατη μελέτη IOBE—ΣΦΕΕ, η Γερμανία κατέχει την πρώτη θέση των πορισμάτων των εξαγωγών φαρμάκων από την Ελλάδα με μερίδιο 11,7%, αν και η αξία τους υποχώρησε, ενώ η Αυστρία με μερίδιο 8,2% κατατάσσεται δεύτερη, δεδομένου ότι η αξία των εξαγωγών αυξήθηκε κατά 17,7%. Ακολουθεί η Κύπρος και η Γαλλία, με τις εξαγωγές προς τη Γαλλία να σημειώνουν πτώση 47,2%. Αύξηση όμως 29,3% κατέγραψαν οι εξαγωγές προς την Ιταλία, που κατατάσσεται 5η στη σχετική λίστα με μερίδιο 7%.

Κωνσταντίνος Ντέλλας ΟΙ ΓΡΙΕΣ ΠΟΥ ΜΑΖΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΤΣΟΥΚΝΙΔΑ 23.10.2025 	Nicosia International Festival2025 14.09-30.12.2025	Theodoros Terzopoulos WAITING FOR GODOT by Samuel Becket 31.10, 01.11.2025
Λάρκου Παναγιώτης ΤΡΕΛΑΝΤΩΝΗΣ της Π.Σ. Δέλτα 09, 16, 23.11.2025 	Οίγα Markari THE RITE OF NO RETURN 11.11.2025 	Yugoslav Drama Theatre MICHAEL KOHLHAAS by H. v. Kleist 15.11.2025
(Σαής) Σάββας Χρυσοστόμου ΣΣΙΟΣ 18.11.2025 	Σατιρικό Θέατρο, Audere Productions Αντρέας Κυριάκου Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ 21.11.2025 	Chloe Bellou MOMENTS 22.11.2025

Διοργανωτές

Αθήνα, Θεσσαλονίκη
Nicosia Municipality

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Χορηγοί

OPAP
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΠΑΙΧΙΔΙΩΝ

Εκπαιδευτική
Εταιρεία

Χορηγός Επικοινωνίας

CYPRUS
PUBLIC
TRANSPORT

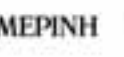

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

LOVE
100.7 FM
98.5 & 95.7

more.com

wizguide

Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

THE RULE OF JENNY PEN

ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ
ΠΟΥ ΕΧΩ ΔΕΙ ΦΕΤΟΣ

STIVEN KIRK

ΕΝΑ ΝΕΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ
ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ

ΛΑΛΕ ΜΠΑΛΑΝΤΟΝ

FirstShowing.net

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 21:00

THE RULE OF JENNY PEN / Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

ΤΑΙΝΙΑ ΤΡΟΜΟΥ

Ένας πρώην δικαστής μεταφέρεται σε κέντρο αποκατάστασης μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο. Εκεί αντιμετωπίζει τους υπόλοιπους με περιφρόνηση, αλλά όταν γνωρίζει έναν κακοποιητικό τύπο ξεκινά ένας ολοκληρωτικός πόλεμος μεταξύ τους.

Το Κανάλι Διετίθεται:

Θέση: 101 Θέση: 49

www.mesimvria.com

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

Όταν εκκινούσε εν μέσω βαθιάς οικονομικής κρίσης, στα μέσα του 2014, το πρόγραμμα της «χρυσής βίζας», ουδείς ίσως πίστευε ότι μετά μια δεκαετία θα είχε βρεθεί στο επίκεντρο της στεγαστικής κρίσης και της πολιτικής αντιπαράθεσης.

Το «φάρμακο» των ετών της κρίσης για την προσέλκυση ρευστότητας στην αγορά ακινήτων και στην οικονομία συνολικά έφτασε να αποτελεί το «δηλητήριο» του σήμερα, με τους επικριτές να θεωρούν ότι έχει προκαλέσει στρεβλώσεις στην αγορά κατοικίας, αυξάνοντας σημαντικά τις τιμές, αποκλείοντας τους μόνιμους κατοίκους από την πρόσβαση στην αγορά προστιής στέγης και, κυρίως, καλλιεργώντας σε χιλιάδες ιδιοκτήτες υπερβολικές προσδοκίες για την αξία του ακινήτου τους.

Ο αντίλογος είναι ότι χάρη στο πρόγραμμα τινώθηκε η οικοδομική δραστηριότητα σε μια περι-

Πολλοί θεωρούν ότι το πρόγραμμα έχει αυξήσει σημαντικά τις τιμές και στερεί μεγάλο αριθμό κατοικιών από τους μόνιμους κατοίκους.

οδο βαθιάς ύφεσης και έλλειψης επενδύσεων σε νέες οικοδομές, εισέρρευσαν στην οικονομία κεφάλαια ύψους τουλάχιστον 9 δισ. ευρώ και, κυρίως, τροφοδοτήθηκε η ζήτηση για αγορά κατοικίας εν μέσω κατάρρευσης των χορηγήσεων νέων στεγαστικών δανείων.

Όπως τονίζουν φορείς της αγοράς ακινήτων, οι περισσότεροι πωλητές ακινήτων σε ξένους επενδυτές επανεπένδυσαν τα κεφάλαια αυτά στην κτηματαγορά, είτε για την κάλυψη ιδίων αναγκών (π.χ. μετακίνηση σε καλύτερη περιοχή ή μεγαλύτερο σπίτι) είτε για την απόκτηση επενδυτικών ακινήτων εισοδήματος, π.χ. μικρά διαμερίσματα προς εκμετάλλευση.

Οι άδειες που δόθηκαν

Από την έναρξη του προγράμματος και μέχρι τον φετινό Αύγουστο είχαν χορηγηθεί 17.724 άδειες μόνιμου επενδυτή και άλλες 6.158 ανανεώσεις, δηλαδή συνολικά 23.882 άδειες, ενώ εκκρεμούν κι άλλες 11.692 αιτήσεις.

Το ποσοστό των αρχικών αδειών (Αύγουστος 2025) των Κινέζων διαμορφώνεται σήμερα σε 47,5% ή 8.415 άδειες, ενώ έπονται οι Τούρκοι με μερίδιο 14,4% και 2.560 άδειες. Στην τρίτη θέση βρίσκονται οι επενδυτές από τον Λίβανο με ποσοστό 5,2% και 917 άδειες.

«Χρυσή βίζα», το φάρμακο που έγινε δηλητήριο

Την περίοδο της κρίσης στήριξε την κτηματαγορά, αλλά σήμερα επιδεινώνει το στεγαστικό πρόβλημα

σεις, που εφόσον εγκριθούν θα αυξήσουν τον συνολικό αριθμό των αδειών σε 35.574. Το νούμερο αυτό αντιστοιχεί σε ελάχιστες επενδύσεις στην αγορά ακινήτων ύψους 8,89 δισ. ευρώ, αλλά φορείς της αγοράς εκτιμούν ότι το συνολικό ύψος των κεφαλαίων που προσεγγίζει τα 10 δισ. ευρώ.

Το πρώτο «κύμα» των επενδυτών ήταν κυρίως Κινέζοι πολίτες, ενώ σημαντική ήταν και η επενδυτική δραστηριότητα από τη Ρωσία, την Τουρκία και χώρες

της Μέσης Ανατολής.

Μέχρι και το 2020, πάντως, οι Κινέζοι ήταν κυρίαρχοι, έχοντας μερίδιο 70% του συνόλου των αδειών. Σταδιακά και μέχρι σήμερα αυτό έχει αρχίσει να αλλάζει, καθώς παρήλθε η πρώτη πενταετία και πλέον το μερίδιο των Κινέζων είναι υψηλό στις ανανεώσεις των αρχικών αδειών, αλλά χαμηλότερο όσον αφορά την αρχική έκδοση, δηλαδή τους νεοεισερχόμενους στην αγορά. Έτσι, το ποσοστό των αρχικών

αδειών (Αύγουστος 2025) των Κινέζων διαμορφώνεται σήμερα σε 47,5% ή 8.415 άδειες, ενώ έπονται οι Τούρκοι με μερίδιο 14,4% και 2.560 άδειες. Στην τρίτη θέση βρίσκονται οι επενδυτές από τον Λίβανο με ποσοστό 5,2% και 917 άδειες, ενώ στην τέταρτη θέση αναρρίχθηκε πλέον η Μεγ. Βρετανία, καθώς λόγω του Brexit οι αγοραστές εξοχικών κατοικιών, όπου εστιάζουν κυρίως οι εν λόγω επενδυτές, επέλεξαν να λάβουν και την άδεια διαμονής.

Σήμερα έχουν εκδοθεί 721 άδειες ή 4,1% του συνόλου. Ακολουθούν, κατά σειρά, επενδυτές από το Ιράν (4%), το Ισραήλ (3%), τη ΗΠΑ (3%), την Αίγυπτο (2,9%), τη Ρωσία (1,1%) και την Αρμενία (1,1%). Σημειώνεται ότι οι άδειες προς Ρώσους επενδυτές έχουν διακοπεί από το 2022, όταν δηλαδή ξέσπασε ο πόλεμος στην Ουκρανία, με αποτέλεσμα να μειωθεί σημαντικά ο αριθμός τους. Όσον αφορά τις ανανεώσεις, πέραν των Κινέζων που είναι επίσης πρώτοι με 3.914 ανανεώσεις ή 63,6% του συνόλου, σημαντικό μερίδιο έχουν οι Τούρκοι (7,8%), οι Ρώσοι (6,8%), οι Ιρανοί (3,3%) και οι Αιγύπτιοι (3,2%).

Το προφίλ των επενδυτών

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το προφίλ των επενδυτών, καθώς αποδεικνύεται ιδιαίτερα ποικιλόμορφο. Από γιατρούς και δικηγόρους μέχρι υπαλλήλους βιοτεχνιών, εμπορούς και επιχειρηματίες, η λίστα είναι μεγάλη και εξαρτάται και από τη χώρα προέλευσης.

Οι υπέρμαχοι της «χρυσής βίζας» επισημαίνουν ότι τόνωσε την αγορά σε δύσκολες εποχές και έφερε στην οικονομία κεφάλαια άνω των 9 δισ. ευρώ.

Για παράδειγμα, σύμφωνα με πηγές της αγοράς, οι Κινέζοι αγοραστές ανήκουν ως επί το πλείστον σε μεσαία ή ακόμα και χαμηλότερα εισοδηματικά κοινωνικά στρώματα. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο το ενδιαφέρον της μεγάλης μάζας Κινέζων ενδιαφερομένων υποχώρησε κατακόρυφα μετά τις τροποποιήσεις στο ελληνικό πρόγραμμα και την αύξηση του ελάχιστου ύψους της επένδυσης από τις 250.000 ευρώ στις 500.000 ευρώ (για την Αττική, τη Θεσσαλονίκη και τα μεγάλα νησιά).

Αντιστοίχως, διαφορετικού προφίλ είναι οι επενδυτές από την Τουρκία, καθώς πρόκειται για διευθυντές πολυεθνικών, εμπορικούς αντιπροσώπους, επιχειρηματίες και γιατρούς. Οι Λιβανέζοι επίσης αποτελούν ανθράπους υψηλών εισοδημάτων και εκπαιδευσης, περιλαμβάνοντας από τραπεζίτες και δικηγόρους μέχρι επιχειρηματίες.

Αποσύνδεση άδειας παραμονής από την αγορά ακινήτου

Περίπου την ίδια περίοδο με την Ελλάδα, αντίστοιχα προγράμματα ξεκίνησαν να «τρέχουν» και σε μεγάλη μερίδα του ευρωπαϊκού Νότου. Οι χώρες της Ιβηρικής είχαν τη μεγαλύτερη απήχηση, με την Ισπανία και την Πορτογαλία, που επίσης βίωναν περίοδο οικονομικής κρίσης στα μέσα της περασμένης δεκαετίας, να επωφελούνται και αυτές από την υψηλή ζήτηση για την εξασφάλιση βίζας μέσω της απόκτησης ακινήτου. Η δυνατότητα που παρέχεται με τα προγράμματα αυτά σε αγοραστές από χώρες εκτός Ε.Ε. να μπορούν να ταξιδεύουν ελεύθερα εντός της Ε.Ε. και εν πολλοίς συνολικά στη Ζώνη Σένγκεν, σε συνδυασμό με την εξασφάλιση μιας σταθερής απόδοσης μέσω της εκμετάλλευσης του ακινήτου, είτε στη μακροχρόνια είτε, συννεθέστερα, στη βραχυχρόνια μίσθωση, αποτέλεσαν το «κλειδί της επιτυχίας» για τα προγράμματα αυτά στην Ευρώπη.

Η Ισπανία εξαρχής έθεσε τον πήχη στις 500.000 ευρώ, ενώ η Πορτογαλία ακολούθησε λίγο αργότερα, με αμφότερες τις χώρες να θέλουν να περιορίσουν τον ανταγωνισμό που εισήγαγαν οι ξένοι αγοραστές στην τοπική αγορά κατοικίας, ωθώντας τις τιμές προς τα πάνω και δυσκολεύοντας την απόκτηση κατοικίας από τους μόνιμους κατοίκους, που είχαν δει την αγοραστική τους δύναμη να περιορίζεται εξαιτίας της κρίσης. Αντίστοιχα προγράμματα θέσπισαν επίσης η Μάλτα και η Κύπρος, ενώ η Ελλάδα ακολούθησε λίγο αργότερα, με αμφότερες τις χώρες να μην δίνουν τη δυνατότητα εξασφάλισης άδειας διαμονής, αλλά με άλλες μορφές επενδύσεων, πλην της αγοράς ακινήτου.

Σήμερα, αυτή τη δυνατότητα, δηλαδή τη λήψη άδειας διαμονής μέσω αγοράς ακινήτου, συνεχίζουν να προσφέρουν μόνο η Ελλάδα, η Κύπρος και η Μάλτα. Η Ισπανία κατήργησε πλήρως το πρόγραμμά της τον περασμένο Απρίλιο και η Πορτογαλία το συνεχίζει, αλλά χωρίς την επιλογή της αγοράς ακινήτου. Ανάλογη προσέγγιση ακολουθεί πλέον και η Ουγγαρία, η οποία προσφέρει τη δυνατότητα λήψης άδειας διαμονής μέσω επένδυσης σε επενδυτικό όχημα ακινήτων, αλλά όχι απευθείας μέσω της αγοράς ακινήτου. Σε κατάργηση του δικού της προγράμματος προχώρησε πέρυσι και η Ολλανδία, η οποία εφάρμοζε ένα μεικτό σύστημα, όπου ο επενδυτής έπρεπε να επενδύσει τουλάχιστον 1,25 εκατ. ευρώ σε κάποια ολλανδική επιχείρηση νεοφυούς χαρακτήρα και στη συνέχεια να αγοράσει ή να μισθώσει κατοικία. Πάντως, η απουσία επενδυτικής επιλογής ακινήτου δεν φαίνεται να είναι πάντα αρνητική, καθώς το πρόγραμμα της Πορτογαλίας σημείωσε αύξηση των νέων εγκρίσεων κατά 72% το 2024, στο ιστορικό (ετήσιο) υψηλό των 5.000, με τους επενδυτές να επιλέγουν επενδύσεις, όπως δωρεές σε πολιτιστικούς φορείς, ή σε επενδυτικά ταμεία άλλων κατηγοριών (π.χ. μετοχές).

Στην Ελλάδα το ενδιαφέρον πλέον έχει μετατοπιστεί στην ανάπτυξη κατοικιών που να προέρχονται από αλλαγή χρήσης. Αν δηλαδή μετατραπεί ένα παλιό κτίριο γραφείων ή μια βιομηχανία σε οικιστικό συγκρότημα, τα διαμερίσματα αυτά μπορούν να εξασφαλίσουν άδεια διαμονής έναντι του χαμηλού ορίου των 250.000 ευρώ. Μάλιστα ο επενδυτής απαγορεύεται να τα αξιοποιήσει μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης, αλλά μόνο μέσω μακροχρόνιας μισθώσεων, εφόσον φυσικά δεν προβεί σε ίδια χρήση. Ήδη τέτοια έργα έχουν πολλαπλασιαστεί τους τελευταίους μήνες, με την πρόωγη βιομηχανική ζώνη του Φαλήρου και του Πειραιά να προσελκύει επενδύσεις μετατροπής των παλιών εργοστασίων του Κεράνη (από τον όμιλο Mercan) και των ζυμαρικών Korona (από τη MBS Group) σε συγκροτήματα κατοικιών, άνω των 400 μονάδων στην πρώτη περίπτωση και άνω των 150 στη δεύτερη. Με τον τρόπο αυτό προστιθενται στην αγορά νέες κατοικίες προς εκμίσθωση και συνεχίζεται και η εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό στην αγορά ακινήτων. Ασφαλώς, τα συγκροτήματα αυτά δεν απευθύνονται αποκλειστικά σε επενδυτές μέσω του προγράμματος «χρυσή βίζα», αλλά σίγουρα ένα μέρος τους έχει τέτοιο προσανατολισμό.

Ζητούν τιμές νεόδμητου για σπίτια άνω των 30 ετών

Μεγαλώνει η απόσταση μεταξύ των χρημάτων που αξιώνουν οι ιδιοκτήτες και αυτών που μπορούν να δώσουν οι αγοραστές

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

Όλο και μεγαλύτερο γίνεται το «χάσμα» μεταξύ της τιμής πώλησης που ζητούν, ως επί το πλείστον αυθαίρετα, οι ιδιοκτήτες και της τιμής που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν οι αγοραστές. Συχνά μάλιστα παρατηρείται το φαινόμενο για ακίνητα ηλικίας άνω των 30 ετών, και χωρίς κάποια ανακαίνιση, να ζητούνται τιμές παλαιότερες των νεοδωμάτων κατασκευών της ίδιας περιοχής.

Η κατάσταση αυτή έχει σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία της αγοράς κατοικίας, καθώς αφενός μεν πολλοί ενδιαφερόμενοι αγοραστές απογοητεύονται πλήρως και αναβάλλουν την απόφαση αγοράς, αφετέρου δε ο όγκος των αγοραπωλησιών μειώνεται αισθητά, κάτι που φαίνεται πλέον και στα έσοδα του προϋπολογισμού από τον φόρο μεταβίβασης, τα οποία μειώθηκαν κατά 4,62% ετησίως το φετινό οκτάμηνο (Ιανουάριος - Αύγουστος), παρότι οι τιμές πώλησης έχουν αυξηθεί κατά περίπου 10%

τον τελευταίο χρόνο. Όπως εξηγεί στην «Κ» η κ. Άννα Μωκάκου, επικεφαλής του μεσιτικού γραφείου New Life Real Estate, «είναι γεγονός ότι υπάρχουν πωλητές που έχουν παρασυρθεί από τις αυξήσεις των τιμών πώλησης που έχουν σημειωθεί τα τελευταία χρόνια, μετά από μια δεκαετή κρίση. Το γεγονός ότι πολλοί εξ αυτών πουλάνε χωρίς άμεση ανάγκη χρημάτων προκαλεί στρεβλώσεις, καθώς συχνά η ζητούμενη τιμή πλησιάζει εκείνη ενός νεοδωμένου διαμερίσματος στην ίδια περιοχή». Σύμφωνα με την ίδια, τα συνήθη επιχειρήματα των πωλητών είναι τα πολύ καλά υλικά που έχει το ακίνητο και η καλή περιοχή, αγνοώντας όμως άλλα στοιχεία, όπως ότι π.χ. δεν πρόκειται να είναι το ίδιο ενεργειακά αποδοτικό σε σχέση με μια σύγχρονη κατασκευή. Έτσι, για παράδειγμα, διαμέρισμα που χτίστηκε τη δεκαετία του 1960, και χωρίς να έχει ανακαινιστεί, πωλείται από τον ιδιοκτήτη του αντί 5.000 ευρώ/τ.μ., απλώς και μόνον επειδή βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας,

Διαμέρισμα που χτίστηκε τη δεκαετία του 1960, και χωρίς να έχει ανακαινιστεί, πωλείται από τον ιδιοκτήτη του αντί 5.000 ευρώ/τ.μ. απλώς και μόνον επειδή βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας, χωρίς όμως να προσφέρει θέα στην Ακρόπολη.

χωρίς όμως να προσφέρει θέα στην Ακρόπολη. Φυσικά, το σπίτι αυτό δεν πουλήθηκε ποτέ. Πολύ υψηλές ζητούμενες τιμές παρατηρούνται και σε παλιά σπίτια των νοτίων προαστίων, απλώς και μόνο λόγω της γειτνίασής ή της εγγύτητάς τους με το έργο του Ελληνικού. «Είχαμε περίπτωση διαμερίσματος 30ετίας,

χωρίς ανακαίνιση, που ζητούσε τιμή 4.500 ευρώ/τ.μ.», αναφέρει η κ. Μωκάκου.

Χαρακτηριστικό είναι και το παράδειγμα ημιτελούς οικοδομής (στα μετρά), που χρονολογείται από την περίοδο της οικονομικής κρίσης και βρίσκεται στα βόρεια προάστια. Οι ιδιοκτήτες ζητούν 2.000 ευρώ/τ.μ.

για ακίνητο που χρειάζεται σχεδόν άλλα τόσα χρήματα για να μπορέσει να κατοικηθεί με τις σημερινές τιμές, με το συνολικό κόστος να υπολογίζεται σε τουλάχιστον 1,2 εκατ. ευρώ.

Οι περιπτώσεις αυτές δεν αποτελούν την εξαίρεση. Σύμφωνα με πηγές της αγοράς, ακόμη και σε πε-

ριοχές που έχουν υψηλή ζήτηση, οι υπερβολικές ζητούμενες τιμές, που απέχουν μόλις 5%-10% από την αντίστοιχη τιμή ενός νεοδωμένου (ή έχουν και ίδια τιμή με το καινούργιο αν έχει γίνει ανακαίνιση), έχουν προκαλέσει «πάγωμα» των αγοραπωλησιών και κατακόρυφη πτώση του αγοραστικού ενδιαφέροντος. Αυτό που δεν υπολογίζουν οι πωλητές είναι ότι οι περισσότεροι αγοραστές αδυνατούν να ανταποκριθούν οικονομικά στο κόστος αγοράς ενός νεοδωμένου διαμερίσματος που ξεκινάει από περίπου 3.500 ευρώ/τ.μ. και εφόσον πρόκειται για κάποια περιοχή των βορείων και των νοτίων προαστίων ξεπερνάει με ευκολία τις 5.000 ευρώ/τ.μ.

Αυτός είναι και ο λόγος που στρέφονται σε πιο παλιές κατασκευές. Όταν όμως βλέπουν σπίτι χωρίς μόνωση και αντισεισμική θωράκιση να ζητούνται σε τιμές πολύ κοντά με εκείνες ενός νεοδωμένου, ουσιαστικά ακυρώνουν κάθε σκέψη αγοράς.

Σύμφωνα με μεσίτες, οι πραγματικές τιμές στις οποίες γίνονται

πράξεις αγοραπωλησιών μπορεί να είναι ακόμη και 30% χαμηλότερες σε σχέση με την αρχική ζητούμενη τιμή πώλησης, εφόσον φυσικά ο ιδιοκτήτης ενδιαφέρεται να πουλήσει. Όπως εξηγούν, κάποιοι ιδιοκτήτες απλώς αναρτούν μια αγγελία με την τιμή στην οποία θα ήθελαν να πουλήσουν, αδιαφορώντας για το εάν θα βρουν αγοραστή.

Ουσιαστικά δηλαδή έχουν καθαρά κερδοσκοπική προσέγγιση απέναντι στην αγορά ακινήτων. Ωστόσο, με δεδομένο ότι πλέον και οι ξένοι αγοραστές είναι λιγότεροι μετά τις αλλαγές στο πρόγραμμα «χρυσή βίζα», αλλά και τους περιορισμούς στη βραχυχρόνια μίσθωση, και το γεγονός ότι συνήθως προτιμούν νεόδμητες κατασκευές, η τακτική του «θα ζητήσω τον ουρανό με τ' άστρα και κάποιος θα έρθει» μάλλον δεν θα αποδίδει πλέον. Όπως αναφέρουν στελέχη της αγοράς, αν μια αγγελία έχει τιμή τουλάχιστον 15% υψηλότερη από την τιμή που η αγορά θεωρεί εύλογη, τότε η πιθανότητα να πουληθεί το ακίνητο μειώνεται κατά 85%.

ADONIS HEIGHTS

AGLANTZIA

- PRIME, QUIET AND UNIQUE LOCATION
- OPEN VIEWS WITHOUT ANY OBSTACLES
- 2 & 3 BEDROOM MODERN APARTMENTS

FROM €285.000

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com [in](#) [f](#) [@cyfieldgroup](#) **CYFIELD**

Τράπεζα Κύπρου

11 βραβεία για την καινοτομία & την ψηφιακή εξέλιξη

Το Global Finance, ένα από τα κορυφαία διεθνή τραπεζικά και χρηματοοικονομικά μέσα ενημέρωσης, ανακήρυξε την Τράπεζα Κύπρου ως νικήτρια 11 βραβείων στα Βραβεία Καλύτερης Ψηφιακής Τράπεζας Παγκόσμια (World's Best Digital Bank Awards) για το 2025. Αυτό περιλαμβάνει και δύο βραβεία για τη Δυτική Ευρώπη:

Το βραβείο Καλύτερη στον Μετασχηματισμό (Best in Transformation - Corporate & Institutional category), το οποίο αναγνωρίζει τον ηγετικό ρόλο της Τράπεζας στη διαμόρφωση του ψηφιακού μετασχηματισμού της κυπριακής οικονομίας μέσω της πλατφόρμας ψηφιακής οικονομίας B2B και B2C, την Jinius.

Το βραβείο Καλύτερη στο Μάρκετινγκ μέσω Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (Best in Social Media Marketing and Services), το οποίο αντικατοπτρίζει τις προσπάθειες των αφοσιωμένων ομάδων κοινωνικής δικτύωσης της Τράπεζας. Όπως επίσης, και το βραβείο Καλύτερης Ψηφιακής Τράπεζας, το οποίο ακολουθεί την ανα-

γνώριση της Τράπεζας Κύπρου ως Καλύτερης Τράπεζας και Καλύτερης Επενδυτικής Τράπεζας στην Κύπρο στα Βραβεία Καλύτερης Τράπεζας του Global Finance που απονεμήθηκαν νωρίτερα φέτος.

Τα βραβεία αυτά αναγνωρίζουν τις σημαντικές προσπάθειες που έχει καταβάλει η Τράπεζα Κύπρου για να παρέχει στους πελάτες της κορυφαία

ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και βελτιωμένες δυνατότητες στην εμπειρία του χρήστη.

Η επένδυση της Τράπεζας στις ψηφιακές λύσεις αποδίδει καρπούς με ρεκόρ 230.000 μοναδικών συνδέσεων πελατών και σημαντικές αυξήσεις στις ψηφιακές πωλήσεις το πρώτο εξάμηνο του 2025. Για παράδειγμα, τα ψηφιακά δάνεια αυξήθηκαν κατά

24% από €135 εκατ. σε €167 εκατ. το πρώτο εξάμηνο του 2025.

Σκοπιάζοντας τα βραβεία, ο Πάνικος Νικολάου, διευθυντής συμβούλος της Τράπεζας Κύπρου, δήλωσε: «Χαίρομαι που η επένδυση που κάναμε και συνεχίζουμε να κάνουμε στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τα οφέλη που έχει για τους πελάτες μας, έχουν αναγνωριστεί τόσο ολοκληρωτικά σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο από μια κορυφαία διεθνή τραπεζική και χρηματοοικονομική έκδοση. Αυτό αποδεικνύει ότι η Τράπεζα Κύπρου όχι μόνο ηγείται του ψηφιακού μετασχηματισμού στην Κύπρο, αλλά συμβάλλει επίσης στην προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού στη Δυτική Ευρώπη». Σύμφωνα με τον Joseph D. Giannaruto, ιδρυτή και διευθυντή σύνταξης του Global Finance: «Οι νικητές των βραβείων Καλύτερης Ψηφιακής Τράπεζας Παγκόσμια για το 2025 του Global Finance αποτελούν παράδειγμα της καινοτομίας και της ηγεσίας που διαμορφώνουν το μέλλον των τραπεζών».

Universal Life

Με ανανεωμένη εταιρική ταυτότητα

Σε μια ξεχωριστή εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 13 Οκτωβρίου, στη Λευκωσία, η Universal Life παρουσίασε την καινούργια εταιρική της ταυτότητα στο ανθρώπινο δυναμικό της, σηματοδοτώντας την έναρξη μιας νέας εποχής για την εταιρεία. Την εκδήλωση παρακολούθησαν πάνω από 300 άτομα, στελέχη και ασφαλιστικοί σύμβουλοι της Universal Life σε ένα ιδιαίτερα αισιόδοξο και δημιουργικό κλίμα. Η εκδήλωση σηματοδότησε την έναρξη μιας νέας εποχής για τη Universal Life, που προχωρά σε ολιστική ανανέωση της εταιρικής της ταυτότητας υιοθετώντας μια πιο φρέσκια, δυναμική, και ανθρώπινη προσέγγιση, παραμένοντας όμως πιστή στις διαχρονικές της αξίες. Σε δήλωση του ο πρώτος εκτελεστικός διευθυντής της Universal Life, κ. Έβαν Γιάβας, τόνισε ότι η νέα εταιρική ταυτότητα της Εταιρείας δεν είναι απλώς μια αισθητική αλλαγή αλλά η αποτύπωση μιας βαθιάς εσωτερικής εξέλιξης, καθώς και η ευκαιρία να επικοινωνούμε πιο αποτελεσματικά και να συνδεόμαστε πιο ουσιαστικά με τους πελάτες μας. Σε δικό του χαιρετισμό, ο γενικός διευθυντής Διοίκησης της Universal Life, κ. Κύπρος Μοιράνης, αναφέρθηκε στη στρατηγική διάσταση της νέας ταυτό-

τητας της Εταιρείας, υπογραμμίζοντας ότι οι κυριότεροι λόγοι πίσω από την ανάγκη για μια ανανεωμένη εταιρική ταυτότητα ήταν οι ίδιοι οι πελάτες.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, παρουσιάστηκε το νέο λογότυπο και το ανανεωμένο brand manual της Universal Life. Η νέα οπτική ταυτότητα αντικατοπτρίζει την ενέργεια, την εξέλιξη και την ανθρώπινη διάσταση του brand, συνδυάζοντας μοντέρνες γραμμές, φωτεινά χρώματα και σύγχρονη τυπογραφία. Στην καρδιά της νέας ταυτότητας βρίσκεται και το ανανεωμένο brand promise «Φροντίζουμε όσα αξίζουν», μια λιτή και αυθεντική φράση που συνοψίζει τη φιλοσοφία της Universal Life και τη διαχρονική της δέσμευση να βρίσκεται δίπλα στους πελάτες της, σε κάθε σημαντικό στάδιο της ζωής τους.

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος

Πλήρες μέλος του Magellan Exchange Network

Το Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος εντάχθηκε ως πλήρες μέλος στο διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων Magellan Exchange Network, ενισχύοντας τη στρατηγική του για διεθνοποίηση, ακαδημαϊκή κινητικότητα και τη δέσμευσή του για αριστεία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Το Magellan Exchange είναι ένα από τα πλέον αναγνωρισμένα διεθνή δίκτυα ανώτατης εκπαίδευσης με μέλη σε Ευρώπη, Αμερική, Ασία και Ωκεανία. Προσφέρει σε φοιτητές και μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού τη δυνατότητα να σπουδάσουν ή να διδάξουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού χωρίς πρόσθετα διδάκτρα, αποκτώντας πολύτιμη διεθνή εμπειρία και διαπολιτισμικές δεξιότητες.

Στο δίκτυο συμμετέχουν κορυφαία ιδρύματα, όπως τα Austin Peay State University, Missouri State University, California State University, Bakersfield, University

of Northern Colorado, University of Wisconsin–Whitewater, καθώς και πολλά ακόμη αμερικανικά πανεπιστήμια, προσφέροντας στους φοιτη-

τές του Νεάπολις μοναδικές ευκαιρίες ακαδημαϊκές και πολιτισμικές εμπειρίες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο αναπληρωτής καθηγητής Av-

δρέας Μασούρας, εκπρόσωπος του Πανεπιστημίου στο Δίκτυο, ανέφερε: «Η συμμετοχή μας στο Magellan Exchange Network ανοίγει νέες προοπτικές συνεργασίας με πανεπιστήμια παγκόσμιας εμβέλειας. Είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για τους φοιτητές και το προσωπικό μας να εμπλουτίσουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους μέσα από ένα διεθνές περιβάλλον ακαδημαϊκής αριστείας».

Ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφος, καθηγητής Παντελής Σκλιάς, δήλωσε: «Η ένταξή μας στο Magellan Exchange Network ενισχύει τη διεθνή μας παρουσία και προσφέρει στους φοιτητές και προσόβαση σε ένα ευρύ φάσμα ακαδημαϊκών και πολιτισμικών εμπειριών. Πρόκειται για ένα ακόμη βήμα που επιβεβαιώνει τη δέσμευσή μας στη συνεχή ανάπτυξη και εξωστρέφεια του Πανεπιστημίου».

Όμιλος Ορθοδόξου

Εγκαίνια νέων ιδιοκτητιών γραφείων

Ο Όμιλος Ορθοδόξου ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της μεταφοράς και την πλήρη αναβάθμιση των νέων ιδιοκτητιών γραφείων του στο Παραλίμνι. Τα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν την Παρασκευή, 17 Οκτωβρίου 2025, σε μια εκδήλωση που φιλοξενήθηκε στις σύγχρονες εγκαταστάσεις του Ομίλου, στη νέα διεύθυνση Αγίου Όρους 42, Γραφεία 1 & 2, στο Παραλίμνι. Η τελετή πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του υφυπουργού Τουρισμού κ. Κώστα Κουμή, του δημάρχου Παραλιμνίου – Δερύνειας κ. Γιώργου Νικολέττου και του προέδρου του ΕΟΑΑ κ. Γιάννη Καρούσου. Ο αγιασμός των νέων γραφείων της Ορθοδόξου, τελέστηκε από τον αρχιμανδρίτη Αυγουστίνο και τον πάτερ Ηρακλείδιο. Παράλληλα, τίμησαν με την παρουσία τους πολλοί ακόμη πολιτικοί αξιωματούχοι, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης και σημαντικοί φορείς του τουριστικού και εργασιακού τομέα. Παρόντες στην εκδήλωση, ήταν επίσης εκλεκτοί συνεργάτες και πελάτες της Ορθοδόξου, οι οποίοι με τη συνεχή στήριξή τους συμ-

βάλλουν στην ανάπτυξη και την επιτυχία της εταιρείας. Τα νέα γραφεία στο Παραλίμνι αποτελούν πλέον το κεντρικό σημείο αναφοράς για όλες τις εταιρείες του Ομίλου στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, συγκεντρώνοντας υπό μία στέγη τις υπηρεσίες της Orthodoxou Employment, της Orthodoxou Travel και τις ασφαλιστικές λύσεις της Orthodoxou Insurance, προσφέροντας στους πελάτες ένα πλήρες και άμεσο πακέτο εξυπηρέτησης.

ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ
ΠΟΥ ΑΚΟΥΕΙ
ΟΛΗ Η ΚΥΠΡΟΣ!

LOVE
100.7FM
98.1 & 105.7

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
06:00 – 10:00
cyta
ένα με σένα

Τάσος Τρύφωνος – Χριστιάνα Αρτεμίου
Σύλβια Ιωαννίδου – Γρηγόρης Αυγουστή

ΑΘΛΗΤΙΚΑ
ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΣΠΟΡ FM
95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.					
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.019,25	1.996,23	23,02	1,15%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	127.883.733,50			
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	5.099,23	5.036,12	63,11	1,25%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	23.803.606,86			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	19.001,27	18.739,91	261,36	1,39%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	18.171.629,32			
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.717,73	4.693,64	24,09	0,51%	ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	13.603.160,68			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.384,84	2.362,69	22,15	0,94%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	8.118.904,73			
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.770,01	2.764,70	5,31	0,19%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	6.994.813,80			
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.207,93	1.193,80	14,13	1,18%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	6.937.560,26			
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	2.383,59	2.354,70	28,89	1,23%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	5.937.813,26			
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.621,12	2.598,39	22,73	0,87%	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	4.447.736,48			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	3.950,94	3.905,91	45,03	1,15%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.067.709,48			
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.326,79	2.285,87	40,92	1,79%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.829.332,20			
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	6.359,25	6.341,33	17,92	0,28%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.038.246,99			
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	10.876,36	10.688,06	188,30	1,76%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.878.859,63			
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.425,33	5.390,04	35,29	0,65%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	1.637.533,71			
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.672,37	5.644,15	28,22	0,50%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.540.448,76			
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	8.209,56	8.255,47	-45,91	-0,56%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.508.292,68			
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	8.605,49	8.526,81	78,68	0,92%	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.450.087,27			
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.273,54	7.067,08	206,46	2,92%	ΤΡΟΦΙΜΑ	1.008.157,57			
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	6.025,17	5.946,16	79,01	1,33%	ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	575.413,91			
					ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	480.278,90			
					ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	389.549,91			
					ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	368.487,36			
					ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	351.488,57			
					ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	331.983,47			
					ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	287.318,54			
					ΥΔΡΕΥΣΗ	273.103,98			
					ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	264.358,86			

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.				
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	2,990	8,73%	ΟΝΥΞ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ (ΚΟ)	2,150	-6,93%	ΠΕΙΡ	7,1	2,60%	
ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	1,890	6,78%	ΚΛΩΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΟ)	1,300	-3,35%	ΕΥΡΩΒ	3,426	1,06%	
ΑΒΑΞ (ΚΟ)	2,415	5,92%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	13,060	-2,39%	ΕΤΕ	13,53	1,73%	
ΒΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	8,100	4,65%	ΟΤΕ (ΚΟ)	15,500	-2,21%	ΑΛΦΑ	3,465	2,51%	
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	2,640	3,94%	REAL CONSULTING (ΚΟ)	4,980	-1,97%	ΕΕΕ	40,86	0,20%	
BRIQ PROPERTIES A.E.E.Α.Π. (ΚΟ)	2,910	3,56%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,550	-1,77%	MTLN	42,84	2,24%	
MIG (ΚΟ)	3,590	3,16%	QUALCO GROUP A.E. (ΚΟ)	5,370	-1,47%	ΟΠΑΠ	18,14	0,44%	
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ)	0,474	3,04%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	1,084	-1,45%	ΔΕΗ	14,58	0,69%	
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,400	2,70%	ΝΟΒΑΛ ΠΡΟΠΕΡΤΥ ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	2,650	-1,12%	ΜΠΕΛΑ	27,32	1,34%	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	7,100	2,60%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	6,250	-1,11%	ΟΤΕ	15,5	-2,21%	
					BOCHGR	7,76	1,04%		
					ΓΕΚΤΕΡΝΑ	22,72	-0,35%		
					ΤΙΤΣ	38,9	2,23%		
					ΜΟΗ	24,7	0,90%		
					ΟΡΤΙΜΑ	8,08	0,12%		
					CENER	13,1	0,00%		
					ΕΛΠΕ	8,1	0,50%		
					ΛΑΜΔΑ	7,28	0,69%		
					ΔΑΑ	10,22	1,49%		
					ΑΡΑΙΓ	13,46	0,90%		
					ΑΚΤΡ	8,32	1,22%		
					ΒΙΟ	8,1	4,65%		
					ΣΑΡ	13,06	-2,39%		
					ΕΥΔΑΠ	6,44	0,63%		
					ΕΛΧΑ	3,08	1,99%		

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	36.933.173,94	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	11,25%	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	34.502.428,58	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,88%	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	29.380.562,23	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	1,08%	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	18.917.950,55	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,79%	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	18.386.202,17	ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	0,51%	
JUMBO (ΚΟ)	18.171.629,32	JUMBO (ΚΟ)	0,50%	
METLEN PLC (ΚΟ)	13.603.160,68	ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	0,46%	
ΔΕΗ (ΚΟ)	7.866.454,31	ΝΤΟΠΛΕΡ (ΚΟ)	0,40%	
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	7.617.230,68	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,39%	
TITAN S.A. (ΚΑ)	6.994.813,80	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,38%	

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	176	778	8.437	
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	2	5	2.117	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	174	773	6.320	
MSCI GREECE REBASED	0	0	0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.669	23.144	1.049.237	
ΔΑΜΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	8	23	12.593	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	17	72	4.413	
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	20	436	85.630	
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	185	4.667	68.688	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	9	18	215	
ΑΤΤΙΣΑ BANK A.T.E. (ΚΟ)	0	0	469	
AUTOHELLAS (ΚΟ)	39	133	1.660	
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	6	90	2.307	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	36	180	454	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	15	93	6.671	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	10	142	7.088	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	27	345	3.064	
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	22	137	2.664	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	102	2.041	34.195	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	4	10	9.891	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	16	39	3.029	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	9	45	9.236	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	34	430	2.680	
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	15	44	3.968	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	37	159	13.639	
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	109	7.818	670.247	
JUMBO (ΚΟ)	24	337	644	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	16	79	11.680	
METLEN PLC (ΚΟ)	94	238	6.464	
MIG (ΚΟ)	24	105	208	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	21	252	2.458	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	228	1.138	12.931	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	36	173	3.178	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	2	11	259	
ΟΤΕ (ΚΟ)	40	434	2.082	
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	70	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	263	2.525	38.558	
ΔΕΗ (ΚΟ)	65	400	23.069	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	312	
TITAN (ΚΑ)	28	125	1.701	
ΒΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	108	405	2.822	
Δικαιώματα σε Δείκτες	17	171	1.860	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	17	171	1.860	
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	16	1.552	
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	60	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	1	487	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	454	
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	15	105	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	350	
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	96	
Συνολική Δραστηριότητα	1.864	24.109	1.061.086	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 21 Οκτωβρίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	7.6000	7.7600	7.6541	-2.4020	“51.392”	7.7400	7.7600	7.7200	0.78
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1.6350	1.6500	1.6430	-0.0260	“47.851”	1.6400	1.6450	1.6400	0.00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD						0.1350	0.1380		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC (ΑΝ)						0.0000	0.1290		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3.7000	3.8000	3.7002	-0.7170	“42.100”	3.6800	3.8000	3.7000	0.00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.2600	2.2600	2.2600	4.0000	300	2.2200	2.2400	2.2600	1.80
ΚΟΞΑ	ΚΟΞΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.2800	0.3100		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.0430	0.0435	0.0430	-0.0490	“10.450”	0.0400	0.0435	0.0435	0.00
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)	0.0700	0.0700	0.0700	-0.4000	“50.000”	0.0690	0.0740	0.0700	-5.41
ΑΚΕΠ	“ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0120	0.0000		
ΓΙΕΠ	“UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0530	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.0000	0.4460		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)	0.0305	0.0305	0.0305	0.0000	“3.384”	0.0305	0.0330	0.0305	0.00
ΙΣΕΠ	“ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)”						0.0265	0.0000		
ΡΕΕΠ	“REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0040	0.0090		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0045	0.0070		
ΧΑΕΠ	“HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0000	0.0175		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ “Η ΠΡΟΟΔΟΣ” ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ ”						2.5000	2.7400		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.1900	0.2000	0.1974	-0.2590	“8.000”	0.0000	0.200		

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πιέσεις Τραμπ στην Ινδία για το ρωσικό πετρέλαιο

Του ΠΟΝ ΜΠΟΥΣΟ / REUTERS

Ο Ντόναλντ Τραμπ πιέζει όλο και περισσότερο την Ινδία να διακόψει τις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου. Κάτι τέτοιο μπορεί μ even να στερήσει τη Μόσχα από ζωτικά έσοδα, αλλά κυρίως θα οδηγήσει περισσότερο ρωσικό πετρέλαιο στη σκιάδω αγορά που εξακολουθεί να διευρύνεται.

Την περασμένη εβδομάδα ο Αμερικανός πρόεδρος δήλωσε πως ο Ινδός πρωθυπουργός Ναρέντρα Μόντι είχε δεσμευτεί να διακόψει τις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου. Η Ινδία έχει αυξήσει σημαντικά τις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου από το 2022 και την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Τους πρώτους εννέα μήνες του 2025 εισήγαγε 1,9 εκατ. βαρέλια την ημέρα που αντιπροσωπεύουν το 40% των εισαγωγών, σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας.

Οι αμερικανικές πιέσεις στο Νέο Δελχί συμπίπτουν με τα πλήγματα που κατάφερε το Κίεβο στις ενεργειακές υποδομές της Ρωσίας. Επιπλέον, φαίνεται πως έχει αναπτρωθεί το ενδιαφέρον του Τραμπ για την ειρήνευση στην Ουκρανία μετά την εκκευρία στη Γάζα.

Όπως ανέφερε την περασμένη εβδομάδα, θα συναντηθεί με τον πρόεδρο Πούτιν μετά την «επιτυχημένη» τηλεφωνική τους συνδιάλεξη. Όλα αυτά μάλλον καταδεικνύουν πως εισερχόμαστε σε μια νέα φάση των προσπαθειών της Δύσης να στραγγαλίσει οικονομικά το Κρεμλίνο, το οποίο σημαίνει ότι δεν πρόκειται να διακοπεί η πίεση στην Ινδία. Η Ινδία ενδέχεται να ενδώσει στις αμερικανικές πιέσεις στο πλαίσιο ευρύτερης εμπορικής συμφωνίας. Η Ουάσιγκτον έχει ήδη επιβάλει δασμούς 25% στις εισαγωγές ινδικών προϊόντων ως ποινή επειδή το Νέο Δελχί αγοράζει ρωσικό πετρέλαιο.

Ορισμένα διυλιστήρια της Ινδίας προετοιμάζονται ήδη για τη διακοπή των εισαγωγών ρωσικού πετρελαίου, αν και η μείωση αυτών των εισαγωγών δεν πρόκειται να γίνει ορατή πριν από τον Δεκέμβριο. Στο μεταξύ, τα διυλιστήρια της Ινδίας αντιμετωπίζουν και άλλο πρόβλημα καθώς από τις 21 Ιανουαρίου η Ε.Ε. θα επιβάλει απαγόρευση στις εισαγωγές καυσίμων που έχουν

προκύψει από την επεξεργασία ρωσικού αργού, και η Ευρώπη αντιπροσωπεύει πάνω από το ένα τρίτο των εξαγωγών της Ινδίας σε ντίζελ και καύσιμα αεροσκαφών. Σε συνδυασμό, τα μέτρα της Ουάσιγκτον και των Βρυξελλών θα είναι επώδυνα για τα διυλιστήρια της Ινδίας, που είχαν αυξήσει την κερδοφορία τους αγοράζοντας ρωσικό αργό σε τιμές εξαιρετικά χαμηλές σε σύγκριση με εκείνες της διεθνούς αγοράς. Επιπλέον, οι αγορές ενέργειας των δύο χωρών είναι στενά συνδεδεμένες. Πέρυσι το ιδιωτικό διυλιστήριο Reliance που διαχειρίζεται ένα από τα μεγαλύτερα συμπλέγματα διυλιστηρίων της Ινδίας, υπέγραψε γιγάντια συμφωνία 10 ετών με τη ρωσική κρατική πετρελαϊκή Rosneft για την παροχή σχεδόν 500.000 βαρελιών αργού την ημέρα. Εξάλλου, η Rosneft ελέγχει το 49% του Nayaara, επίσης μεγάλου διυλιστηρίου της Ινδίας που διυλίζει 400.000 βαρέλια την ημέρα αλλά βασίζεται αποκλειστικά στις εισαγωγές ρωσικού αργού. Αυτό που θα συμβεί με το πετρέλαιο το οποίο δεν θα εισάγει πλέον η Ινδία, είναι πως θα αυξηθούν τις εισαγωγές τους τα κινεζικά διυλιστήρια ειδικότερα αν τους προσφερθούν ακόμη πιο συμφέροντες τιμές.

Η Κίνα παραμένει ο κυριότερος πελάτης του πετρελαϊκού κλάδου της Ρωσίας καθώς εισήγαγε μέσω θαλάσσης και ξηράς 2,1 εκατ. βαρέλια την ημέρα στο δίσταμο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου.

Ο όγκος αυτός αντιπροσωπεύει περίπου το 18% των εισαγωγών της Κίνας σε αργό. Φέτος, άλλωστε, έχει συσφίξει τις σχέσεις συνεργασίας με τη Μόσχα σε ό,τι αφορά την ενέργεια εισάγει υγροποιημένο φυσικό αέριο από ρωσική μονάδα στην οποία έχει επιβάλει η Δύση βαρύτατες κυρώσεις. Το υπόλοιπο πετρέλαιο θα μεταφερθεί ταχύτατα στη σκιάδω αγορά. Η Ρωσία έχει αναπτύξει ευρύτατο δίκτυο από γερασμένα δεξαμενόπλοια με τα οποία παρακάμπτει τις κυρώσεις. Σύμφωνα με το Κέντρο Ερευνών για την Ενέργεια και τον Καθαρό Αέρα, τον Σεπτέμβριο το 69% των διά θαλάσσης εξαγωγών ρωσικού αργού έγινε με αυτόν τον «σκιάδω στόλο».

Σταθεροποιητικές τάσεις την Τρίτη στο Χρηματιστήριο

Σταθεροποιητικές τάσεις επικράτησαν την Τρίτη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 276,07 μονάδες, σημειώνοντας οριακή άνοδο σε ποσοστό 0,08%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €639.933.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 167,37 μονάδες, καταγράφοντας αύξηση επίσης 0,08%. Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη κατέγραψε μόνο ο δείκτης της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,30%, ενώ ζημιές σημείωσαν ο δείκτης των Επενδυτικών Εταιρειών σε ποσοστό 0,07% και της Εναλλακτικής Αγοράς 0,35%. Δεν παρούσασε μεταβολή ο δείκτης των Ξενοδοχείων.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €393.361 (τιμή κλεισίματος €7,72 – άνοδος

0,78%), της Logicom με €155.780 (τιμή κλεισίματος €3,70 – χωρίς μεταβολή), της Demetra Holdings με €78.619 (τιμή κλεισίματος €1,64 – χωρίς μεταβολή), της The Cyprus Cement με €3.511 (τιμή κλεισίματος €1,34 – πτώση 0,74%) και της AIAS Investments με €3.500 (τιμή κλεισίματος €0,07 – πτώση 5,41%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 3 κινήθηκαν ανοδικά, 4 καθοδικά και 5 αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 132.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 167,37 μονάδες, καταγράφοντας αύξηση επίσης 0,08%.

Η παρατεταμένη ένταση ανάμεσα στο Πεκίνο και στην Ουάσιγκτον γύρω από τους σκληρούς περιορισμούς της Κίνας στις εξαγωγές σπάνιων γαιών αλλά και οι προσπάθειες της κυβέρνησης Τραμπ να δώσει ώθηση στην εκτός Κίνας παραγωγή τους έχουν δώσει πρωτοφανή ώθηση στις μετοχές των εταιρειών που τις παράγουν. Οι μετοχές των δύο αμερικανικών εταιρειών σπάνιων γαιών MP Materials και USA Rare Earth, αλλά και της Lynas της Αυστραλίας, έχουν καταγράψει ιλιγγι-

Στα σχέδια της κυβέρνησης Τραμπ είναι να συγκεντρώσει επαρκή αποθέματα των μετάλλων που έχουν στρατηγική σημασία για την οικονομία.

ώδη άνοδο από την αρχή του έτους, με τις τιμές τους να έχουν υπερδιπλασιαστεί. Αντίστοιχη αλματώδης άνοδο γνωρίζουν, άλλωστε, και άλλα μέταλλα κρίσιμα για τη σύγχρονη τεχνολογία, όπως το λίθιο, το κοβάλτιο και το γερμάνιο που είναι αναγκαία για την παραγωγή μπαταριών και την πράσινη μετάβαση.

Στην προσπάθειά της για ανεξαρτησία από τις σπάνιες γαίες της Κίνας, η υπερδύναμη έχει επενδύσει σε εταιρείες και ορυχεία και μόνο μέσα στον περασμένο μήνα αγόρασε μερίδια σε δύο καναδικά ορυχεία σπάνιων γαιών, τα Lithium Americas και Trilogy Metals, που είχαν τιμές των μετοχών τους η πρώτη να διπλασιάζονται και η δεύτερη να τριπλασιάζονται. Έχει, άλλωστε, αγοράσει από τον Ιούλιο το 15% της MP Materials,

Οι μετοχές των δύο αμερικανικών εταιρειών σπάνιων γαιών MP Materials και USA Rare Earth, αλλά και της Lynas της Αυστραλίας, έχουν καταγράψει ιλιγγιώδη άνοδο από την αρχή του έτους, με τις τιμές τους να έχουν υπερδιπλασιαστεί. Στη φωτογραφία, ορυχείο της MP Materials στην Καλιφόρνια.

της βιομηχανίας με τη μεγαλύτερη παραγωγή σπάνιων γαιών στις ΗΠΑ, έναντι 400 εκατ. δολ. Ζητούμενο για την Ουάσιγκτον είναι να διασφαλίσει επάρκεια από στρατηγικής σημασίας μέταλλα ώστε να εξασφαλίσει την τροφοδοσία των αμυντικών βιομηχανιών των ΗΠΑ αλλά και των εταιρειών ηλεκτρονικών. Στα σχέδια της κυβέρνησης

Τραμπ είναι να συγκεντρώσει επαρκή αποθέματα των μετάλλων που έχουν στρατηγική σημασία για την οικονομία αλλά και να θέσει κατώτατο όριο στις τιμές των σπάνιων γαιών, ώστε να αποτρέψει τις μεγάλες διακυμάνσεις των τιμών που εύκολα μπορεί να συμβούν σε μια συγκριτικά περιορισμένη αγορά και να αποφύγει την επιρροή

της Κίνας σε αυτήν την αγορά. Ως εκ τούτου έχει δρομολογήσει την ταχύτατη έκδοση των σχετικών αδειών με συνοπτικές διαδικασίες και με παράκαμψη των περιβαλλοντικών κανόνων ώστε να επισπευσθεί η κατασκευή ορυχείων και μονάδων επεξεργασίας των μετάλλων. Ενώ η Ουάσιγκτον προσπαθεί να επισπεύσει τα σχέδιά της, το

Πεκίνο κλιμακώνει τους περιορισμούς στις εξαγωγές στρατηγικής σημασίας μετάλλων, καθώς ανακοίνωσε προ ημερών ότι θα προσθέσει πέντε ακόμη σπάνιες γαίες στον κατάλογο των μετάλλων των οποίων η εξαγωγή θα απαιτεί ειδική άδεια. Καθώς αυξάνεται το ενδιαφέρον για τα στρατηγικής σημασίας μέταλλα, ορισμένες από τις εταιρείες ορυχείων ή επεξεργασίας τους εκμεταλλεύονται τη γενικότερη ευφορία της αγοράς για να αναλίσσουν κεφάλαια. Την περασμένη εβδομάδα η Standard Lithium άντλησε 130 εκατ. δολ. σε δημόσια έγγραφη, ενώ η Critical Metals ανακοίνωσε ότι άντλησε 50 εκατ. δολ. από θεσμικό επενδυτή τον οποίο δεν κατονόμασε. Διευκρίνισε, όμως, πως τα κεφάλαια αυτά θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη της επένδυσής της στο Τανμπρίξ της Γροιλανδίας που αφορά σχέδιο παραγωγής σπάνιων γαιών. Και η Critical Metals είναι μια από τις εταιρείες που έχουν δει την τιμή της μετοχής τους να τριπλασιάζεται από την αρχή του έτους.

Επίσης, τον Ιούνιο η εταιρεία Perpetua Resources, που σχεδιάζει να ανακαινίσει θεμελιώδως ορυχείο στο Αϊνταχο που παράγει χρυσό και αντιμόνιο, επίσης κρίσιμο μέταλλο, άντλησε 425 εκατ. δολ. πουλώντας μετοχές. Μερικά αναλυτικά προειδοποιεί ήδη για το ενδεχόμενο κερδοσκοπίας στην αγορά των κρίσιμων μετάλλων. Όπως σχολιάζει ο Γκάρεντ Χατς, ιδρυτής της βρετανικής Strategic Materials Advisory, «πολλές καινούργιες εταιρείες σπάνιων γαιών έχουν τροφοδοτήσει την κατάσταση με συχνά ανούσιες ανακοινώσεις και έτσι έχουν σημειώσει άνοδο οι τιμές των μετοχών τους, που επωφεληθήκαν από την αντίδραση της αγοράς στους περιορισμούς των εξαγωγών».

Υψηλές αποδόσεις από την εξαγορά κόκκινων δανείων 70 ξενοδοχείων

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Διπλασιασμό των κεφαλαίων που επένδυσαν πριν από περίπου δύοίμι χρόνια στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια 70 ξενοδοχείων εκτιμάται ότι θα πετύχουν οι τρεις επενδυτές που εξαγόρασαν το πακέτο αυτό από την Intrum. Την ίδια ώρα οι δανειολήπτες στη συντριπτική τους πλειονότητα έχουν ρυθμίσει τις υποχρεώσεις τους, λειτουργούν τα ξενοδοχεία τους και έχουν επιστρέψει στην τραπεζική αγορά.

Ο λόγος για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου υπερδανεισμένων ξενοδοχειακών δανείων «Tethys» από τη SMERemediumCap (SMERC), επικεφαλής του οποίου είναι ο Νίκος Καραμούζης, που σε συνεργασία με τον όμιλο Αθανασίου Λασκαρίδη και τον ξενοδοχειακό όμιλο Brown απέκτησε από την Intrum χαρτοφυλάκιο ύψους 260 εκατ. ευρώ, συνδεδεμένο με 70 μικρές κατά κανόνα ξενοδοχειακές μονάδες σε ολόκληρη τη χώρα. Ήδη έχει επιστραφεί το 100% των επενδεδυμένων κεφαλαίων μέσα σε μόλις δύοίμι έτη, η μέση επίσημη απόδοση που έχουν εισπράξει έως τώρα οι τρεις επενδυτές υπερ-

διπλασιάζουν τα κεφάλαιά τους οι επενδυτές του πακέτου «Tethys». Το SMERC κράτησε ανοικτά τα ξενοδοχεία με συναινετικές λύσεις, χωρίς πλειστηριασμούς.

Το χαρτοφυλάκιο ξενοδοχειακών δανείων «Tethys», ύψους 260 εκατ. ευρώ, είναι συνδεδεμένο με 70 μικρές κατά κανόνα μονάδες.

στηρίχθηκε σε μια ενεργητική και συναινετική επενδυτική φιλοσοφία. «Κατά βάση, δεν προχωρήσαμε επιθετικά χρησιμοποιώντας για παράδειγμα ένδικα μέσα και αναγκαστικές εκτελέσεις ή διατάγες πληρωμών και πλειστηριασμούς». «Μίλησαμε με έναν προς έναν τους ιδιοκτήτες και δανειολήπτες για να αντιληφθούμε τι ακριβώς ζητούσαν και τι μπορούσε να κάνει ο καθένας», συμπληρώνει.

Αλλοι ήθελαν να βγουν από την αγορά, άλλοι ήθελαν να συνεχίσουν να δουλεύουν τα ξενοδοχεία τους και άλλοι απλώς αναζητούσαν καθοδήγηση.

Σήμερα, πολλά δάνεια ρυθμίστηκαν και εξυπηρετούνται, άλλα πωλήθηκαν σε τρίτους επενδυτές ή τράπεζες μέσω διαφανών διαδικασιών, ενώ αρκετά αποπληρώθηκαν από τους ίδιους τους οφειλότες. Συγκεκριμένα για το 85% του χαρτοφυλακίου έχουν ήδη υποποιηθεί συμφωνημένες λύσεις, ενώ το 60% των απαιτήσεων έχει εισπραχθεί.

Παρά το ότι οι επιχειρήσεις αυτές λειτουργούν σε έναν κλάδο που γνωρίζει μεγάλη άνθηση τα τελευταία χρόνια, σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσαν να θεωρηθούν δυναμτικοί πρωταγωνιστές ή τα ακινητά τους «φιλέτα»: πρόκειται για μικρού ή μεσαίου μεγέθους μονάδες με κατά μέσον όρο 69 δωμάτια –μολις 8 με πάνω από 100 δωμάτια, 2 με πάνω από 200 και μόλις 18 με πρόσβαση σε παραλία– που απαιτούσαν σημαντικές ανακαινίσεις και επενδύσεις για να επανέλθουν με αξιώσεις στην αγορά. Ξενοδοχεία γεωγραφικά διάσπαρτα σε λιγότε-

ρο ανεπτυγμένους τουριστικούς προορισμούς, από την Ηπειρο, τη Θεσσαλία και τη Χαλκιδική έως τις Κυκλάδες, την Πελοπόννησο, την Κρήτη και τη Θράκη.

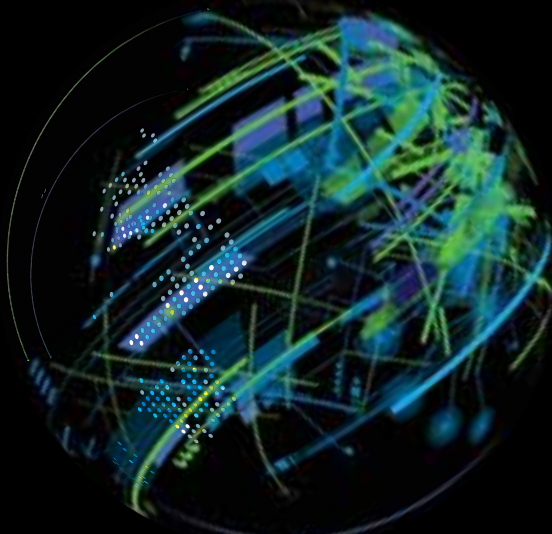
Δυοίμι χρόνια μετά την εξαγορά των υποκρεώσεων τους από την Intrum μέσα από διαγωνιστική διαδικασία κατά την οποία το SMERemediumCap αναδύθηκε πλειοδότης, σχεδόν όλα τα ξενοδοχεία λειτουργούν κανονικά, διαθέτοντας πάνω από 2.700 δωμάτια και απασχολώντας περισσότερους από 2.000 εργαζομένους.

Ασφαλώς και η άνοδος των αξιών των ξενοδοχειακών ακινήτων στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια συνέβαλε σημαντικά στην επίτευξη βιώσιμων λύσεων. Ωστόσο, το «κλειδί» των επιδόσεων της τάξης του 35% επίσης φαίνεται να βρίσκεται μεταξύ άλλων και στη συναινετική προσέγγιση μέσω της παροχής εναλλακτικών λύσεων και «δευτέρης ευκαιρίας» στους οφειλότες, μέσω επαναγοράς ή αναخرματοδότησης, στη συνέχιση της λειτουργίας τους, στη ρεαλιστική αποτίμηση κατά την εξαγορά και βέβαια στη συνεργασία με στρατηγικούς εταίρους με εμπειρία και κύρος.

Deloitte Private

Technology Fast 50 | 5th Edition
Your difference can be the difference

© 2025 Deloitte Limited

50

Technology Fast 50
CME

Scan to apply now!

